

Vuosikertomus 1997

KESKO

Perusarvomme

Asiakastyytyväisyys on tulos onnistuneesta palvelusta ja laadukkaista tuotteista. Se luo ja varmistaa pysyvän asiakassuhteen.

Yrittäminen merkitsee luottamusta yrittäjyyteen ja omaan osaamiseen sekä ahkeruutta, halua kehittyä työssä ja tahtoa tehdä tulosta.

Tuloksellisuus tarkoittaa hyvää taloudellista tulosta ja korkeaa toiminnan laatua.

Yhteistoiminta - K-ryhmän sisäinen ja ulkoinen - parantaa siihen osallistuvien kilpailukykyä ja tulosta.

Jatkuva uudistuminen merkitsee asiakkaiden tarpeiden ja uusien mahdollisuuksien aktiivista hyödyntämistä, avointa ja rohkeaa suhtautumista uuteen sekä toiminnan jatkuvaa kehittämistä.

Vastuullisuus ja rehellinen toimintatapa mahdollistavat täysipainoisen ja aktiivisen toiminnan muuttuvassa yhteiskunnassa.

Ihmisen arvostus, toisista ihmisistä välittäminen ja hyvä yhteishenki luovat toimivan työyhteisön.

Vuoden 1997 keskeiset tapahtumat

Kesko-konsernin organisaatio uudistettiin. Konsernin ja tulosryhmien johtaminen erotettiin toisistaan. Liiketoiminta jakautuu neljään kaupalliseen tulosryhmään, kahteen taloushallinnon tulosryhmään ja konsernijohtoon palveluyksiköineen.

Marraskuussa käynnistetty Plussa-kanta-asiakasmarkkinointi lähti käyntiin menestyksellisesti. Kertomusvuoden lopussa Plussa-kortteja oli noin 1,4 miljoonalla asiakkaalla. Plussa-järjestelmä kokoa K-ryhmän ja yhteistyökumppanien tarjonnan asiakasta hyödyttäväksi kokonaispaketiksi. Plussa-järjestelmän uskotaan edelleen kasvattavan K-ryhmän vähittäiskauppojen myyntiä sekä lisäävän myös Keskon tukkumyyntiä K-kauppiaille.

Kesko toteutti kertomusvuoden aikana kaikki EU:n komission edellyttämät toimenpiteet vuonna 1996 hankitun Tukon päivittäistavara-kaupan osien myymisestä. Kesko-konserniin liitettiin tavaratalotoimintaa harjoittava Anttila Oy, rautakauppa-alalla toimiva Rautia Oy sekä kiinteistöjä omistava Tuko Oy, jonka nimeksi muutettiin Hämeenkylien Kauppa Oy. Konsernin liikevaihdosta aiempaa suurempi osuus tulee vähittäiskaupasta perinteisen tukkukauppatoiminnan ohella.

Keskon uudeksi pääjohtajaksi valittiin hallintojohtaja Matti Honkala 1.5.1998 alkaen. Vuorineuvos Eero Kinnunen jää eläkkeelle 30.4.1998.

Sisällys

Vuoden 1997 keskeiset tapahtumat	1
Konsernin avainluvut	3
Kesko lyhyesti	4
Toimitusjohtajan katsaus	6
Päivittäistavararyhmä	8
Käyttötavararyhmä	12
Rauta-maatalousryhmä	16
Kansainvälinen ryhmä	20
Taloushallinto	24
Kesko ja ympäristö	26
Hallituksen toimintakertomus	28
Konserni numeroina	34
Tulos- ja rahoituslaskelma	36
Tase	38
Liitetiedot	40
Osakkeet ja osakkeenomistajat	47
Voitonjakoehdotus	50
Tilintarkastuskertomus ja hallintoneuvoston lausunto	51
Organisaatio	52
Hallitus	53
Hallintoneuvosto	54
Johtajisto	55
K-kaupat	56
Osoitteet	58

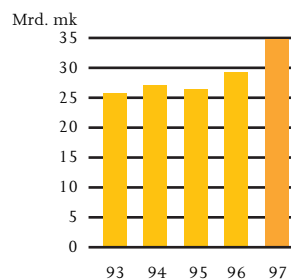
Konsernin avainluvut

- **Liikevaihto kasvoi lähes viidenneksen.**
- **Liikevoitto kasvoi vajaalla kolmanneksella.**
- **Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja laski vuoden 1995 tasolle.**
- **Pääoman tuottoaste heikkeni.**
- **Vakavaraisuus säilyi erinomaisena.**
- **Osinkoehdotus kolme markkaa osakkeelta.**

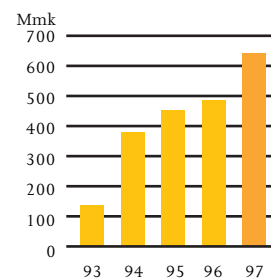
	1993	1994	1995	1996	1997
Liikevaihto, Mmk	25 822	27 060	26 438	29 279	34 824
Liikevoitto, Mmk	137	381	453	485	644
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja, Mmk	285	462	689	740	690
Kassavirta, Mmk	662	749	921	1 260	1 110
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,9	7,7	8,7	9,0	8,2
Oman pääoman tuotto, %	4,0	5,0	7,1	7,3	6,7
Tulos/osake, mk	2,82	3,75	5,61	6,05	5,87
Osinko/osake, mk	1,10	1,40	1,90	2,00	*3,00
Oma pääoma/osake, mk	73,18	77,10	80,70	84,26	88,18
Hinta/voitto -suhde (P/E)	17,4	14,7	9,7	10,7	14,7
Taseen loppusumma, Mmk	15 589	13 312	13 260	14 809	15 369
Omavaraisuusaste, %	42,9	52,8	55,6	51,9	53,2
Investoinnit, Mmk	640	654	519	1 067	923
Henkilökunta (keskimäärin)	6 227	5 701	5 833	6 503	10 672

* ehdotus yhtiökokoukselle

Konsernin liikevaihto

Konsernin liikevoitto

Kesko lyhyesti

*Kesko on asiakaslähtöinen hankinta- ja logistiikkayritys sekä K-kauppa-
ketjujen kehittäjä. Sen asiakkaita ovat kauppiaiden lisäksi suurkeittiöt,
ravintolat ja teollisuus. Keskon liiketoiminta muodostuu päivittäistavara-
ja erikoistavarakaupasta sekä kansainvälisistä toiminnoista. Päivittäis-
tavarakauppaan kuuluvat elintarvikkeet ja muut päivittäistavarat ja
erikoistavarakauppaan kodintekniikka-, kenkä-, vaate- ja urheilu- sekä
maatalous- ja rautatavarat. Kansainvälisten toimintojen tehtävänä on
etsiä uusia liiketoiminta-alueita sekä koordinoita media-alalla, tuonti-
ja kansainvälisessä kaupassa toimivien tytäryhtiöiden toimintaa.*

Keskon tarkoitus ja tehtävät

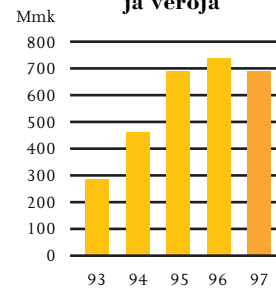
- Kesko hankkii tavaroita ja tuottaa liiketoimintaa tukevia palveluja kilpailukykyisesti asiakkailleen.
- Kesko luo K-kauppiaille yrittäjinä parhaat kilpailuedellytykset.
- Keskon liiketoiminnan tavoitteena on tuottaa omistajien sijoitukselle hyvä tuotto.

Keskon taloudelliset tavoitteet

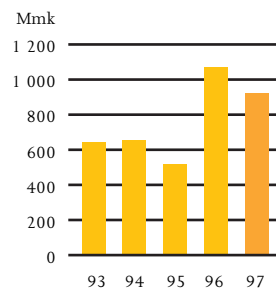
Keskon hallitus on asettanut Kesko-konsernin tavoitteiksi:

- 12 % tuoton sijoitetulle pääomalle
- 10 % tuoton omalle pääomalle
- 50 % omavaraisuusasteen
- jakaa vuosituloksesta osinkoina vähintään kolmannes tai puolet, jos omavaraisuusaste on yli 50 %.

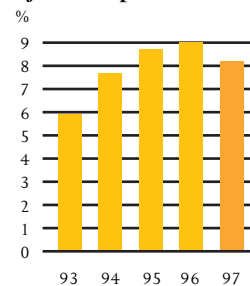
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja

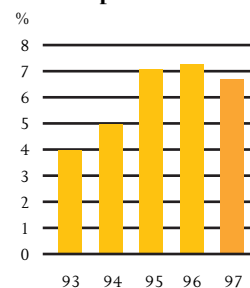
Investoinnit

Sijoitetun pääoman tuotto

Oman pääoman tuotto

Ryhmän tehtävä

Vuosi 1997

Osuus konsernin liikevaihdosta

Päivittäistavararyhmä

Päivittäistavararyhmä palvelee tukkukauppana K-kauppoja ja muita vähittäismyyntiä harjoittavia tai ruokaa valmistavia asiakkaita. Laadun valvonta, tuotetutkimus ja koulutustoiminta ovat esimerkkejä merkittävistä kilpailueduista perinteisten tukku- ja logistiikkatoimintojen rinnalla.

Liikevaihdon 2,4 prosentin kasvu ei vastannut tavoitteita. Liikevaihtoa hidasti useiden pienten asiakaskauppojen toiminnan päättyminen. Päivittäistavararyhmästä kerrotaan sivuilla 8-11.

49,9 %

Käyttötavararyhmä

Käyttötavararyhmä harjoittaa sekä merkittävää tukku- että vähittäiskauppaa. Tukkukaupan keskeiset toimialat ovat urheiluvälineet, kodintekniikka, kengät ja vaatteet. Tytäryhtiö Anttila Oy on Suomen suurin käyttötavaroiden vähittäismyyjä.

Liikevaihto kasvoi peräti 228,0 %. Kasvuun vaikutti merkittävimmin Anttila Oy:n liittäminen konserniin. Käyttötavararyhmästä kerrotaan sivuilla 12-15.

14,9 %

Rauta-maatalousryhmä

Rauta-maatalousryhmä palvelee tukkukauppana K-rautakauppoja ja K-maatalouskauppoja sekä muita alan vähittäismyyntiä harjoittavia asiakkaita. Suurimmat tytäryhtiöt K-maatalousyhtiöt Oy ja Rautia Oy harjoittavat vähittäiskauppaa.

Liikevaihto kasvoi 13,1 %. Ryhmän yksiköt vahvistivat asemiaan markkinoilla. Rauta-maatalousryhmästä kerrotaan sivuilla 16-19.

21,7 %

Kansainvälinen ryhmä

Kansainvälinen ryhmä vastaa konsernin uusien liiketoimintojen etsimisestä ja liiketoimintalueiden kartoittamisesta. Ryhmä vastaa myös ympäristö- ja mediatoimintojen koordinoinnista ja kehittämisestä.

Pitkäjännitteinen työ johtavien merkkitaroiden tuonnin, viennin ja tukkukaupan alalla on kansainvälisen ryhmän liiketoiminnan menestyksen avain.

Liikevaihto kasvoi 13,9 %. Ryhmän liikevaihto ja tulos syntyvät pääosin Kauko-markkinat Oy:n ja VV-Auto Oy:n toiminnasta. Yhtiöt menestyivät hyvin. Kansainvälisestä ryhmästä kerrotaan sivuilla 20-23.

13,1 %

Taloushallinto

Keskon taloushallintoon kuuluvat talous- ja rahoitusryhmä sekä hallintoryhmä. Ryhmät tytäryhtiöineen huolehtivat pääasiassa varsinaista liiketoimintaa tukevista toiminnoista.

Taloushallinnosta kerrotaan sivuilla 24-25.

Toimitusjohtajan katsaus

Keskon pääjohtaja Eero Kinnunen.

Taloudellinen kasvu jatkui kertomusvuonna: Suomen bruttokansantuote kasvoi määrällisesti 5,9 %, vienti 13,5 % ja tuonti 9,3 %.

Yksityisen kulutuksen kasvu jäi vuoden alkupuoliskolla vain runsaaseen kahteen prosenttiin. Kasvu kuitenkin nopeutui loppuvuoden aikana niin, että koko vuoden kasvu oli 3,1 %. Nopeimmin lisääntyivät edelleen kestokulutustavaroiden ostot. Kotitalouksien reaalisien ostovoiman runsaan 3 prosentin nousu tuki yksityisen kulutuksen kasvua.

Vähittäiskaupan myynti kasvoi määrällisesti noin 3,7 prosenttia. Autojen, rauta- ja rakennustarvikkeiden, kodinkoneiden sekä viihde-elektroniikan myyntimäärät lisääntyivät eniten.

Hintojen nousu oli hienoisesta kasvusta huolimatta edelleen hitaampaa kuin EU-maissa keskimäärin. Kuluttajahintaindeksi nousi edellisestä vuodesta 1,2 %, tukkuhintaindeksi 1,5 % ja rakennuskustannusindeksi 2,4 %. Maltillisen palkkakehityksen vuoksi kotimaisten kustannustekijöiden vaikutus inflaatioon jäi vähäiseksi. Markkinakorkojen nousupaine johti syksyn aikana lyhyiden korkojen lievään kohoamiseen myös Suomessa.

Rakennemuutos jatkuu voimakkaana

Maamme sisäinen muuttoliike lisää jatkuvasti tarvetta perustaa uusia kaupapaikkoja kaikilla tavara-aloilla. Keskolta on valmiit suunnitelmat ja hyvät valmiudet investoida kaikkien liiketyypien kehitykseen sekä uudisrakentami-

sen että perusparannusten avulla. Uusien myymälöiden rakentaminen on välttämätöntä niillä alueilla, joille ihmiset asettuvat tulevaisuudessa asumaan. Kaavoituksen ja päätöksenteon hitaus on merkittävä este tälle kehitykselle.

Kasvua erikoistavarakaupasta

Kesko hakee tulevaisuudessa osan kasvusta erikoistavaroiden myynnistä ja maamme lähialueille perustettavista uusista liiketoiminnoista.

Erikoistavaroiden osuus on jo noin puolet Kesko-konsernin liikevaihdosta. Tulevaisuuden kannattavuuskehityksellä on myönteinen vaikutus, koska kulutuksen kasvu tapahtuu pääosin erikoistavarakaupan alueilla.

Yrityskauppojen jälkeen tasaantumisen aika

Kesko täytti viime vuoden syksyyn mennessä ne veloitteet, jotka EU:n komissio vaati Tuko-kaupan yhteydessä. Keskon myytyä Tukon päivittäistavarakaupan Keskon omistukseen jääneet Anttila Oy, Rautia Oy sekä Carrols Oy on liitetty toiminnallisesti konserniin.

Kaukomarkkinat Oy, joka hankittiin keväällä 1996, on vakiinnuttanut asemansa kauppahuoneena Kesko-konsernissa sekä samalla menestynyt tuloksellisesti erittäin hyvin.

Kesko hankki omistukseensa viime lokakuussa Academica Oy:n osakekannan. Tarkoituksena on kehittää yhtiötä edelleen merkittäväksi tietokoneita sekä alan laitteita ja tarvikkeita myyväksi ketjuksi.

Organisaatiouudistuksella uutta tehokkuutta

K-kauppojen ketju-uudistus ja sitä voimakkaasti tukeva vähittäiskaupan tietojärjestelmien asentaminen on loppusuoralla.

Nämä yhdessä mahdollistavat tulevaisuudessa keskitetyn tieto- ja tavaravirran ohjauksen. Kysyntään perustuvalla toiminnalla on suuri vaikutus kustannusten hallintaan etenkin massatavaroiden osalta. Näillä toimenpiteillä tullaan saamaan hyviä tuloksia myös erikoistavarakaupan alueella.

Markkinoinnin tukena on loppuvuodesta menestyksellisesti käynnistetty Plussa-kanta-asiakasmarkkinointi.

Kesko-konsernilla on K-kauppioiden lisäksi yli 30 000 merkittävää asiakasta mm. toimitustukun, noutotukkujen, yrityspalveluyksiköiden sekä auto- ja konemyynnin piirissä. Markkinoinnin tehostuminen ja logistiikan tarkistus ovat parantaneet näillä alueilla selvästi liikevaihtoa ja kannattavuutta.

Kesko-konsernin organisaatio uudistettiin kertomusvuonna. Konsernin ja tulosryhmien johtaminen erotettiin toisistaan.

Kertomusvuoden aikana on tehty edelleen voimakasta työtä uuden, laatujohtamiseen perustuvan johtamismallin sisäänaajossa. Saavutetut tulokset ja kokemukset ovat olleet lupaavia.

Kotimaisen kysynnän kasvulle vahvat perusteet

Maamme talouden ennustetaan kasvavan noin 4 % kuluvana vuonna. Maltillinen

tuloratkaisu ennakoi vähintään samansuuruista ostovoiman kasvua. Työttömyys on kääntynyt laskuun, joten kotimaisen kysynnän kasvulle näyttää olevan perusteita.

Kaakkois-Aasian taloushäiriöt ovat kuitenkin tuoneet kansainvälisiin näkymiin merkittävän epävarmuustekijän. EMU-päätöksellä tulee olemaan kaupan kannalta kokonaisuutena myönteinen vaikutus.

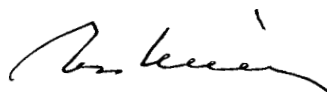
Keskon tavoitteena on edelleen hallitun kasvun kautta parantaa kannattavuuttaan ja kilpailukykyään. Nykyisellä konsernirakenteella siihen on hyvät mahdollisuudet.

Keskon vahva taloudellinen asema, nousujohteiset taloudelliset tavoitteet ja suotuisat tulostulokset antavat hyvän pohjan osakasystävälliselle osinkopolitille ja hyvälle kaupalliselle yhteistyölle tavarantoimittajien ja asiakkaiden kanssa.

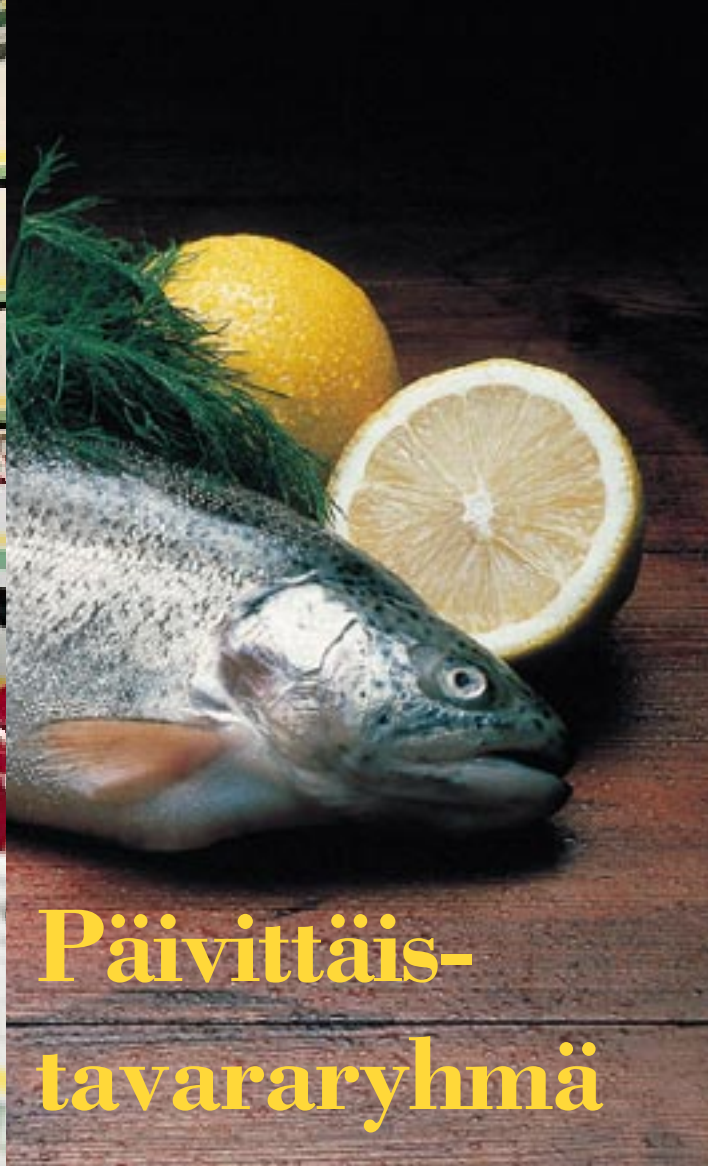
Kiitän asiakkaitamme hyvästä yhteistyöstä sekä keskolaisia ja tytäryhtiöidemme palveluksessa olevaa henkilöstöä erinomaisesti tehdystä työstä vuoden 1997 aikana.

Helsingissä

17. päivänä helmikuuta 1998

Eero Kinnunen

Päivittäis- tavararyhmä

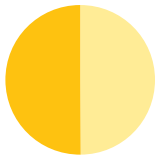
Laadun jatkuva valvonta ja tuotetutkimusyksikön pitkäjänteinen työ tuoteturvallisuuden edistämiseksi ovat päivittäistavararyhmälle merkittävä kilpailuetu.

Päivittäistavararyhmä

- Keskon päivittäistavararyhmä palvelee tukkukauppana noin 1 400 K-kauppaa ja 4 000 muuta vähittäismyyntiä harjoittavaa tai ruokaa valmistavaa asiakasta sekä lisäksi K-noutotukku Oy:n runsasta 20 000 asiakasta.
- Vähittäiskauppaa palvelevien ketjuyksiköiden määrän vähentäminen viidestä kolmeen parantaa päivittäistavararyhmän kilpailukykyä ja auttaa ryhmää olemaan Suomen tehokkain päivittäistavarakaupan hankinta-, logistiikka- ja palveluorganisaatio.

Päivittäistavararyhmän osuus konsernin liikevaihdosta 49,9 %

Ryhmän liikevaihto oli 17 364 Mmk ja liikevoitto 516 Mmk. Liikevaihdon 2,4 prosentin kasvu ei vastannut tavoitteita. Ryhmän sidotun pääoman tuotto oli 13 %. Investoinnit olivat 326 Mmk. Merkittävin yksittäinen liikevaihtoa hidastanut tekijä oli useiden ketjuihin kuulumattomien asiakaskauppojen toiminnan päättyminen. Tulosta paransivat Toimitustukun ja K-noutotukku Oy:n hyvät tulokset sekä Supermarketkeskon onnistuneet kauppapaikkauudistukset ja markkinointi.

Tuotteiden tukkuhintojen lasku pysähtyi vuoden lopulla ja kääntyi noin 1 %:n nousuksi koko vuodelta. Loppuvuonna kauppa piristyi: varastomyyntin myyntierät lisääntyivät noin 10 %. Terminaalitoimitusten määrä kasvoi 25 %. Loppuvuoden kaupankäyntiä vauhditti Pluska-kanta-asiakaskortti, joka nousi lyhyessä ajassa maan laajimmaksi kaupan etukortiksi.

Vuonna 1998 erityisesti tuoreiden elintarvikkeiden ja pakasteiden markkinoiden odotetaan kasvavan. Valmiin ruoan myynnin odotetaan lisääntyvän niin kauppojen kuin ravintoloidenkin kautta. Hintataso nousee vain lievästi. Päivittäistavaramarkkinat ovat säilyneet melko vakaina, mutta tuonnin vapautuminen ja markkinoiden kasvu ovat lisänneet kilpailua ja kilpailijoiden määrää. Ryhmässä onkin panostettu aktiiviseen myyntityöhön.

Vähittäiskauppojen määrä vähenee edelleen. Muutotappioalueiden kauppojen toimintaedellytykset heikenevät. Toisaalta kasvukeskuksiin tarvittaisiin lisää suurmyymälöitä, mutta niiden perustaminen on vaikeutunut kaavoituksen tiukentumisen takia. Vuoden aikana lopetti 91 lähinnä pientä, ketjuihin kuulumatonta K-kauppaa. Uusia K-kauppoja avattiin 12.

Toiminnan tehostamiseksi ryhmän organisaatiota muutettiin 1.1.1998 alkaen. Vähittäiskauppaa palvelevien ketjuyksiköiden määrä väheni viidestä kolmeen. Lähikauppakesko, Marketkesko ja Rimikesko sulautuivat Lähikeskoksi, jonka palveluvastuulle kuuluvat K-marketit, K-lähikaupat, Rimit, K-extrat ja ketjuihin kuulumattomat K-kaupat. Entisinä ketjuyksikköinä jatkavat Supermarketkesko ja Citymarketkesko. Citymarketkeskon vastuulle keskitettiin lisäksi päivittäistavararyhmän käyttötavaroiden tukkumyynti.

Ryhmä kehitti järjestelmällisesti eri liiketyypien tavararyhmähallintaa lähitökohtana kunkin liiketyypin oma liikeidea. Tavoitteena on tarjota kuluttajille entistä tarkemmin heidän haluamiaan tuotteita.

Vuoden 1998 aikana kaikki liiketyyppiketjut liitetään uuteen ketjutointaan tukevaan tietojärjestelmään. Tavoitteena on nykyistä tehokkaampi tuote- ja hintatietojen hallinta. EAN-koodin käyttöön liittyvät tietojärjestelmämuutokset mahdollistavat tuotetiedon hallinnan koko toimitusketjussa teollisuudelta vähittäiskauppaan saakka. Hanke on osa laajan kuluttajista tavarantoimittajiin ulottuvan ECR-järjestelmän (Efficient Consumer Response) kehittämistä, jossa Kesko on edelläkävijä Suomessa.

Omien merkkituotteiden kehittäminen jatkui voimakkaana. Uusia Pirkka-tuotteita tuotiin markkinoille 55 ja sarjassa on nyt yli 600 tuotetta. Pirkka-tuoteperheen myynti kasvoi 7,2 %. Muita keskeisiä omia merkkejä ovat Costarica, Diva, Rico ja Menu.

Päivittäistavararyhmässä oli henkilökuntaa keskimäärin 4 434. Tulosityhmäjohtaja on Kalervo Haapaniemi.

Rimikesko

Rimikesko toimii Rimi-kauppojen (21 kpl) ketjuyksikkönä ja tukkukauppana. Liikevaihto oli 137 Mmk. Rimi-kauppojen määrä lisääntyi neljällä, joten liikevaihto kasvoi 18,8 %. Toiminnan painopisteenä on myymäläverkoston laajentaminen. Rimikeskossa työskenteli keskimäärin 7 henkeä.

Lähikauppakesko

Lähikauppakesko toimii K-lähikauppojen (360 kpl) ja K-extra-kauppojen (435 kpl) ketjuyksikkönä ja tukkukauppana sekä ketjuun kuulumattomien K-ryhmän kylä- ja lähiokauppojen (174 kpl) tukkukauppana.

Lähikauppakeskon liikevaihto oli 3 045 Mmk. Liikevaihdon 2,1 %:n lasku johtui useiden ketjuun kuulumattomien asiakaskauppojen toiminnan päättymisestä.

K-kauppa -ryhmän kauppojen markkinointinimi muutettiin K-extraksi. Lähikauppakeskon painopisteenä oli tavararyhmähallinnan kehittäminen erityisesti tuoretuoteryhmissä. Lähikauppakeskon palveluksessa oli keskimäärin 65 henkeä.

Liikevaihto, Mmk

	1997	Muutos, %
Rimikesko	137	18,8
Lähikauppakesko	3 045	-2,1
Marketkesko	3 000	-1,2
Supermarketkesko	2 815	1,8
Citymarketkesko	3 317	-4,1
Toimitustukku	2 285	9,2
Muut yksiköt	260	11,5
Tytäryhtiöt:		
K-Noutotukku Oy	1 819	6,7
K-Yhtiöt Oy/Citymarketit	1 659	3,4
Kesped Oy	402	10,8
Carrols Oy	138	-
K-Plus Oy	85	-
Kesko Eesti A/S	67	45,7
Suomen Rich Coffee Oy	25	-33,7
K-Luotto Oy	22	-22,3
. / . keskinäiset myynnit	-1 712	
Yhteensä	17 364	2,4

Marketkesko

Marketkesko toimii K-markettien (218 kpl) ketjuyksikkönä ja tukkukauppana. Marketkeskon liikevaihto oli 3 000 Mmk ja se aleni 1,2 % edellisvuodesta. Parhaiten myynti kehittyi omien tuotemerkkien tuoretuotekaupan osalta. Henkilökuntaa Marketkeskossa oli keskimäärin 58 henkeä.

Supermarketkesko

Supermarketkesko toimii K-supermarkettien (82 kpl) ketjuyksikkönä ja tukkukauppana. Supermarketkeskon liikevaihto oli 2 815 Mmk ja se kasvoi edellisvuodesta 1,8 %. Päivittäistavaroiden liikevaihdon kasvu oli 4,1 %. Hyvään myynnin kehitykseen vaikuttivat erityisesti onnistuneet kauppapaikkauudistukset.

Toiminnan painopisteenä oli teollisten tuotteiden tavararyhmähallinnan kehittäminen. Ketju pyrki kasvattamaan tunnettuuttaan ja vahvistamaan laadukkaan "Tavallista Parempaan Ruokakauppan" imagoa. Yksikössä työskenteli keskimäärin 27 henkilöä.

Citymarketkesko

Citymarketkesko toimii Citymarkettien (38 kpl) päivittäistavarakaupan ketjuyksikkönä ja tukkukauppana. Citymarketkesko vastaa myös yhteistyössä K-Yhtiöt Oy:n kanssa Citymarketketjun käyttövarakaupasta. Citymarket-ketju on tavaratalokaupan markkinajohtaja Suomessa.

Citymarketkeskon liikevaihto oli 3 317 Mmk. Liikevaihdon lasku 4,1 % johtui mm. kauppiaiden ostokeskityksen heikentymisestä. K-Yhtiöt Oy:n käyttövarakaupan myynti oli 2 017 Mmk. Citymarketkeskossa henkilökuntaa oli keskimäärin 47 henkeä.

Toimitustukku

Toimitustukku vastaa päivittäistavaroiden suurkuluttajatuotteiden valikoimista sekä niiden hankinnasta ja myynnistä ravintola-, julkishallinto-, liikennemyymälä-, fast food-, leipomo- ja teollisuusasiakkaille.

Toimitustukun liikevaihto oli 2 285 Mmk. Kasvua oli 9,2 % ja myynti kehittyi erityisen hyvin ravintoloille ja liikennemyymälöille. Myös vuoden 1998 näkymät ovat lupaavat. Menu-merkkituotesarjaan kuului vuoden lopussa 250 tuotetta, joiden myynti kasvoi edellisestä vuodesta 26 %. Henkilökuntaa yksikössä oli keskimäärin 102 henkeä.

Hevikesko

Hevikesko vastaa hedelmien ja vihannesten hankinnasta ja myynnistä K-kaupoille ja muille asiakkaille. Yksikön myynti oli 4 782 Mmk, jossa kasvua oli 5,6 %. Myynti kasvoi määrällisesti 8 %. Hevikeskon tuotteiden asema markkinoilla vahvistui.

Toiminnassa panostettiin kylmäketjun katkeamattomuuteen ja tuotteiden nopeaan kiertoosi asiakkaiden toiveiden mukaisesti. Hevikesko lisäsi hankintoja omalla Rico-tuotemerkillä, jonka tiukka laadunvalvonta ja laatuulokitus mahdollistavat hedelmällisen kehityksen myös jatkossa. Hevikeskossa työskenteli keskimäärin 79 henkeä.

Tuoretuotteet-osasto

Tuoretuotteet-osasto vastaa maito-, leipä-, liha-, einos- ja pakastetuotteiden hankinnasta sekä Keskon merkkituoretuotteiden tuotekehityksestä. Yksikön myynti oli 5 567 Mmk ja kasvu 0,9 % edellisestä vuodesta.

Kulutuksen siirtyminen yhä valmiimpaan ruokaan ja ateriakokonaisuuksiin kasvatti etenkin einos- ja pakastetuotteiden myyntiä. Osastolla työskenteli keskimäärin 19 henkeä.

Teolliset tuotteet -osasto

Teolliset tuotteet -osasto vastaa teollisten elintarvikkeiden kuten virvoitusjuomien ja säilykkeiden sekä kodintarvikkeiden hankinnasta. Yksikkö vastaa myös alansa Pirkka-, Diva- ja Euro Shopper -tuotteiden tuotekehityksestä.

Kokonaismyynti oli 6 713 Mmk, jossa oli kasvua edellisestä vuodesta 5,5 %. Kaikkien tuoteryhmien myynti kasvoi. Kahvimarkkinoita leimasivat rajut hinnanvaihtelut. Juomien myynnin kehitys oli hyvä lämpimän kesän ansiosta. Kertomusvuonna tuotiin markkinoille uusi ympäristöystävällinen Green 2000 -pesu- ja puhdistusainesarja.

Keskeisessä tavoitteessa ostotoiminnan tehostamisessa ja keskittämisessä onnistuttiin odotusten mukaisesti. Ostoyhteistyö 10 eurooppalaisen AMS-yhteistyökumppanin kanssa tuo kilpailuetua uusina tuotteina ja kilpailukyynä hintoina. Osaston henkilömäärä oli keskimäärin 30.

Tytäryhtiöt

K-noutotukku Oy

K-noutotukku Oy on päivittäis- ja käyttötavaroiden tukkukauppa, jonka keskeisimmät asiakkaat ovat ruokaa valmistavat yritykset, kioskit, huoltoasemat ja pienet päivittäistavarakaupat.

K-noutotukku Oy:n liikevaihto oli 1 819 Mmk. Liikevaihdon kasvu 6,7 % ylitti tavoitteet. Liikevoitto oli 30 Mmk. Yhtiö lisäsi markkinaosuuttaan keskeisissä asiakasryhmissään. Yhtiö toimi vuoden lopussa 25 paikkakunnalla Suomessa.

Kotimarkkinoiden yleinen virkistyminen on parantanut tukkujen toimintaedellytyksiä. Näiden edellytysten odotetaan vielä vahvistuvan. Henkilökuntaa yhtiöllä oli 457. Yhtiön toimitusjohtaja on Matti Hukka.

K-yhtiöt Oy

K-yhtiöt Oy on vähittäiskauppayhtiö, johon kuuluu 33 Citymarketin käyttötavarakauppa. K-yhtiöt Oy:n liikevaihto oli 1 673 Mmk, jossa oli kasvua edellisestä vuodesta 4,0 %. Liikevoitto oli 101 Mmk. Henkilökuntaa K-yhtiöt Oy:llä oli 1 787. Yhtiön toimitusjohtaja on Matti Honkala.

Kesped Oy

Kesped Oy hoitaa Kesko-konsernin koti- ja ulkomaista kuljetustoimintaa ja huollintatehtäviä, minkä lisäksi sillä on konsernin ulkopuolisia asiakkaita. Sen liikevaihto oli 402 Mmk ja kasvu edellisestä vuodesta 10,8 %.

Kansainvälinen toiminta kasvoi yli 20 % lähinnä Anttilan ja Kaukomarkkinoiden mukaantulon sekä lisääntyneen Ruotsin ja Venäjän kaupan ansiosta. Kotimaan jakelukuljetukset nousivat 6,3 %, mihin vaikuttivat ennen muuta Anttilan ja Carrolsin mukaantulo sekä toimitustukun lisääntynyt myynti.

Henkilökuntaa Kesped Oy:llä oli keskimäärin 138 henkeä. Yhtiön toimitusjohtaja on Timo Kortelainen.

Carrols Oy

Carrols Oy aloitti toimintansa osana Kesko-konsernia 1.5.1997. Yhtiö harjoittaa ravintolatoimintaa fast food -markkinoilla Suomessa ja sen lähialueilla. Sen ketjukonsepteja ovat Carrols-hampurilaisravintolat (45 kpl) sekä Pan Pizza Express -pizzayksiköt (3 kpl).

Carrols Oy:n liikevaihto (1.5. alkaen) oli 138 Mmk. Fast food -ruoan markkinat kasvavat ja yhtiön tavoite Suomessa on nopea laajentumisen valtakunnalliseksi ketjuksi.

Vuoden 1997 aikana avattiin uusia Carrols-ravintoloita Suomessa kahdeksan ja Pietarissa kaksi. Henkilökuntaa Carrols Oy:llä oli 345. Yhtiön toimitusjohtaja on Kari Kivikoski.

K-Plus Oy ja K-Luotto Oy

K-Plus Oy on kanta-asiakasmarkkinointiin erikoistunut yhtiö, joka vastaa K-ryhmän kanta-asiakasohjelman keskitetystä toteutuksesta. Yhtiö perustettiin 30.4.1997 ja sen liikevaihto oli kertomusvuonna 85 Mmk.

Kesko on panostanut voimakkaasti kanta-asiakasmarkkinoinnin kehittämiseen viime vuosina. Kertomusvuonna saatiin kanta-asiakasjärjestelmään val-

mius, joka mahdollisti kuluttajan palkitsemisen kaikissa K-ryhmän kaupoissa tehdyistä ostoista.

Kanta-asiakaskortin nimi muutettiin Plussaksi. Plussan tavoitteena on koota K-ryhmän ja yhteistyökumppanien tarjonta asiakasta hyödyntäväksi kokonaispaketiksi. Alkuvuodesta 1998 sovittiin Plussa-yhteistyön aloittamisesta Neste- ja Kesoil-huoltamoketjujen kanssa. Vuoden vaihteessa Plussa-ohjelman piirissä oli noin 830 000 kotitaloutta ja Plussa-kortteja oli yhteensä lähes 1,4 miljoonaa.

K-Luotto Oy on luottokorttiyhtiö, joka hallinnoi Plussa-maksukortteja ja K-kortteja sekä hoitaa niihin liittyvän laskutuksen ja luotonvalvonnan. Yhtiön liikevaihto oli 22 Mmk. Maksuvälineenä hyväksyttävää kortteja on käytössä noin 90 000 kappaletta.

Henkilökuntaa K-Plus Oy:llä ja K-Luotto Oy:llä oli yhteensä 34. Yhtiöiden toimitusjohtaja on Eija Jantunen.

Kesko Eesti A/S

Kesko Eesti A/S on Viron Tallinnassa noutotukkutoimintaa harjoittava yhtiö. Yhtiön liikevaihto oli 67 Mmk, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen peräti 45,7 %. Henkilökuntaa yhtiöllä oli keskimäärin 15. Yhtiön toimitusjohtaja on Timo Hämälä.

Suomen Rich Coffee Oy

Suomen Rich Coffee Oy on kahvin markkinointiyhtiö, jonka liikevaihto oli 25 Mmk. Siinä oli laskua edellisvuodesta 33,7 %. Lasku johtui pääosin kahvi-markkinoiden hinta- ja kysyntävaihteluista. Henkilökuntaa Suomen Rich Coffee Oy:llä oli 43. Yhtiön toimitusjohtaja on Aila Hirvoila.

Käyttötavararyhmä

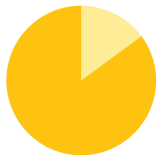
Käyttötavarakaupan osuus Kesko-konsernin liikevaihdosta on kasvanut selvästi. Myös jatkossa kulutuksen kasvun ennakoidaan suuntautuvan käyttötavarakaupan alueelle. Käyttötavararyhmä syntyi kertomusvuoden keväällä, kun erikoistavarakaupan toiminnot jaettiin kahteen tulosryhmään.

Käyttötavararyhmä

- **Keskon käyttötavararyhmän tavara-alat ovat kodintekniikka, urheiluvälineet, kengät ja vaatteet. Näiden myynti on kehittynyt voimakkaasti viime vuosina.**
- **Anttila Oy on tavaratalokauppaan ja postimyyntillään Suomen suurin käyttötavaroiden vähittäismyyjä. Anttila Oy:n tavoitteena on lähivuosina avata 7-8 uutta kodin- ja vapaa-ajan tuotteiden erikoistavarataloa - Anttila Kodin Ykköstä. Kaikki Ruoka-Anttilat muuttuvat kauppiasvetoisiksi vuoden 1998 aikana.**

Käyttötavararyhmän osuus konsernin liikevaihdosta 14,9 %

Ryhmän liikevaihto oli 5 191 Mmk ja sen kasvu 228,0 %. Liikevoitto oli 138 Mmk. Ryhmän sidotun pääoman tuotto oli 6 %. Investoinnit olivat 64 Mmk. Anttila Oy ja Academica Oy toivat uutta myyntiä runsaat kolme miljardia markkaa. Erityisesti kenkä- ja urheilutavaramyynti kehittyi suotuisasti. Myös kodintekniikkatuotteiden myynti kehittyi hyvin. Vaatteiden tukkumyynnin kehitys Suomessa laski yleisesti.

Ryhmän tukkukauppaosastoja ovat Vaatekesko, Kenkäkesko, Kodintekniikkakesko, Urheilukesko ja Kodintuotteitosasto. Niiden vastuulla on oman tavara-alansa ostot, myynti ja varastointi K-kauppaketjuille ja muille Keskon asiakkaille. Marraskuun alussa ryhmään perustettiin Anttilakesko, joka toimii Anttila Oy:n ketjuyksikkönä sekä hoitaa ja kehittää sen valikoimia ja markkinointia.

Kesko osti Helsingin seudulla tietotekniikkakauppaan erikoistuneen Academica Oy:n osakekannan lokakuussa. Kaupan avulla Kesko haluaa nopeuttaa etenemistään tietotekniikka-alalla. K-yhtiöt Oy:n PopToy-lelumyymälöiden toiminta lopetettiin 31.12.1997. Uudet Aleksin 13 -myymälät avattiin Tampereelle, Lahteen ja Turkuun.

Vuonna 1998 kuluttajien arvellaan käyttävän kasvavista tuloistaan lisääntyvän osan urheilutarvikkeisiin. Myös kodinelektronikan, kodinkoneiden sekä tietokoneiden ja puhelinlaitteiden markkinoiden kehitysnäkymät ovat hyvät. Vuonna 1998 koko käyttötavararyhmä tavoittelee voimakasta myynnin ja tuloksen kehitystä. Anttila ja Citymarketit antavat käyttötavarakaupan määrälle merkittävän perustan. Nykyisten käyttötavaraerikoiskauppojen uudistusta jatketaan ja uudet ketjut kasvavat nopeasti.

Käyttötavararyhmässä oli henkilökuntaa vuoden lopussa 3 296 henkeä. Tulosryhmäjohtaja on Matti Kotola.

Urheilukesko

Urheilukesko toimii Kesport-Intersport-kauppojen ketjuyksikkönä. Se kehittää ketjun mallistoja yhteistyössä kauppiaiden kanssa. Mallistojen kehittämis- ja hankintatyössä on tukena IIC-Intersport International Corporation, jonka osakas Kesko on. Intersport on kansainvälinen johtava urheilukaupan erikoisketju. Siihen kuuluu yli 4 000 kauppa maassa. Urheilukesko hankkii alansa tavarat kaikille Keskon kauppaketjuille.

Urheilutavaramarkkinat kasvoivat suotuisasti ja varsinkin tunnetuimpien merkkituotteiden myynti kehittyi hyvin. Urheilukeskon oma liikevaihto oli 568 Mmk. Myynti Kesporteille kasvoi 17,3 %, Citymarketeille 4,8 % ja K-Raudoille 11,1 %. Muiden Keskon yksiköiden urheilutavaroiden liikevaihto oli 318 Mmk.

Tavararyhmistä urheiluvaatteiden myynti kehittyi 18,4 % ja urheilujalkineiden 8,4 %. Vuosia jatkunut hyvä kehitys on tehnyt urheilukaupoista merkittävän vapaa-ajan pukeutumistavarojen jakelukanavan. Retkeily- ja palloiluvälineiden kehitys oli noin 20 % ja urheilu- ja vapaa-ajanvälineiden peräti 40 %. Uuden maahantuontimerkin Helly Hansenin myynti alkoi hyvin lupaavasti. Ase- ja ampumarivikekauppa pieneni edelleen noin 15 %. Myös tulevana vuonna urheilukaupan näkymät ovat hyvät. Yksikön henkilökuntamäärä oli keskimäärin 23.

Kodintekniikkakesko

Kodintekniikkakesko vastaa kodinelektronikkatuotteiden, kodinkoneiden sekä

tietokoneiden ja puhelinlaitteiden hankinnasta, myynnistä ja kaupan kehittamisestä. Osasto hankkii tuotteet kaikille K-kauppa-ketjuille ja muille Keskon asiakkaille.

Kodintekniikkakeskon liikevaihto oli 564 Mmk ja se kasvoi 16,9 %. Parhaiten kehittyi matkapuhelinten, kotitietokoneiden ja kodinelektronikan myynti. Hyvien kehitysnäkymien takia osaston henkilöstöä lisättiin ja osto ja markkinointi eriytettiin omiksi vastuualueikseen. Osaston omia maahantuontimerkkejä ovat Daewoo ja Telefunken. Yksikön henkilökuntamäärä oli keskimäärin 17.

Vaatekesko

Vaatekesko vastaa koko K-ryhmän vaateostoista. Lisäksi Vaatekeskoon kuuluvat Vaatehuone- ja Nicky&Nelly -kauppojen ketjuyksiköt. Muita merkittäviä K-ryhmän vaatteita myyviä ketjuja ovat Anttila Oy, Alekski 13 Oy, Citymarketit, K-Supermarketit ja K-Marketit. Vaatekeskolla on

asiakkaana myös K-ryhmän ulkopuolisia vaatekauppoja.

Vaatekeskon liikevaihto oli 284 Mmk ja se jäi 1,1 % edellisestä vuodesta. Vaateiden tukkumyynti väheni Suomessa 3,1 %. Muiden kuin Vaatekeskon vastuulle kuuluvien K-ryhmän ketjujen vaatekaupan liikevaihto oli 1 041 Mmk.

Vaatekaupan tulosta heikensivät valuuttasuhteiden heilahtelut ja EU:n määräämät jälkitullit Bangladeshista kehitysmaaeutisuudella tullitta tuoduille vaatteille. Yksikön henkilöstömäärä oli keskimäärin 59.

Kenkäkesko

Kenkäkesko tekee kenkä-, käsine- ja laukkumallistot K-ryhmän eri ketjujen kanssa, hankkii tavarat ja hoitaa tukkumyynnin K-kenkä- ja Andiamo-kaupoille, vientiasiakkaille sekä K-ryhmän ulkopuolisille asiakkaille. Kenkäkeskon liikevaihto oli 282 Mmk, jossa oli kasvua

35,6 %. Lisäksi muut Keskon yksiköt tekivät kenkäkaupalla liikevaihtoa 338 Mmk. Jalkineiden tukkumyynti väheni Suomessa 3,3 %.

Kenkäkeskon asiakkaina oli 30 Andiamo- ja 87 K-kenkä-kauppaa. Myynti Andiamo-kaupoille kasvoi 20,1 % ja K-kenkä-kaupoille 4,9 %. Tärkein vientimaa oli Viro. Omien merkkien, mm. Andiamo, Knox, Hankiset ja Snoopy, lisäksi Kenkäkesko tuo maahan korkealaatuisia, kansainvälisiä merkkijalkineita: Skechers, Don & Donna ja James Bond.

Kenkäkesko perusti oman ostokonttorin Italiaan. Kaukoidän hankinnoissa avustaa Hong Kongissa toimiva ostokonttori, Portugalissa vastaavat palvelut hankitaan ostopalveluna. Yksikön henkilökuntamäärä oli keskimäärin 41.

Kodintuotteet-osasto

Kodintuotteet-osasto siirtyi päivittäistavararyhmästä käyttötavararyhmään toukokuun alussa. Osasto vastaa tavaramalansa hankinnoista kaikille K-ryhmän ketjuille ja asiakkaille. Suurimpia tavaryhmiä ovat kodintekstiilit, taloustavarat, lukutuotteet, sähkötarvikkeet, talletteet ja lelut. Osaston tuotevalikoimaan kuuluvat mm. seuraavat K-ryhmän omat merkit: Pirkka, Kokki-keittiötyövälineet, Pirta-langat ja Harmony-kodintekstiilit. Osasto on Fuji-kasettien, Figgjo-ravintola-posliinien ja Royal Bone China -luuposliinien maahantuojana. Myynti on tähän asti tapahtunut pääosin päivittäistavaraketjuille ja toimitustukun asiakkaille. Jatkossa merkittävän osan tulee muodostamaan myynti Anttila-tavaramaloille ja Anttila Kodin Ykkösille.

Liikevaihto, Mmk	1997	
	1997	Muutos, %
Urheilukesko	568	18,7
Kodintekniikkakesko	564	16,9
Vaatekesko	284	-1,1
Kenkäkesko	282	35,6
Anttilakesko	137	-
Tytäryhtiöt:		
Anttila-konserni	3 370	-
Alekski 13 Oy	177	24,8
Motorfeet Oy	25	15,6
Academica Oy	24	-
Kesko Svenska AB/Alekski 13	9	-
Muut tytäryhtiöt	14	-
./. keskinäiset myynnit	-263	
Yhteensä	5 191	228,0

Käyttötavararyhmän liikevaihto kodintuotteissa oli 924 Mmk, joka oli lähes kokonaan Anttila Oy:n tuomaa uutta liikevaihtoa. Muiden ryhmien liikevaihto näissä tavaroissa oli 627 Mmk. Myynti K-Lähikaupoille kehittyi 7,0 %, Supermarketeille 4,2 % ja City-marketeille 0,6 %. Yksikön henkilökuntamäärä oli keskimäärin 24.

Anttilakesko

Anttilakesko perustettiin marraskuun alussa Anttila Oy:n ketjuyksiköksi hoitamaan ja kehittämään sen valikoimia ja markkinointia. Anttilakeskon liikevaihto oli 137 Mmk. Yksikön henkilökuntamäärä oli keskimäärin 33.

Tytäryhtiöt

Anttila Oy

Anttila Oy harjoittaa tavaratalokauppaa ja postimyyntiä. Tavarataloja on kaikkiaan 31. Näistä kaksi on kodin sisustamiseen erikoistuneita Anttila Kodin Ykkönen -tavarataloja. Muissa 29 Anttila-tavaratalossa on tarjolla kattavat tuotevalikoimat kodin, pukeutumisen ja vapaa-ajan tarpeisiin. Myös elintarvikekauppa on merkittävä osa Anttila-tavaratalon toimintaa. Elintarvikeosastoja on kaikkiaan 25 Anttila-tavaratalossa. Postimyyntiä Anttila Oy harjoittaa Suomen lisäksi Virossa.

Anttila-konsernin liikevaihto oli 3 370 Mmk ja se säilyi edellisen vuoden tasolla. Liikevoitto oli 36 Mmk. Tuloparannus oli merkittävä. Käyttötavara-kauppa kasvoi 2,4 % ja elintarvikekaupan vertailukelpoinen myynti laski

5,9 %. Myynnin kehitys oli elintarvikekaupassa markkinoiden kehitystä heikompi. Käyttötavaramyynnillään 2 802 Mmk Anttila on suurin käyttötavaroiden myyjä Suomessa. Kesäkuussa tehtiin päätös kaikkien elintarvikeosastojen liiketoimintojen myymisestä itsenäisinä yrittäjinä toimiville kauppiaille.

Kertomusvuonna valmisteltiin ja käynnistettiin myös mittava verkoston uudistamisohjelma. Se tulee lähivuosina näkymään useina uusina tavarataloina sekä nykyisten laajennuksina ja saneerauksina. Vuoden 1998 aikana avataan uudet Anttila Kodin Ykköset Espooseen ja Ouluun.

K-ryhmän kanta-asiakasmarkkinointijärjestelmän, Plussan, käynnistys Anttilassa onnistui hyvin ja sen odotetaan tuovan myynnin kasvua vuoden 1998 aikana. Henkilökuntamäärä oli keskimäärin 2 433. Yhtiön toimitusjohtaja on Jouko Björkman.

Aleksi 13 Oy

Aleksi 13 Oy on kenkien, laukkujen, vaatteiden ja kosmetiikan vähittäiskauppaa harjoittava ketju. Sen liikevaihto oli 177 Mmk. Uudet myymälät avattiin Tampereelle, Lahteen ja Turkuun. Vuoden lopussa kotimaassa oli 19 Aleksi 13 -liikettä. Henkilökuntaa yhtiöllä oli keskimäärin 180. Yhtiön toimitusjohtaja on Risto Volmanen.

Motorfeet Oy

Motorfeet Oy edustaa ja tuo maahan tunnettuja korkealaatuisia merkkikenkiä. Yhtiön liikevaihto oli 25 Mmk, jossa oli kasvua 15,6 %. Yhtiön tuotemerkkejä ovat mm. Vagabond, Elefanten, Piano,

Sancho sekä Westland. Henkilökuntaa yhtiöllä oli keskimäärin 9. Yhtiön toimitusjohtaja on Jukka Pietarila.

Academica Oy

Academica Oy myy tietotekniikkalaitteita ja -palveluja. Nopeuttaakseen etenmistään tietotekniikka-alalla Kesko osti yhtiön koko osakekannan 7.10.1997. Academican kaksi myymälää ja yritysmyyntiyksikkö sijaitsevat Helsingissä. Yhtiön liikevaihto oli 24 Mmk. Alan näkymät ovat erittäin suotuisat yrityksen kasvulle ja laajenemiselle. Henkilöstöä yhtiöllä on 21. Academica Oy:n toimitusjohtaja on Juha Mäntylä.

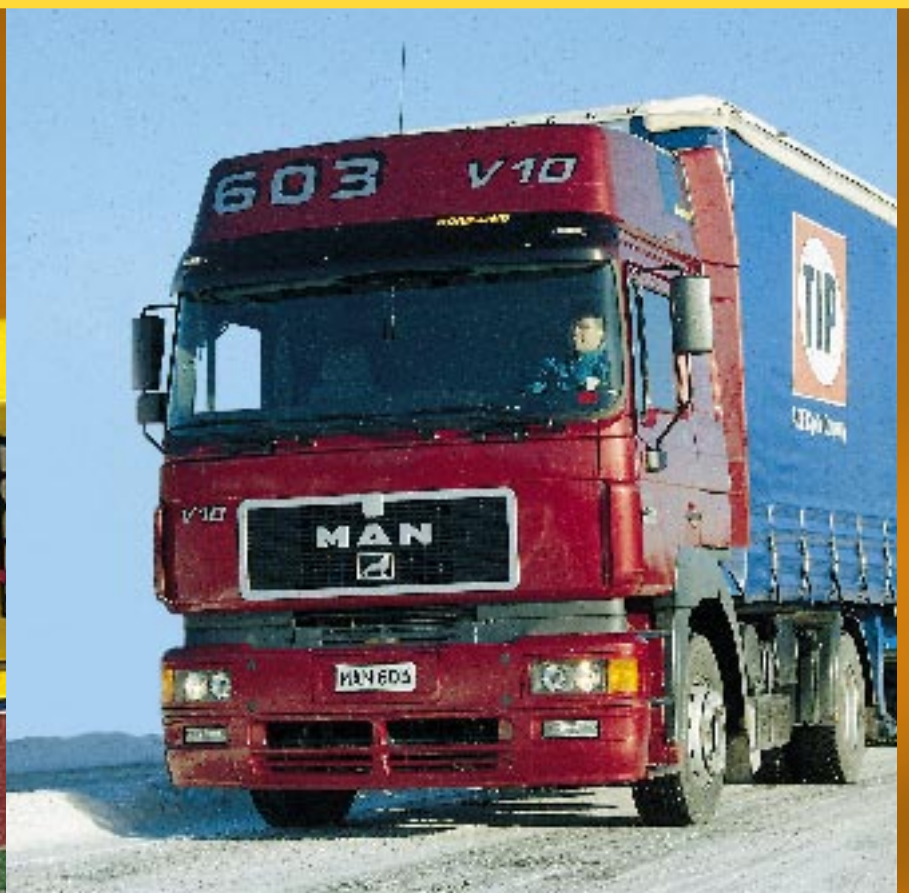
Kesko Svenska AB / Aleksi 13

Kesko Svenska AB on Ruotsissa toimiva vähittäiskauppayhtiö, jonka kenkäkaupan vastuu siirtyi kansainvälisestä ryhmästä käyttötavararyhmään käynnistysvaiheen jälkeen. Yhtiöllä on Ruotsissa 2 kenkäkauppaa. Kenkäkaupan liikevaihto oli 9 Mmk. Henkilökuntaa yhtiöllä oli keskimäärin 10. Yhtiön toimitusjohtaja on Matti Vatanen.

Rauta-maatalousryhmä

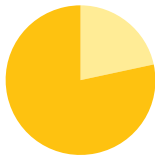
Liiketyyppien ja vähittäiskauppaverkoston kehittäminen on keskeisessä asemassa rauta-maatalousryhmän toiminnassa. K-rauta-ketjun ja K-maatalousketjun liiketyypiuudistuksilla saavutettiin uutta tehokkuutta ja näkyvyyttä.

Rauta-maatalousryhmä

- **Keskon rauta-maatalousryhmän kaksi perusyksikköä ovat Rautakesko sekä Maatalous- ja konekesko, jotka palvelevat tukku-kauppana mm. K-rautakauppoja ja K-maatalouskauppoja. Ryhmän suurimmat vähittäiskauppa harjoittavat tytäryhtiöt ovat K-maatalousyhtiöt Oy ja Rautia Oy.**
- **Rauta-maatalousryhmä muodostettiin kertomusvuoden keväällä, kun erikoistavarakaupan toiminnot jaettiin kahteen tulostoryhmään. Samalla ryhmään perustettiin ulkomaan toiminnot -osasto ja Rautia Oy siirrettiin ryhmään. Päätös Rautia Oy:n myymälöiden muuttamisesta kauppiasvetoisiksi tehtiin syksyllä.**

Rauta-maatalousryhmän osuus konsernin liikevaihdosta 21,7 %

Ryhmän liikevaihto oli 7 548 Mmk ja kasvu 13,1 %. Liikevoitto oli 68 Mmk. Tulosta heikensi Rautia Oy:n saneeraus. Ryhmän sidotun pääoman tuotto oli 5 %. Investoinnit olivat 64 Mmk. Maatalouskauppa kävi odotettua paremmin. Myös Kesmotors/Kotipiha-yksikkö vahvisti asemiaan vene-, pienkone- ja puutarha-alan tuotteiden markkinoilla. Uudisrakentamisen piristymisen ja K-rauta-verkoston kattavuus maamme kasvualueilla lisäsivät Rautakeskon myyntiä. Rauta-maatalousryhmässä oli henkilöuntaa keskimäärin 1 407. Tulostyhmänjohtaja on Paavo Moilanen.

Rautakesko

Rautakesko hankkii, myy ja toimittaa rautakauppatuotteita, rakennustarvikkeita, sisustustuotteita ja kalusteita, LVI- ja kylmäteknikkatuotteita, työvälineitä, pienrautatuotteita sekä autotarvikkeita ja renkaita K-rauta- ja Rautia-kauppiaille sekä Ruotsin ja Venäjän yhtiöille. Yrityspalvelu myy alan tuotteet rakennusliikkeille, teollisuudelle ja muille tukkuasiakkaille.

Uudisrakentamisen kasvu vauhditti perusrakennustarvikkeiden ja puutavaran myyntiä. Sisustustuotteiden myynti pääsi kasvuvauhtiin vasta loppuvuonna. Rautakaupan määrään vaikuttavien korjaus- ja piharakentamisen sekä askartelun määrä vaihteli voimakkaasti kuukausittain. Alueelliset erot rakentamisaktiiviteetissa ovat kasvaneet. Laman jälkeen kulutuksessa on ollut selvä suuntaus keskimääräistä laadukkaampiin tuotteisiin. Näkymät myös lähitulevaisuuteen ovat hyvät ja alan kysyntä kasvaneet vuonna 1998 noin 10 %.

Rautakeskon liikevaihto oli 3 379 Mmk ja kehitys 12,2 %. Myynti kehittyi parhaiten talopakettien, sahatavaran ja rakennustarvikkeiden osalta.

Rautia Oy:n osto-, varastointi- ja tukkutoiminnot yhdistettiin 1.9. Rautakeskon vastaaviin toimintoihin. Samalla Rautakeskoon perustettiin Rautia-ketjuyksikkö kehittämään Rautia-kauppiasketjua. Ketjun liikkeet uudistetaan ja markkinointi aloitetaan keväällä 1998. Rautia-ketju tavoittelee 1 500 Mmk:n myyntiä vuonna 1998.

Rautakeskon asiakkaana olevaan K-rautaketjuun kuului 122 K-kauppaa. Täysin uudet liikkeet avattiin Helsingin Oulunkylässä ja Kempeleellä. Yli 40 K-rautakauppiasta uudisti myymälänsä ja liiketyypin uudistuksen ensimmäinen vaihe saatiin valmiiksi. Markkinatutkimusten mukaan K-rauta säilytti ylivoimansa asiakassuosiassa alan parhaana ketjuna.

Rautakesko järjesti 200 alan ammattilaiselle home- ja kosteusvaurioihin painottuneen rakentamisen ympäristöpäivän. Merkittävästi energiansäästöön vaikuttavina uusina tuotteina aloitettiin ilmalämpö- ja maalämpöpumppujen myynti K-raudoissa. Euro-Mat-yhteistyön avulla valikoimiin saatiin uusia tuotteita, esimerkiksi Fischer-kiinnittimet. Yrityspalvelu palkittiin Keskon laatupalkintokilpailussa.

Rautakeskossa oli henkilöuntaa keskimäärin 205 henkeä.

Maatalous- ja konekesko

Maatalous- ja konekesko koostuu K-maatalous-, Kesmotors/Kotipiha- ja Konekesko-yksiköistä. Maatalous- ja konekeskon liikevaihto oli 3 352 Mmk ja lisäys 13,1 %.

K-maatalous-yksikkö hankkii, myy ja toimittaa maatalouden tuotantotarvikkeita sekä työ- ja karjalouskoneita K-maatalouskaupoille sekä hoitaa viljakauppaa. Se toimii myös K-maatalousvähittäiskauppatyön markkinointi- ja

ketjunohjausorganisaationa. Yksikön liiketoimintaa tukee K-ryhmän opetus- ja koetila Hahkiala. K-maatalous-yksikön tuotteiden myynti oli 2 196 Mmk, ja se kasvoi 7,7 %.

Maatalouskauppa kävi odotettua paremmin. Suurimmat kasvualueet olivat vilja- ja maatalouskonekauppa. Viljakauppa kasvoi yli 20 %. Vaikka syksyn sato oli hyvä, vaikeuksia aiheutti ohran poikkeuksellisen pieni jyväkoko. Käyttökohteiden löytäminen pienijyväselle ja kevyelle ohralle on viljakaupan suurin haaste satokaudella 1997-1998. Maatalouden investointien elpyminen kasvatti maatalouskonekauppaa, joka kasvoi yli 20 %.

Maatalous- ja konekeskon asiakkaana olevan K-maatalousketjun uudistus saatiin lähes valmiiksi. Vuoden loppuun mennessä K-maatalous-ketjusopimuksen oli tehnyt 82 maatalouskauppaa. Ketju-toiminnan merkitys on korostunut viljelijöiden vaatiessa maatalouskaupalta entistä parempaa kustannustehokkuutta ja korkeaa ammattitaitoa.

Maatalouskaupan näkymät ovat alkaneena vuonna vakaat. Vilja- ja tuotantotarvikekaupan odotetaan pysyvän edellisvuoden tasolla. Maanviljelyskoneita on myyty viljelijöille ennakkoon edellisvuotta enemmän. Tuotantorakennusinvestointien odotetaan edelleen vilkastuttavan karjalouskone- ja tuotantorakennuskauppaa.

Kesmotors/ Kotipiha-yksikkö hankkii, myy ja toimittaa asiakkailleen pienkoneita, perämootoreita, veneitä, veneilytarvikkeita, puutarha-alan tuotteita, kukkia sekä poltto- ja voiteluaineita. Keskeisimpiä asiakasryhmiä ovat Kesmotors- ja Kotipiha-liikkeet ja -osastot, K-raudat, Rautiat, K-maatalou-det, pienkoneiden ja veneilyn erikois-liikkeet sekä puutarha- ja kukkakaupan osalta kaikki K-ryhmän päivittäistavara-kaupat ja tavaratalot. Yksikön tuotteiden myynti oli 714 Mmk ja kasvua edellisestä vuodesta 8,7 %.

Keskon ja K-ryhmän asema markkinoilla vahvistui ja sen odotetaan vahvistuvan edelleen. Erityisen hyvin onnistut-

tiin veneviennissä Ruotsiin ja Norjaan sekä vene- ja perämootorikaupassa kotimaassa, jossa kasvuvauhti oli parempi kuin alalla keskimäärin. Myös muilla tavara-aloilla myyntitavoitteet ylitettiin. Lähiajan näkymät ovat myönteiset ja kysynnän ennustetaan kasvavan 7-10 %.

Kukkakauppa siirtyi Kesmotors/ Kotipiha-yksikön vastuulle syyskuussa 1997. Uusia toimintakonsepteja luodaan, ja uuden kukkaterminaalin toteutus on aloitettu. Kukkamyynti on tarkoitettu moninkertaistaa muutaman vuoden aikana. Pienkonekaupassa uudet edustukset vahvistavat Keskon asemaa. Näitä ovat mm. MBK-scooterit ja -mopot Euroopan suurimpiin kuuluvalta valmistajalta ja Poulan/Weedeater-puutarhakooneet ja Poulan-moottorisahat Yhdysvalloista.

Konekesko hankkii, myy ja toimittaa asiakkailleen Case-IH- ja Zetor-maataloustraktoreita, Claas-leikkuupuimureita, MAN-kuorma-autoja sekä materiaali-, maarakennus- ja ympäristönhoitokoneita. Traktori- ja puimurikauppa viljelijöille hoidetaan yhteistyössä K-maatalouskauppioiden kanssa. Muut tuotteet Konekesko myy suoraan loppukäyttäjille.

Konekauppa - erityisesti puimuri- ja traktorikauppa - kasvoi kaikilla Konekeskon tavara-aloilla kansantalouden kehitystä nopeammin. Konekeskon tuotteiden myynti oli 782 Mmk ja kasvu 13,4 %. Vakaan kehityksen odotetaan jatkuvan lukuun ottamatta traktorikauppaa, jonka määrän arvioidaan supistuvan kymmenyksellä.

Claas-puimureiden sekä BT- ja TCM-materiaalinkäsittelykoneiden markkina-asema vahvistui. Traktorikaupassa markkinaosuutta menetettiin mallistomuu-
tosten ja epäedullisten valuuttakurssi-

Liikevaihto, Mmk	1997	Muutos, %
Rautakesko	3 379	12,2
Maatalous- ja konekesko	3 352	13,1
Ulkomaantoiminnot	38	-
Muut yksiköt	2	-
Tytäryhtiöt:		
K-maatalousyhtiöt Oy	751	25,5
Rautia Oy	738	-
Kesko Svenska AB/K-rauta	32	-
ZAO Kestroy Moskva 1	25	-
Muut tytäryhtiöt	171	-
./ keskinäiset myynnit	-940	
Yhteensä	7 548	13,1

muutosten vuoksi. Vuoden aikana on käynnistetty Mecalux-varastokalusteiden maahantuonti ja myynti. Syyskuussa otettiin konekaupassa käyttöön uusi AMW-tietojärjestelmä.

Maatalous- ja konekeskossa oli henkilökuntaa keskimäärin 253 henkeä.

Ulkomaantoiminnot-osasto

Ulkomaantoiminnot-osasto vie rautakauppa-alan tuotteita ulkomaille sekä vastaa Kesko Svenska AB:n, Kesthom Oy:n ja ZAO Kestroy Moskva 1:n toiminnasta ja uusien liiketoiminta-alueiden kehittämisestä. Yksikön liikevaihto oli 38 Mmk.

Tytäryhtiöt

K-maatalousyhtiöt Oy

K-maatalousyhtiöt Oy harjoittaa maatalous-, pienkone- ja rauta-alan vähittäiskauppaa 18 myymälässä. Yhtiön liikevaihto oli 751 Mmk ja lisäys 25,5 %.

Yhtiön markkina-asema vahvistui kaikilla toimialoilla. Toimipisteissä käynnistettiin vuoden aikana tietojärjestelmien uudistaminen. Liiketyyppiudistuksella kehitettiin myymälöiden palveluvarustusta ja uudistettuina avattiin Kouvolan K-Maatalous, Porinseudun K-Maatalous sekä Kankaanpään K-rauta-maatalous. Yhtiön uusiksi myymälöiksi tulivat K-Rauta Rauma sekä Kuopion K-maatalous.

Yhtiöllä oli henkilökuntaa keskimäärin 156. Yhtiön toimitusjohtaja on Jouni Oksanen.

Rautia Oy

Rautia Oy harjoittaa rauta-alan vähittäiskauppaa. Tukkukauppatoimintonsa yhtiö myi Kesko Oy:lle 31.8. Yhtiöllä on 14

Rautia-myymlää ja 5 Fixa-myymlää. Päätös liiketoiminnan myymisestä kauppiaille on tehty. Yhtiön liikevaihto oli 738 Mmk.

Yhtiöllä oli henkilökuntaa keskimäärin 367. Yhtiön toimitusjohtaja on Raimo Jaakkola.

Kesko Svenska AB

Kesko Svenska AB aloitti toimintansa helmikuussa 1996. Saman vuoden huhetuussa avattiin Tukholman Sicklassa K-rauta. Marraskuussa 1997 avattiin toinen K-rauta Tukholman Brommassa. Uusien K-rautojen avaamisesta Tukholman Häggvikiin ja Haningeen sekä Norrköpingiin on tehty päätös. Tarkoituksena on jatkaa uusien myymälöiden perustamista hyvin toimivan ketjun aikaansaamiseksi. Ruotsin K-rautojen liikevaihto oli 32 Mmk. Yhtiöllä oli henkilökuntaa keskimäärin 42. Yhtiön toimitusjohtaja on Matti Vatanen.

Kesthom Oy/ZAO Kestroy Moskva 1

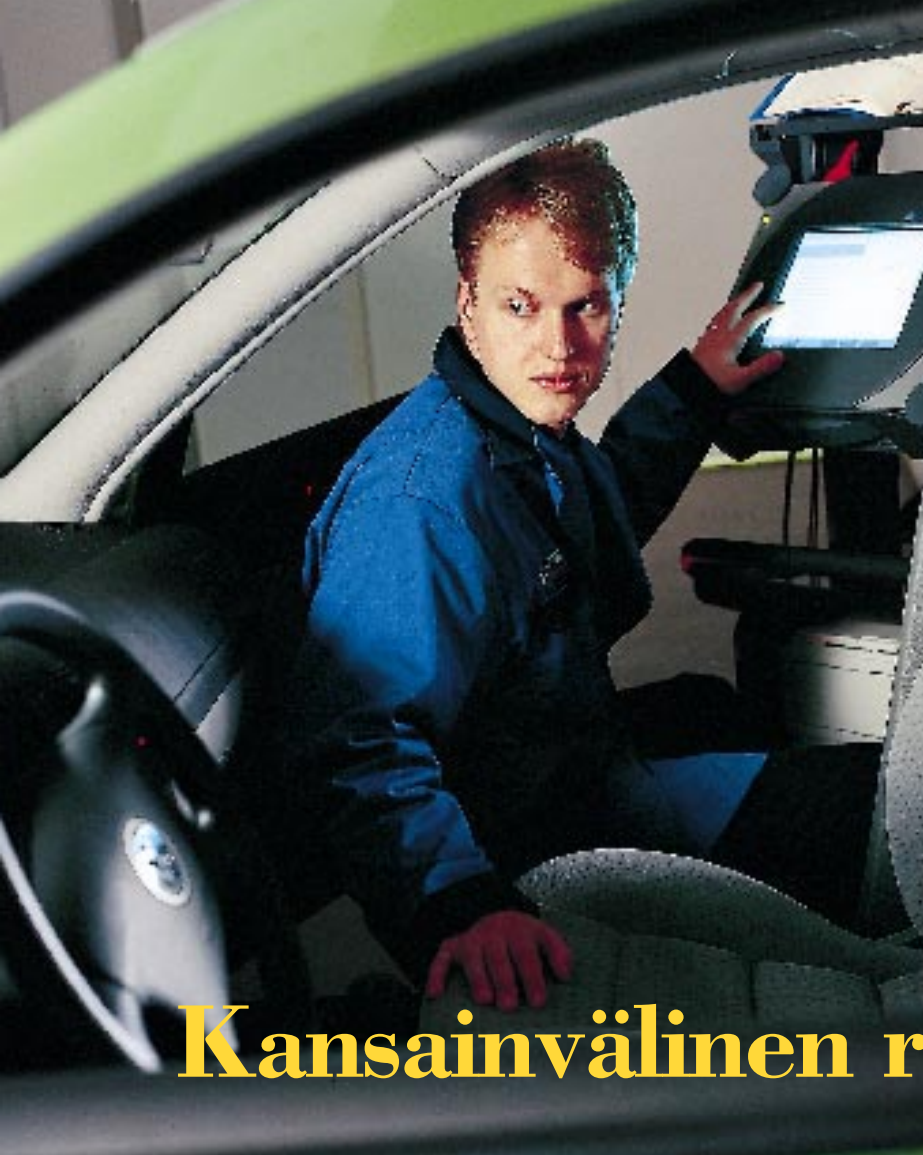
Kesthom Oy/ZAO Kestroy Moskva 1 on Venäjällä rautakauppa-tuotteiden tukkukauppaa harjoittava yhtiö. Keskon omistusosuus Kesthom Oy:ssä nousi 100 %:iin syksyllä tehdyllä yrityskaupalla. Käynnistysvaiheessa yhtiö kuului kansainväliseen ryhmään, mutta siirrettiin osaksi rauta-maatalousryhmää toiminnan vakiinnuttua. Kuluneen vuoden liikevaihto oli 25 Mmk.

Yhtiöllä oli henkilökuntaa keskimäärin 31. Kesthom Oy:n toimitusjohtaja on Matti Vatanen ja ZAO Kestroy Moskva 1:n toimitusjohtaja on Leena Paju.

Muut vähittäiskauppayhtiöt

Maatalous- ja rautakaupan alalla toimi vuoden alussa lisäksi neljä erillistä koti-

maassa vähittäiskauppaa harjoittavaa tytäryhtiötä: Pekka Kalmi Oy, Antti Pehkonen Oy, Leena Turunen Oy ja SJ. Aalto Oy. Yhtiöissä mukana olevat kauppiat ostivat kesällä täysin itselleen Pekka Kalmi Oy:n ja Leena Turunen Oy:n.

Kansainvälinen ryhmä

Pitkäjännitteinen työ johtavien merkkitavaroiden tuonnin, viennin ja tukkukaupan alalla on kansainvälisen ryhmän liiketoiminnan menestyksen avain. Uusien liiketoiminta-alueiden aktiivinen etsintä on ryhmän keskeinen tehtävä.

Kansainvälinen ryhmä

- **Keskon kansainvälinen ryhmä vastaa konsernin uusien liiketoimintojen etsimisestä ja liiketoiminta-alueiden kartoittamisesta. Ryhmä vastaa myös ympäristö- ja mediatoimintojen koordinoinnista ja kehittämisestä.**
- **Laajentuvan liiketoiminnan myötä ryhmän käynnistämä noutotukku-yhtiö Kesko Eesti A/S siirrettiin osaksi päivittäistavararyhmää ja vähittäiskauppayhtiö Kesko Svenska AB sekä rauta-alan tukkukauppa Kesthom Oy/ZAO Kestroy Moskva 1 osaksi rauta-maatalousryhmää. Kaukomarkkinat-konsernin ensimmäinen täysi toimintavuosi osana Keskon organisaatiota tuotti ennätystuloksen.**

Kansainvälisen ryhmän osuus konsernin liikevaihdosta 13,1 %

Ryhmän liikevaihto oli 4 575 Mmk ja sen kasvu oli 13,9 %. Liikevoitto oli 152 Mmk. Ryhmän sidotun pääoman tuotto oli 12 %. Investoinnit olivat 193 Mmk. Ryhmän liikevaihto ja tulos syntyvät pääosin kahden suurimman tytäryhtiön Kaukomarkkinat Oy:n ja VV-Auto Oy:n toiminnasta. Molemmat yhtiöt menestyivät hyvin.

Kaukomarkkinat-konsernin liikevaihto laski 28 %. Syy laskuun oli Panasonic-tuotteiden Venäjän kaupan luovuttaminen päämiehelle. Muiden toimintojen liikevaihto kasvoi 13 %. Suomessa mm. adidas ja Citizen vahvistivat asemiaan tuotealojensa markkinajohtajina.

VV-Auton liikevaihto kasvoi 13,4 %. Uusien henkilöautojen kokonaismarkkinat nousivat 9 %. Volkswagen oli edelleen Suomen ostetuin automerkki. Myös Audin asema markkinoilla vahvistui merkittävästi. Seat Toledo TDi valittiin vuoden 1998 ekoautoksi.

Kulutuksen yleinen kasvu ennakoi jatkossakin kasvua ryhmän liiketoiminnalle. Merkkitarvakaupan vahva osaaminen luo tähän hyvät edellytykset.

Kansainvälisessä ryhmässä oli henkilökuntaa keskimäärin 931 henkeä. Kansainvälisestä kaupasta ja samalla kansainvälisestä ryhmästä vastaa varapääjohtaja, kauppaneuvos Timo Karake.

Mediayhtiöt-yksikkö

Kansainvälisen ryhmän toiminta laajeni kertomusvuonna, kun ryhmään perustettiin syksyllä mediayhtiöt-yksikkö, johon kuuluvat mainostoimisto MK-mainos Oy, markkinatutkimusyritys SV-Tietopalvelu Oy, televisiotuotantoyhtiö Kauppiaiden Komedia Oy -konserni, sähköistä kaupankäyntiä kehittävä mediakehitys-yksikkö sekä Kauppiaitten Kustannus Oy, jonka osake-enemmistön Kesko osti K-kauppiasliitolta. Kaupan

myötä K-ryhmän asiakaslehdet Pirkka, Birka, Asu Hyvin, Maatilan Pirkka, Åker-Birka ja Menu siirtyivät kansainväliseen ryhmään. Tavoitteena on parantaa Keskon mediatoimintojen koordinoitua ja panostaa erityisesti Internet-kaupankäynnin kehittämiseen.

Kansainvälinen yhteistoiminta

Ryhmän keskeinen tehtävä on kartoittaa konsernin uusia liiketoiminta-alueita. Lisäksi ryhmä vastaa konsernin strategioista kansainvälisissä järjestöissä ja yhteistoimintaorganisaatioissa.

Kansainvälistä yhteistyötä hyödynnettiin monipuolisesti sekä yrityskehityksellä yhteydenpidolla että kaupan kansainvälisissä järjestöissä. Eniten panostettiin kauppiasomisteisten keskusliikkeiden yhteistyöjärjestöön (UGAL) ja Elintarvikekauppiasyhteisöjen Kansainväliseen Liittoon (IVLD). Kummankin puheenjohtajana toimii kauppaneuvos Timo Karake.

Kesko osallistui aktiivisesti Suomen kaupan EU-edunvalvontaan sekä Euroopan unionin komission kaupan komiteassa että EuroCommercen ja Kaupan Keskusliiton työryhmissä. Kesko on ottanut toiminnassaan huolella huomioon yhteiseen valuuttaan siirtymisen ja uuden kilpailulain valmistelun.

Ympäristöasiat

Yksikkö koordinoi ja kehittää Keskon ympäristötoimintoja. Ympäristöhallintajärjestelmä kytkettiin osaksi koko K-ryhmän johtamis- ja laatujärjestelmää. Ympäristöasioista kerrotaan tämän vuosikertomuksen sivuilla 26-27.

Tytäryhtiöt

Kaukomarkkinat-konserni

Kaukomarkkinat-konserni on Suomen suurin ja monialaisin kauppahuone, jolla on yli 20 ulkomailla toimivaa tytäryhtiötä tai edustustoa. Liiketoiminnan painopistealueita kotimaassa on johtavien merkkitarvikkeiden - mm. adidas, Citizen, Panasonic, Technics - maahan-

tuonti ja tukkukauppa. Kansainvälisen kaupan ja viennin päämarkkina-alueita ovat Venäjä, Kiina, Puola ja Baltian maat. Kaukomarkkinat-konsernin liikevaihto oli 2 598 Mmk laskien edellisestä vuodesta 28 %. Syy laskuun oli tiedossa ollut ja suunnitelmien mukaan sujunut Panasonic-tuotteiden Venäjän kaupan luovuttaminen päämiehelle huhtikuussa. Muiden toimintojen liikevaihto kasvoi kuitenkin 13 %. Liikevoitto, 78 Mmk oli 50-vuotiaan yrityksen historian paras.

Kansainvälisessä kaupassa ja viennissä kasvu oli suurinta Venäjän alueella, jossa liikevaihdon lisäys oli 38 % Panasonic-vientiä lukuun ottamatta. Myös Kiinan kauppa kasvoi tuntuvasti. Puolan kauppa säilyi korkealla tasolla. Sen sijaan transitokaupan määrät laskivat edelliseen vuoteen verrattuna.

adidas vahvisti asemaansa Suomen urheilutuotteiden markkinajohtajana. Myynti kasvoi kolminkertaisella vauhdilla toimialan yleiseen kehitykseen verrattuna. Suomen kellomarkkinoita jo yli kaksi vuosikymmentä hallinneiden Citizen-kellojen kauppa kävi ennätyskyläisesti ja markkinajohtajuus vahvistui edelleen.

Panasonicin laajasta tuotevalikoimasta parhaiten menestyivät toimistoautomaatio- ja telekommunikaatiotuotteet, joiden myynnin kasvu oli 45 %. Myös teollisuuselektronikan myynnin kasvu oli hyvä. Leipuriin tukku vahvistui edelleen asemaansa kotimaan kaupassa ja panosti kaupan kasvattamiseen sekä Baltian maissa että Pietarin talousalueella.

Kansainvälisen kaupan ja viennin tuotevalikoima on laaja sisältäen teollisuuden raaka-aineita, koneita, laitteita, ympäristönsuojeluun ja terveydenhuoltoon liittyviä tuotteita, kalusteita sekä kulutustavaroita asiakkaiden tarpeiden mukaan. Yhtiöllä on lisäksi transitopalveluja petrokemian ja kemikaaliteollisuuden tuotteille tarjoava lähes 100 000 m³:n säiliövarasto Haminassa.

Kotimaan kaupassa Kaukomarkkinat-konserni tunnetaan mm. edustamis-

taan urheiluvälineistä, kelloista ja elektroniikkatuotteista. adidas-tuotteita markkinoi tytäryhtiö Virsu Oy. Kaukomarkkinat on myös merkittävä silmälasioptiikan maahantuojia ja valmistajia.

Tytäryhtiöt LT-Tukku Oy ja LT-Kone Oy palvelevat leipureita, suurkeittiöitä ja ravintoloita toimittamalla raaka-aineita, puolivalmisteita sekä koneita ja laitteita. Valikoimaan kuuluvat myös viinit, korkealaatuiset lihatuotteet, marjat ja hedelmät. Leitok Oy on puolestaan erikoistunut kevyen vaatetuksen ja käyttömuodin maahantuontiin ja tukkukauppaan.

Kotimaan kaupan osalta uskotaan myönteisen kehityksen jatkuvan vuonna 1998 etenkin konsernin johtavien merkkitarvikkeiden toimialoilla. Myös Venäjän ja Kiinan kaupassa nähdään kasvupotentiaalia.

Henkilökuntaa Kaukomarkkinat-konsernissa oli keskimäärin 738. Yhtiön toimitusjohtaja on Kari Ansio. Kaukomarkkinat Oy julkaisee oman vuosikertomuksensa suomeksi ja englanniksi.

VV-Auto Oy/Auto-Span Oy

VV-Auto on VW-konsernin valmistamien Volkswagen- ja Audi-henkilöautojen ja Volkswagen-tavara-autojen maahantuojia. VV-Auto-konsernin liikevaihto oli 2 045 Mmk, jossa on kasvua edellisvuodesta 13,4 %. Liikevoitto oli 99 Mmk. Volkswagen oli neljäntenä perättäisenä vuonna Suomen ostetuin automerkki vuonna 1997.

Uusien henkilöautojen kokonaismarkkinat nousivat 9 %. Volkswagen saavutti ensimmäistä kertaa ykkösaseman myös henkilöautokaupassa. Markkinaosuus oli 13,2 %. Audin asema markkinoilla vahvistui merkittävästi myynnin yli 60 %:n kasvulla.

Uusien hyötyautojen kokonaismarkkinat nousivat 29 %. Tässä ryhmässä

Liikevaihto, Mmk

	1997	Muutos, %
Kaukomarkkinat-konserni	2 598	-
VV-Auto Oy -konserni	2 045	13,4
Viking Coffee Oy	321	-
MK-mainos Oy	158	25,5
Kauppiaitten Kustannus Oy	21	-
Kesko Export Oy	13	-32,1
Kauppiaiden Komedian -konserni	8	-
SV-Tietopalvelu Oy	7	-
./ keskinäiset myynnit	-596	-
Yhteensä	4 575	13,9

kilpailu kiristyi, mutta Volkswagen säilytti markkinajohtajuuden. Markkinaosuus oli 23,2 %.

Autokannan kasvun myötä myös jälkimarkkinoinnin myynti kehittyi positiivisesti. Suurimmilla myyntialueilla tavoitteena on merkikohtainen asiakaspalvelu. Myymälätilat uudistetaan tämän konseptin mukaisiksi.

VV-Auto Oy:n tytäryhtiö Auto-Span Oy vastaa VW-konserniin kuuluvien Seat-henkilöautojen maahantuonnista ja markkinoinnista. Liikevaihto oli 75 Mmk, jossa on kasvua 13 %.

Autokaupan näkymät ovat talouden elpymisen myötä parantuneet selvästi. Vuonna 1998 automyyntin kasvun ennakoidaan jatkuvan. VV-Auton uudistunut ja korkealaatuinen mallivalikoima luo edellytykset myynnin hyvälle kehitykselle.

Henkilökuntaa VV-Autossa oli keskimäärin 88. Yhtiöiden toimitusjohtaja on Erkki Sillantaka.

Viking Coffee Oy

Viking Coffee Oy valmistaa kahvia sekä Suomen, Ruotsin, Viron että Norjan markkinoille, jonne toimitukset aloitettiin toimintavuoden syksyllä. Yhtiön liikevaihto oli 321 Mmk. Kahvimarkkinoita on leimannut ja leimaa raaka-aineen voimakas hintavaihtelu. Henkilökuntaa oli keskimäärin 46 henkeä. Yhtiön toimitusjohtaja on Raimo Ilveskero.

MK-mainos Oy

MK-mainos Oy on Mainostoimistojen liittoon kuuluva auktorisoitu mainos- ja mediatoimisto. Yhtiön liikevaihto oli 158 Mmk ja kasvu edellisestä vuodesta 25,5 %. Tavoitteet liikevaihdon, myyntikatteen sekä tuloksen osalta ylitettiin. Liikevaihdon voimakas nousu johtui pääosin lisääntyneestä mediasuunnitte-

lu- ja välitystoiminnasta. Henkilökuntaa oli keskimäärin 51. Toimitusjohtaja on Kari Soinen.

Kauppiaitten Kustannus Oy

Kauppiaitten Kustannus Oy on Aikakauslehtien Liittoon kuuluva kustannusyhtiö, jonka pääasiallinen tehtävä on kustantaa K-ryhmän asiakaslehtiä. Yhtiön liikevaihto 1.10.1997 alkaen oli 21 Mmk. Lehtien ilmoitustuotot kehittyivät suotuisasti, ja kasvua voitiin kirjata myös lukijamääriin. Asiakaslehtien levikit olivat: Pirkka 2 277 171 kpl, Birka 76 170 kpl, Asu Hyvin 109 276 kpl, Maatilan Pirkka 85 028 kpl, Åker-Birka 9 063 kpl ja Menu 7 500 kpl. Henkilökunnan määrä Kauppiaitten Kustannus Oy:ssä oli keskimäärin 20. Yhtiön toimitusjohtaja on Matti Laamanen.

Kesko Export Oy

Kesko Export Oy markkinoi ja myy pääasiassa Keskon omia merkkituotteita Venäjälle. Keskeiset markkina-alueet ovat Moskova, Pietari ja Murmansk. Moskovaan perustettiin syksyllä Kesko Exportin täysin omistama tytäryhtiö ZAO Kesfood. Muilla alueilla toimitaan yhteistyössä paikallisten kumppaneiden kanssa. Kesko Exportin liikevaihto oli 13 Mmk. Venäjän markkinat osoittavat kuitenkin selkiintymisen ja vakiintumisen merkkejä, ja yhtiön toiminnan uudelleenorganisointi parantaa toimintaedellytyksiä. Henkilökunnan määrä oli keskimäärin 5 henkeä. Yhtiön toimitusjohtaja on Ari Svensk.

Kauppioiden Komedia Oy

Kauppioiden Komedia Oy ylläpitää ja kehittää kaupan sisäisen tv-median toimintaa. Tytäryhtiö Proidea Oy tuottaa sisäisen tv-median ohjelmapalvelujen

lisäksi mainoselokuvia, yritysvideoita ja tv-ohjelmia. Kauppioiden Komedia-konsernin liikevaihto 1.10.1997 alkaen oli 8 Mmk. Henkilökuntaa oli keskimäärin 6. Yhtiön toimitusjohtaja on Ari Laitinen.

SV-Tietopalvelu Oy

SV-Tietopalvelu Oy on asiakas- ja yrityskuvatutkimuksiin erikoistunut markkinatutkimuslaitos, jonka liikevaihto oli 7 Mmk. Vuoden 1997 aikana SV-Tietopalvelu teki kaikkiaan 1 150 tutkimusta eri asiakkaille. Henkilökuntaa oli keskimäärin 9. Yhtiön toimitusjohtaja on Lasse Mitronen.

Taloushallinto

Keskon taloushallintoon kuuluvat talous- ja rahoitusryhmä sekä hallintoryhmä. Ryhmät tytäryhtiöineen huolehtivat pääasiassa varsinaista liiketoimintaa tukevista toiminnoista.

Talous- ja rahoitusryhmä

Talous- ja rahoitusryhmään kuuluvat yksiköt ovat konsernitalous, rahoitus, luotto, riskienhallinta sekä tytäryhtiöt K-konerahoitus Oy ja Sincera Oy. Ryhmän henkilömäärä oli keskimäärin 152 henkeä. Tulosryhmäjohtaja on Riitta Laitasalo.

K-konerahoitus Oy

K-konerahoitus Oy rahoittaa maatalous- ja rakennuskoneiden sekä kulutustavaroitten osamaksukauppaa. Tilikauden päätyttyessä yhtiöllä oli 3 538 sopimusta ja rahoitussaatavat olivat 247,4 Mmk. Yhtiön toimitusjohtaja on Seppo Kettunen.

Sincera Oy

Sincera Oy on arvopaperisijoitusyhtiö, joka aloitti toimintansa joulukuussa. Yhtiö käy kauppaa pörssinoteeratuilla osakkeilla. Yhtiön toimitusjohtaja on Heikki Ala-Seppälä.

Hallintoryhmä

Hallintoryhmään kuuluvat yksiköt ovat henkilöstö, eläkevakuutus ja työterveys sekä Kiinteistökesko ja tytäryhtiöt Tieto-

kesko Oy, Kestra Kiinteistöpalvelut Oy, Hämeenkyllän Kauppa Oy, K-linkki Oy ja K-instituutti Oy. Keskimääräinen henkilökuntamäärä oli 408 henkeä. Tulosryhmäjohtajana toimii Heikki Valkjärvi.

Kiinteistökesko

Kiinteistökeskon toiminta alkoi 1.1.1997. Lähtökohtana on ollut kiinteistöalalla yleisesti alkanut kehitys, joka on tuonut perusteet kiinteistötoimintojen eriyttämiseksi omaksi taloudellisen toiminnan alueekseen. Kiinteistökesko ohjaa konsernin toimitila- ja kauppa-paikkaverkoston kehittämistä, hankkii tilat toimeksiantojen perusteella ja vuokraa ne edelleen käyttäjille.

Keskon ja sen lähipiirin omistuksessa oli vuoden vaihteessa myymälätiloja 1 350 000 m² ja muita toimitiloja 670 000 m².

Kiinteistöinvestoinnit olivat yhteensä 306 miljoonaa markkaa. Vuoden aikana valmistui uusia liikepaikkoja yhteensä 31 000 m² sisältäen myös vuokratut kohteet. Merkittävimmät kohteet olivat Seinäjoen Citymarketin laajennus ja Keuruun ja Pirkkalan K-supermarketit sekä Oulunkylän ja Tukholman K-raudat. Katajanokalla aloitettiin pääkonttorin useita vuosia kestävä saneeraustyö.

Vuoden 1997 aikana myytiin pääasiassa varsinaisen liiketoiminnan käytöstä poistuneita kiinteistöjä 62 kappaletta yhteensä 125 miljoonan markan arvosta. Myytyjen kiinteistöjen rakennettu pinta-ala oli yhteensä n. 75 000 m².

Huomattavampia rakenteilla olevia kohteita ovat Vantaanportin Liikekeskus,

Kajaanin Citymarketin laajennus, Herttoniemen K-supermarket ja Kodin Anttilat Ouluun ja Espoon Suomenojalle.

Tietokesko Oy

Tietokesko Oy tuottaa ja hankkii Keskon liiketoimintayksiköiden tarvitsemat tietotekniikkapalvelut.

K-ryhmän kanta-asiakasmarkkinoinnin järjestelmää kehitettiin edelleen ja siihen liittyen Plussa-järjestelmä otettiin valtakunnallisesti käyttöön marraskuun 1997 alussa. Tätä edelsi kaksi alueellista pilottia.

Ketjujärjestelmien kehittäminen oli yksi toiminnan painopistealue. Vuoden aikana otettiin käyttöön Mustan Pörssin ketjujärjestelmä ja päivittäistavaraketjun ohjausjärjestelmän ensimmäinen vaihe K-market-ketjuyksikössä.

Uudistetut ostojärjestelmät otettiin tuotantokäyttöön Vaatekeskossa, Hevikeskossa ja Rauta-maatalousryhmässä. Muita käyttöön otettuja järjestelmiä olivat: K-tilipalvelun järjestelmä, konekaupan järjestelmä, huolinnan järjestelmä, Martel-asiakasjärjestelmän tekninen uudistus ja henkilöstöjärjestelmä.

Internet-käytön määrä ja tarjottavien internet-palvelujen määrä kasvoi. Internet-käyttäjien määrä kolminkertaisui vuoden aikana ja oli sen lopussa 771. Sähköpostin käyttäjien määrä oli vastaavasti 3 148. Vuoden aikana siirryttiin työasemaohjelmistoissa Windows95:n ja MS Office95:n käyttöön.

Vuoden lopussa oli käytössä automaattiset tietoyhteydet, ovt, 1 086 vähittäiskauppaan. Samoin ovt-yhteyksiä

oli käytössä 171 muun yhteistyökumppanin kanssa. Lisäksi samaa tekniikkaa käytettiin Plussa-aineistojen välitykseen 1 283 korttipäätteeltä lähes tuhannesta kaupasta. Vuoden aikana ovt-toiminnan määrä yli kaksinkertaistui.

Vuoden aikana kartoitettiin vuosittain vaihteeseen liittyvät vielä tekevämmät tietojärjestelmien hoitotyöt. Jäljellä oleva työmäärä on noin viisi henkilötyövuotta ja työt on pääosin sijoitettu vuoden 1998 toimintasuunnitelmaan. Yhtiön liikevaihto oli 162 Mmk ja kasvu 23,5 %. Henkilökuntaa oli keskimäärin 170. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Osmo Kimmo.

Kestra Kiinteistöpalvelut Oy

Kestra Kiinteistöpalvelut Oy hoitaa noin tuhannen Keskon hallitseman kiinteistön teknistä isännöintiä. Merkittävän lisäyksen kohteiden määrään toivat Anttila Oy:n ja Hämeenkyllän Kauppa Oy:n kiinteistöt. Yhtiön vastuulla on kaikkiaan 2,7 miljoonan m² tukku- ja kauppakiinteistöjä.

Yhtiön toiminnot on ulkoistettu kokonaan alan ja paikkakuntien johtaville toimittajille kilpailutuksen jälkeen. Tuotteiden ja palvelujen hankintojen keskittämisellä saavutettiin merkittäviä kustannussäästöjä. Yhtiön liikevaihto oli 147 Mmk. Henkilökuntaa oli keskimäärin 25. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Risto Lassila.

Hämeenkyllän Kauppa Oy

Tuko Oy muutti toiminimekseen Hämeenkyllän Kauppa Oy 10.6.1997. Kes-

ko Oy toteutti hallituksen toimintaker-
tomuksessa sivuilla 28-33 selostetulla
tavalla EU:n komission asettamat päivit-
täistavarakaupan myyntivelvollisuudet.
Hämeenkyllän Kauppa Oy:n toiminta on
käsittänyt kiinteistöjen hallinta- ja vuok-
raustoiminnan. Yhtiön liikevaihto oli
140 Mmk. Henkilökuntaa oli keskimää-
rin 37. Yhtiön toimitusjohtajana toimii
Erkki Heikonen.

K-linkki Oy

K-linkki Oy hankkii K-kauppiaille tieto-
järjestelmäpalveluja tavoitteenaan yhte-
näiset, tehokkaat ja ketjutoiminnan
edellyttämät järjestelmät. Tietotekniikal-
la on kasvava merkitys vähittäiskaupassa.
Keskeisenä kehittämisen perustana on
luotettava ja ajantasainen kauppajen
todelliseen myyntiin perustuva menek-
kitieto.

K-linkki Oy on toimittanut K-kaup-
piaille vuoden 1997 loppuun mennessä
yhteensä lähes 1 000 järjestelmää. Yh-
denmukaiset tietojärjestelmät luovat
edellytykset koko jakeluketjun toimin-
nan tehostamiselle. Plussa-järjestelmä on
esimerkki yhtenäisen tietojärjestelmärat-
kaisun tuomista mahdollisuuksista.
Yhtiön liikevaihto oli 77 Mmk. Henkilö-
kuntaa oli keskimäärin 46. Yhtiön toi-
mitusjohtajana toimii Eero Vesterinen.

K-instituutti Oy

K-instituutti Oy on kaupan alan koulu-
tuskentros, jonka tehtävänä on parantaa
asiakkaidensa kilpailukykyä ja kannatta-
vuutta henkilöstön ammattitaitoa kehit-
tämällä. Tätä tarkoitusta varten se tarjoaa

ammattillista jatko- ja täydennyskoulu-
tusta omalle asiakkaskunnalleen.

Vuonna 1997 merkittävimmät
K-instituutin toimintaympäristön muu-
tokset liittyivät K-vähittäiskauppaketju-
jen toimintamallien kehittämiseen,
johtamismalli-, laatujohtamis- ja proses-
sijajattelun vakiinnuttamiseen sekä Kes-
ko-konsernin laajenemiseen yritysoso-
toin.

Oppisopimusjärjestelmän käyttöönn-
otto vähittäiskaupassa muutti merkittä-
västi asiakkaiden koulutustoiminnan ja
sen rahoituksen luonnetta. Jatkossa
huomattava osa K-kauppojen ammatilli-
sista koulutuksesta tähtää opiskelijan
suorittamaan ammatti- tai erikoisam-
mattitutkintoon.

Merkittävimmät tuotekehityshank-
keet liittyivät K-kauppiasvalmennuksen
ja esimiesohjelmien uudistamiseen.
Lisäksi toteutettiin työvoimapolitiisena
aikuiskoulutuksena vähittäiskaupan
tietojärjestelmäkoulutusta sekä oppiso-
pimusjärjestelmään liittyen opetushalli-
tuksen koordinoima työpaikkakoulutta-
jien pilottikoulutus. Yhtiön liikevaihto
oli 16 Mmk. Henkilökuntaa oli keski-
määrin 48. Yhtiön toimitusjohtajana
toimi Kyösti Pärssinen 15.9. saakka ja
tämän jälkeen Timo Karkola.

Kesko ja ympäristö

Ympäristöasioiden huomioon ottamisella on yhä keskeisempi osa kaupan toiminnoissa. Transbox-kuljetuslaatikko on korvannut kertakäyttöisiä pahvilaatikoita päivittäistavarakaupan logistiikassa. Kierrätys on entistä arkipäiväisempi asia myös asiakkaille.

K-ryhmän ympäristöpolitiikan johtolankana on elinkaariajattelu. Keskon omat kuljetus-, pakkaus- ja energiaratkaisut vaikuttavat välittömästi ympäristön tilaan. Tuotteiden välittäjinä Kesko ja K-kauppiat voivat merkittävästi vaikuttaa tuotannon, jakelun, käytön ja käytöstä poistamisen eli tuotteiden koko eliniän aikana ympäristölle aiheutuvien haittojen vähentämiseen.

Järjestelmällistä työtä ympäristön hyväksi

Vuoden 1996 syksyllä käynnistetty ympäristönhallintajärjestelmä kytkettiin kertomusvuonna osaksi koko K-ryhmän johtamis- ja laatujärjestelmää ja sitä kehitettiin ISO 14001 -standardin periaatteiden mukaisesti.

Keskon nykyisten ympäristövaikutusten kartoitus eli ympäristökatselmuksesi saatiin pääosin valmiiksi. Uusimmassa tytäryhtiöissä tämä standardin edellyttämä työ käynnistyi kertomusvuoden lopulla. Kesällä toteutetussa laatuarvioinnissa ympäristöasiat olivat monipuolisesti esillä, ja vuoden 1998 vuosisuun-

nitteluohjeistuksessa niille annettiin erityistä painoa. Vuosisuunnitelmiin kirjattiin yhteensä noin 150 konkreettista ympäristötavoitetta, joten järjestelmällinen toiminta ympäristövaikutusten vähentämiseksi kattaa jo merkittävän osan organisaatiota. Kaikki tavoitteet eivät kuitenkaan vielä täytä mitattavuusvaatimuksia.

K-kauppiaitten liiketyyppikäsikirjoihin lisättiin kertomusvuoden aikana ympäristöosiot, joiden tavoitteena on opastaa kauppiaita ympäristöasioissa ja antaa toimintaohjeita. Keskon yksiköiden omat yksityiskohtaiset ympäristökäsikirjat valmistuvat vuoden 1998 aikana. Pisimmällä ISO-standardin mukaisessa toimintatavassa on Viking Coffee Oy.

Kertomusvuonna Keskon hallitus nimitti konsernin ympäristötoimintojen johtoryhmän, joka varmistaa ympäristöjärjestelmän etenemisen ja ympäristöohjelman toteutumisen organisaation kaikilla tasoilla. Ympäristötoimintojen kehitysyksikkö ja eri yksiköiden ympäristövastaavat huolehtivat käytännön toimeenpanosta.

Oma kierrätys ja neuvonta mittavaa

Keskon oma kierrätystoiminta laajeni edelleen. Keskon jakeluautojen paluukuljetuksiin kerättiin mm. aaltopahvia, alumiinisia juomatölkkejä ja uudelleenkäytettäviä muovilaatikoita. Kun muovilaatikoiden käyttö lisääntyi myös liha- ja einesteollisuuden kuljetuksissa, K-kauppoihin jäävän pakkausjätteen määrä väheni huomattavasti. Myös toimitustukun asiakasravintoloita palveltiin aaltopahvi- ja alkoholipullokeräilyllä.

Vuoden loppuun mennessä noin sata K-kauppaa oli järjestänyt varastoloihinsa sisäisen kierrätyspisteen, jonka avulla jätteen lajittelua ja kierrätystä tehostettiin. Asiakkaille tarkoitettuja suuria kierrätyspisteitä oli 60 K-kaupassa ja pienempiä, ns. ”vihreitä seiniä” 85 K-kaupassa.

Keskon eri yksiköt ja tytäryhtiöt olivat mukana lukuisissa keräilykokeiluissa ja kehittämishankkeissa. K-maatalouskaupat ja Maatalouskesko kokeilivat Pohjanmaalla yhteistyössä 4H-Liiton kanssa maatalousmuovien kierrätystä. Kertyneet 150 tonnia muovia käytettiin asfaltin valmistukseen Keski-Suomen tiepiirissä. K-päivittäistavarakaupat osallistuivat valtakunnalliseen kuluttajille suunnattuun biojättekampanjaan, ja K-rautakaupat käynnistivät ongelmajätteen keräilykokeiluja. Musta Pörssi -ketju, Kodintekniikkakesko ja Kauko-markkinat Oy:n Panasonic-yksikkö osallistuivat valtakunnalliseen kotielektronikan kierrätyskokeiluun, jonka tavoit-

teena on luoda alalle vapaaehtoinen, tehokas kierrätysjärjestelmä. Kesko oli mukana myös vastaavassa toimistoelektronikan kierrätyskokeilussa.

Päivittäistavararyhmä jatkoi logistiikan kustannus- ja ympäristövaikutusten laskentamallin kehittämistä. Malli päätettiin ottaa käyttöön myös muiden tavararyhmien logistiikassa sekä kiinteistöjen energia- ja jätehuoltoseurannassa.

Kansallista ja kansainvälistä vaikuttamista

Kesko osallistui aktiivisesti ympäristöasioiden kansalliseen ja kansainväliseen kehitystyöhön. Kaupan Keskusliiton, Suomen Pakkausyhdistyksen, EuroCommercen ja Kansainvälisen Kauppakamarin ympäristövaliokunnat ovat tässä työssä tärkeimmät yhteistyöelimet.

Keskolla oli kertomusvuonna edelleen pakkausalan vapaaehtoista ympäristösopimusta toteuttavan valtuuskunnan puheenjohtajuus. Pakkausten valtakunnallisen kierrätys- ja hyötykäyttöorganisaation suunnittelussa Kesko oli tiiviisti

mukana ja osallistuu teollisuuskuittuja lukuun ottamatta kaikkien kierrätystä hoitavien tuottajayhteisöjen toimintaan.

Ympäristöraportti valmistumassa

Elinkaariajattelua vietitiin monella tavoin eteenpäin konsernin toiminnassa. Tutkimustietoa ratkaisujen pohjaksi on toistaiseksi tarjolla kovin vähän. Omaa kokemusta elinkaarianalyysien laatimisesta hankittiin kertomusvuonna yhteistyössä muutamien tavarantoimittajan kanssa. Myös keväällä järjestetyssä ”Rakentaminen ja ympäristö” -päivässä elinkaariajattelu oli pääosassa.

Ympäristötoiminnoista kerrotaan lisää tänä keväänä ensimmäistä kertaa julkaistavassa Keskon ympäristöraportissa. Toukokuussa ilmestyvää ympäristöraporttia voi tilata Keskon konserniviestinnästä, puh. 010 532 2404, fax (09) 174 398. Raportti julkaistaan kesäkuussa myös Keskon internet-sivuilla osoitteessa <http://www.kesko.fi>.

Kierrätysmäärät Keskon paluukuljetuksissa

	1996	1997
Aaltopahvi (tonnia)	4 100	4 600
Tölkit (milj. kpl)	6,5	11,0
Pullot (milj. kpl)	1,1	2,0
Transbox-laatikot (milj. kpl)	1,2	1,3
Rullakot (milj. kpl)	1,3	1,4
Lavat (1 000 kpl)	244	264

Hallituksen toimintakertomus

Vuonna 1997 Kesko-konsernin liikevaihto kasvoi 34 824 Mmk:aan, mikä oli 18,9 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Liikevaihdon kasvu johtui pääasiassa uudesta konsernirakenteesta. Vuoden 1997 aikana toteutettiin kaikki EU:n komission edellyttämät toimenpiteet vuonna 1996 hankitun Tukon päivittäistavara-kauppaan liittyvien osien myymisestä. Konserniin liitettiin tavarataloimintaa harjoittava Anttila Oy, rautakauppa-alalla toimiva Rautia Oy sekä kiinteistöjä omistava Tuko Oy, jonka nimeksi muutettiin Hämeenkyllän Kauppa Oy. Vuoden loppupuolella aloitettiin Anttila Oy:n ja Rautia Oy:n tukkukauppatoimintojen yhdistäminen Kesko-konsernin toimintoihin.

Konsernille vahvistettiin uusi organisaatio 1.5.1997 alkaen. Konsernin ja tulosryhmien johtaminen erotettiin toisistaan. Konsernin liiketoiminta ja kautuu neljään kaupalliseen tulosryhmään, kahteen taloushallinnon tulosryhmään sekä konsernihoitoon palveluyksiköineen.

Konserni laajensi liiketoimintaansa lähialueilla. Ruotsiin avattiin toinen K-rauta Tukholman alueelle ja lisäksi tehtiin päätös kahden K-raudan perustamisesta. Viroon perustettu noutotukku-yhtiö Kesko Eesti A/S saavutti kannattavan toiminnan laajuuden. Venäjälle perustetun rauta- ja rakennustarviketukun liikevaihto kehittyi myönteisesti.

Konsernin liiketoiminnan tulos oli 690 Mmk, mikä oli 50 Mmk vähemmän

kuin edellisvuonna. Tuloksen pienentyminen johtui pääosin konsernirakenteen muutosten aiheuttamista sopeuttamistoimista vuoden 1997 aikana.

Vuoden 1997 tapahtumia

7. helmikuuta Kesko sopi Tukon päivittäistavara- ja pikatukkukaupan myymistä kotimaiselle ostaja- ja sijoittajaryhmälle Anttiloiden päivittäistavara-kauppa lukuun ottamatta. Kaupat edellyttivät EU:n komission hyväksyntää 30.4.1997 mennessä.

18. huhtikuuta EU:n komissio ilmoitti, että Keskon 7. helmikuuta sopima Tukon päivittäistavaraaliiketoiminnan järjestely täyttää komission 19. helmikuuta antamassa päätöksessä asetetut vaatimukset. Päätöksen mukaan sovitut kaupat voidaan toteuttaa sellaisenaan.

30. huhtikuuta Suomen Spar Oy:n omistus ja hallinta luovutettiin Sentra Oy:lle. Samassa yhteydessä Metro-liiketoiminnan omistus ja hallinta siirtyi Wihuri Oy:lle. Sentra Oy luovutti Carrols- ja Pan Pizza -liiketoiminnan Kesko-konsernille 1.5.1997 alkaen. TukoSpar Oy:n omistus ja hallinta luovutettiin Wihuri Oy:lle, Sentra Oy:lle, Oy Stockmann Ab:lle ja Heinon Tukku Oy:lle niinkään 30.4.1997. Sopimukseen liittyen Anttila Oy hankki päivittäistavaransa TukoSpar Oy:stä vuoden 1997 loppuun.

30. kesäkuuta luovutettiin Kesko Oy:n 7.2.1997 sopiman Tukon päivittäistavaraaliiketoimintaa koskevan järjes-

telyn mukaisesti Tukon päivittäistavara-kauppaan kuuluvat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy:lle. Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy:n omistavat Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö, Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo, Vakuutusosakeyhtiö Sampo ja Henkivakuutus-osakeyhtiö Nova.

Kiinteistökauppoihin liittyy hinnantarkistuskäytännöksi vuonna 2007. Keskon hallituksen arvion mukaan nämä eivät olennaisesti tule vaikuttamaan Keskon taloudelliseen asemaan. Toteutuneiden kauppojen jälkeen Tuko Oy:n (10.6. lähtien Hämeenkyllän Kauppa Oy) osakkeiden kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa. Hämeenkyllän Kauppa Oy omistaa Rautia Oy:n osakekannan lisäksi Anttila Oy:n käytössä olevia liikekiinteistöjä sekä ulkopuolisille vuokrattuja kiinteistöjä, joiden kirjanpitoarvo konsernissa on yhteensä 1 128 Mmk. Keskon hallituksen käsityksen mukaan kiinteistöjen kirjanpitoarvot eivät ylitä niiden käypää arvoa. Anttila Oy:n osakkeet ovat Keskon taseessa 433 Mmk:n kirjanpitoarvosta, jossa on liikearvoa 243 Mmk.

27. kesäkuuta Kesko teki periaatepäätöksen Anttila-tavaratalojen elintarviketosastojen eli Ruoka-Anttiloiden liiketoimintojen myymisestä kauppiaille. Ruoka-Anttilat jatkavat toimintaansa Anttila-tavaratalojen yhteydessä. Uudella toimintamallilla tavoitellaan kasvavaa myyntiä, parempaa tehokkuutta ja asiakastytyväisyyttä yhdistämällä yrittäjyy-

den tuomat edut paikallisella tasolla ja keskitetyn ketjutoiminnan edut valtakunnallisella tasolla.

15. elokuuta ilmoitti Arthur Andersen Oy, joka toimi Tuko-järjestelyn uskottuna miehenä, että se on EU:n komissiolle antamassaan raportissa vahvistanut, että Kesko on toteuttanut komission 19.2.1997 tekemässä päätöksessä asetetut myyntivelvoitteet.

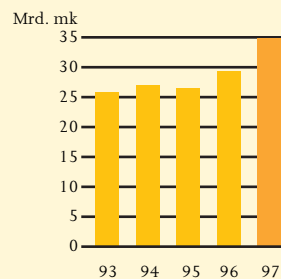
1. syyskuuta Rautia Oy myi rautalan tukkutoiminnat Kesko Oy:lle, mutta jatkaa edelleen vähittäiskauppaa Rautia- ja Fixa-ketjuissa.

Syyskuun lopussa Keskoon perustettiin mediayksikkö, jonka tehtävänä on hoitaa, kehittää ja koordinoita K-ryhmän mediatoimintaa. Mediayksikkö kuuluu Keskon kansainväliseen ryhmään. Mediayksikköön kuuluvat mainostoimisto MK-mainos Oy, tutkimusyhtiö SV-Tietopalvelu Oy, mainosohjelmien tuotantoyhtiö Kauppiain Komedio-konserni, sähköisen kaupankäynnin kehittämissyksikkö sekä Kauppiain Kustannus Oy, jonka osake-enemmistön Kesko osti lokakuussa 1997 K-kauppiainliitosta.

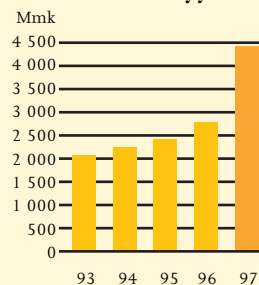
7. lokakuuta Kesko osti tietotekniikkalaitteita ja -palveluja myyvän Academica Oy:n koko osakekannan. Kaupan avulla Kesko haluaa nopeuttaa etenemistään tietotekniikka-alalla.

1. joulukuuta Kesko Oy:n hallinto-neuvosto nimitti Keskon pääjohtajaksi 1.5.1998 alkaen yhtiön nykyisen hallintojohtajan, ekonomi Matti Honkalan,

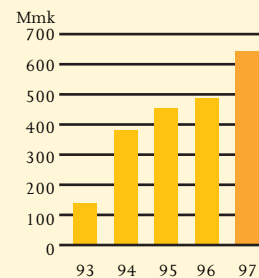
Konsernin liikevaihto

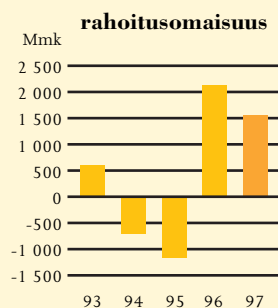
Konsernin myyntikate

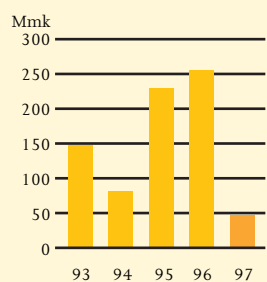
Konsernin liikevoitto

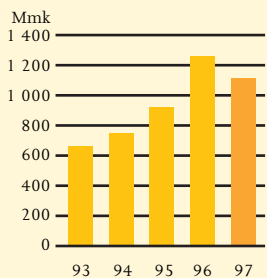
Konsernin vieras pääoma ./.

Konsernin nettorahoitustuotot

Konsernin kassavirta

52. Matti Honkala nimitettiin samalla 1.12.1997 lukien varapääjohtajaksi ja pääjohtajan varamieheksi 30.4.1998 asti. Matti Honkala on ollut Keskon hallituksen jäsen vuodesta 1986.

Keskon nykyinen pääjohtaja Eero Kinnunen, 60, jää eläkkeelle täysin palvelleena omasta pyynnöstä vuoden 1998 toukokuun alusta. Eero Kinnunen on toiminut Keskon pääjohtajana vuodesta 1993 lähtien.

Liikevaihto

Konsernin liikevaihto oli 34 824 Mmk ja se kasvoi 18,9 %. Liikevaihto jakautui tulosryhmien kesken seuraavasti:

	Mmk	Muutos, %
Päivittäistavararyhmä	17 364	2,4
Käyttötavararyhmä	5 191	228,0
Rauta-maatalousryhmä	7 548	13,1
Kansainvälinen ryhmä	4 575	13,9
Muut	146	-
Yhteensä	34 824	18,9

Konsernin vähittäiskauppaa harjoittavat yhtiöt ovat Academica Oy, Aleksi 13 Oy, Anttila Oy, Carrols Oy, K-yhtiöt Oy Citymarket, K-maatalousyhtiöt Oy, Kesko Svenska AB sekä Rautia Oy. Tytär-yhtiöiden liikevaihto ja tulos sisältyvät kunkin tulosryhmän lukuihin. Ilman konsernirakenteen muutoksia laskettu vertailukelpoinen liikevaihdon kehitys oli 5,6 %.

Myyntikate

Konsernin myyntikate kasvoi 1 641 Mmk ja oli 12,7 % (9,5 %) liikevaihdosta. Kasvu johtui pääosin konsernirakenteen muutoksesta. Konsernin liiketoiminnan muut tuotot sisältävät vuokratuottojen ja markkinointirahatuottojen lisäksi käyttömaisuuden myyntivoittoja 122 Mmk ja olivat yhteensä 481 Mmk (330 Mmk).

Kustannukset

Konsernin henkilöstökulut nousivat 1 789 Mmk:aan (1 150 Mmk). Kasvu johtui pääasiassa uusien tytäryhtiöiden Anttila Oy:n, Rautia Oy:n, Hämeenky-län Kauppa Oy:n ja Carrols-yhtiöiden mukaantulosta konserniin. Kesko Oy:n henkilöstökulut olivat 672 Mmk (602 Mmk) ja kasvu 11,8 %. Anttila Oy:n keskusvaraston toiminta ja osa hallintohenkilöstöstä siirtyi vuoden aikana emoyhtiöön. Kiinteät kustannukset kokonaisuudessaan nousivat konsernissa 44,8 % ja Kesko Oy:ssä 13,2 %. Merkittävimmin nousivat henkilöstö-, markkinointi- ja kiinteistökulut.

Rahoitus

Konsernin nettorahoitustuotot olivat yhteensä 46 Mmk (255 Mmk). Suomen Spar Oy:n ja TukoSpar Oy:n osakkeiden ja Tuko Oy:n päivittäistavarakiinteistöjen myynnin johdosta rahoitustuottoihin sisältyvä osuus osakkuusyhtiöiden tu-

loksista väheni 35 Mmk:aan edellisen vuoden 133 Mmk:sta.

Konsernin korollinen nettovelka oli vuoden lopussa 1 045 Mmk (2 153 Mmk) ja omavaraisuusaste 53,2 % (51,9 %). Konsernin korollinen vieras pääoma oli 2 290 Mmk (2 812 Mmk) ja koroton 4 818 Mmk (4 297 Mmk). Konsernin pitkäaikainen vieras pääoma oli vuoden lopussa 1 265 Mmk ja lyhytaikainen 5 843 Mmk. Vuonna 1998 erääntyy maksuun lyhennyssuunnitelmien mukaisesti lainoja 339 Mmk.

Liiketoiminnan kassavirta oli konsernissa 1 110 Mmk (1 260 Mmk).

Voitto

Konsernin voitto ennen satunnaiseriä ja veroja oli 690 Mmk (740 Mmk). Konsernin tuloksen pienentymiseen vaikutti Tuko-kauppojen jälkeen konserniin liitettyjen toimintojen sopeuttaminen. Tytäryhtiöiden yhteenlaskettu tulos ennen satunnaiseriä lisättyinä osakkuusyhtiötuloksilla oli 333 Mmk (430 Mmk). Osakkuusyhtiötulos väheni 133 Mmk:sta 35 Mmk:aan. Myytyjen Tukon osien osakkuusyhtiötulos oli 15 Mmk. Kesko-konsernin vuoden 1996 tilinpäätöksessä Tuko-konsernin ja Anttila Oy:n osakkuusyhtiötulos oli 150 Mmk.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 8,2 % (9,0 %) ja oman pääoman tuotto 6,7 % (7,3 %).

Tulos osaketta kohti oli 5,87 mk (6,05 mk). Keskon hallitus esittää yhtiökokoukselle, että vuodelta 1997 osinkoa maksettaisiin 3,00 mk osaketta kohden. Vuodelta 1996 osinko oli 2,00 mk/osake.

Tulosryhmien tulos

Tulosryhmittäin konsernin liikevoitto jakaantui seuraavasti:

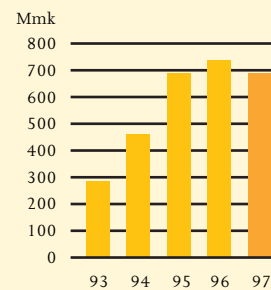
Päivittäistavararyhmä	516 Mmk
Käyttötavararyhmä	138 Mmk
Rauta-maatalousryhmä	68 Mmk
Kansainvälinen ryhmä	152 Mmk
Yhteensä	874 Mmk
Yhteiset ryhmät	-230 Mmk
Liikevoitto	644 Mmk
Rahoitusnetto	46 Mmk
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja	690 Mmk

Yhteiset ryhmät ovat talous- ja rahoitusryhmä, hallintoryhmä sekä konsernihallinto. Niiden kustannuksia ja pääomia ei ole kohdistettu liiketoimintaa harjoittaville tulosryhmille.

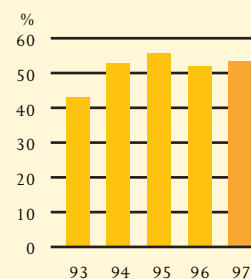
Investoinnit

Investoinnit olivat 923 Mmk (1 067 Mmk). Keskon tukkutoiminnan ja tytäryhtiöiden kiinteistöihin, tietotekniikkaan ja osakkeisiin investoitiin 518 Mmk. Kauppapaikkojen rakennuksiin, kalustoihin ja tietotekniikkaan investoitiin 405 Mmk.

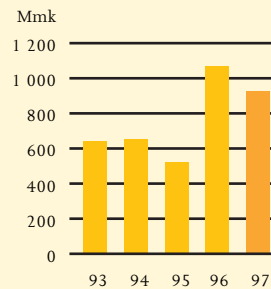
Konsernin voitto ennen satunnaiseriä ja veroja

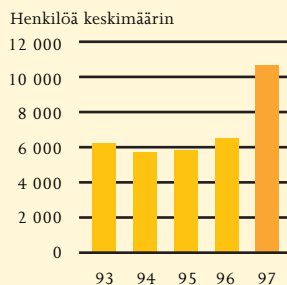
Konsernin omavaraisuusaste

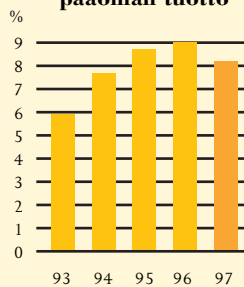
Konsernin investoinnit

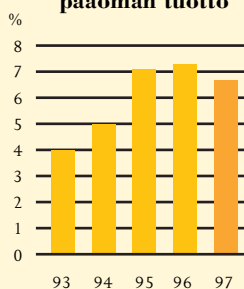
Konsernin henkilöstö

Konsernin sijoitetun pääoman tuotto

Konsernin oman pääoman tuotto

Henkilöstö

Konsernin henkilökunnan määrä vuoden aikana oli keskimäärin 10 672, josta emoyhtiön osuus oli 3 289 henkeä.

Lisäystä konsernissa oli keskimäärin 4 169 henkeä, mistä Anttilan, Rautian ja Hämeenkyllän Kauppa Oy:n osuus oli lähes 3 100 henkeä. Henkilömäärää lisäsi myös Carrols-yhtiöiden liittymisen konserniin.

Henkilömäärä emoyhtiössä kasvoi keskimäärin 381 henkeä, mikä johtui pääasiassa Anttilan keskusvarasto- ja hallinto henkilöstön siirtymisestä emoyhtiöön.

Emoyhtiössä henkilökunnan vaihtuvuus oli 4 %. Konsernin avoimet työpaikat täytettiin ensisijaisesti sisäisin siirroin.

Henkilöstön määrä ryhmittäin oli seuraava:

	Henkilöstö keskimäärin	Lisäys
Päivittäistavararyhmä	4 434	614
Käyttötavararyhmä	3 296	2 786
Rauta-maatalousryhmä	1 407	396
Kansainvälinen ryhmä	931	294
Muut	604	79
Konserni yhteensä	10 672	4 169

Keskossa siirryttiin kertomusvuoden alusta kaikkia henkilöstöryhmiä koskevaan tulospalkkiojärjestelmään. Keskeisiä tulospalkkioon vaikuttavia tekijöitä ovat

konsernin kokonaistuloksen lisäksi yksikön myynnin ja tuloksen kehittyminen sekä asiakastytyväisyyden ja henkilöstön työtyytyväisyyden kehittyminen.

Kesko-konsernin laatujohtamisjärjestelmä on aktivoitunut henkilöstöä monipuolisesti toiminnan kehittämiseen. Vuosittain tehtävät asiakastytyväisyys- ja henkilöstön työtyytyväisyysmittaukset tukevat pitkäjännitteistä toimintaprosessien kehittämistä konsernin perusarvojen ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Taloudelliset tavoitteet

Keskon hallitus on asettanut Kesko-konsernin tavoitteiksi:

- 12 % tuoton sijoitetulle pääomalle.
- 10 % tuoton omalle pääomalle.
- 50 % omavaraisuusasteen.
- jakaa vuosituloksesta osinkoina vähintään kolmannes tai puolet, jos omavaraisuusaste on yli 50 %.

Näkymät vuodelle 1998

Suomen kansantalouden ennustetaan kasvavan edelleen 4 prosenttia, ja kuluttajien ostovoiman kasvu noin 3 % vahvistaa kotimaista kysyntää. Kuluttajien investointi- ja ostoaikomukset ovat lisäksi aikaisempaa korkeammalla tasolla. Vilkastuva taloudellinen aktiivisuus lisää myös valmistavan teollisuuden kone- ja laiteinvestointeja sekä raaka-ainehankintoja.

Kasvua haetaan erityisesti kasvavasta kulutuskysynnästä kotimaassa. Hyvät näkymät ovat erikoistavarakaupassa varsinkin urheiluväline-, kodinelektroniiikka-, kodinkone- ja tietokonealoilla. Erikoistavaroiden osuus konsernin myynnistä on jo noin puolet. Konsernin kannattavuuskehitykselle muutoksella uskotaan olevan myönteinen vaikutus, koska kulutuksen kasvun ennakoidaan suuntautuvan pääosin erikoistavarakaupan alueelle. Kotimaan päivittäistavaramarkkinoiden ennakoidaan kasvavan erikoistavarakauppaa hitaammin.

Konsernin rakenne on nyt vakiintunut ja palvelutarjontamme asiakkaille on entistä monipuolisempi Anttilan tavartalojen ja postimyynnin, Rautian ja Carrolsin liittyttyä K-ryhmän liiketyyppi-kokonaisuuteen.

Viime vuoden marraskuussa käynnistetty Plussa-kanta-asiakasmarkkinointi on osoittautunut menestykselliseksi ja sen uskotaan edelleen kasvattavan K-ryhmän vähittäiskauppojen myyntiä sekä lisäävän myös Keskon tukkumyyntiä K-kauppiaille. Vuoden lopussa oli Plussa-kortteja noin 1,4 miljoonalla käyttäjällä 830 000 taloudessa. Plussakortin ominaisuuksia kehitetään jatkuvasti ja siihen liitetään uusia etuja.

Kesko-konserni hakee tulevaisuudessa osan kasvusta lähialueille perustettavista uusista liiketoiminnoista. Ruotsin

rauta- ja kenkäkauppamarkkinoilta haetaan kasvua uusien liikepaikkojen kautta.

Kesko-konsernin liikevaihdon arvioidaan kasvavan 4 prosenttia. Konsernin liiketoiminnan tuloksen ennakoidaan ylittävän 750 Mmk.

Konserni numeroina

	1993	1994	1995	1996	1997
Tuloslaskelmatiedot					
Liikevaihto, Mmk	25 822	27 060	26 438	29 279	34 824
Liikevaihdon muutos-%	-3,1	4,8	-2,3	10,7	18,9
Myyntikate, Mmk	2 071	2 253	2 418	2 781	4 422
Myyntikate-%	8,01	8,32	9,14	9,49	12,70
Henkilöstökulut, Mmk	962	937	1 007	1 150	1 789
Henkilöstökulut liikevaihdosta, %	3,72	3,46	3,81	3,93	5,14
Käyttökate, Mmk	500	725	795	864	1 231
Käyttökate-%	1,93	2,67	3,00	2,94	3,54
Suunnitelman mukaiset poistot, Mmk	363	343	342	379	587
Liikevoitto, Mmk	137	381	453	485	644
Liikevoitto liikevaihdosta, %	0,53	1,40	1,71	1,65	1,85
Rahoitustuotot, netto, Mmk	148	81	235	255	46
Rahoitustuotot/liikevaihto, %	0,57	0,30	0,89	0,87	0,13
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja, Mmk	285	462	689	740	690
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja liikevaihdosta, %	1,10	1,70	2,60	2,52	1,98
Voitto ennen veroja, Mmk	355	545	747	651	685
Voitto ennen veroja liikevaihdosta, %	1,37	2,01	2,82	2,22	1,96
Välittömät verot, Mmk	51	143	187	171	161
Tilikauden voitto, Mmk	304	402	560	481	526
Tasetiedot					
Käyttöomaisuus, Mmk	4 286	4 519	4 447	7 417	7 065
Vaihto-omaisuus, Mmk	2 957	1 783	1 727	2 403	2 739
Rahoitusomaisuus, Mmk	8 346	7 010	7 086	4 989	5 565
Oma pääoma, Mmk	6 603	6 956	7 281	7 602	7 955
Osakepääoma, Mmk	902	902	902	902	902
Vapaa oma pääoma, Mmk	4 647	5 003	5 335	5 657	6 009
Varaukset, Mmk	3	22	27	53	127
Vieras pääoma, Mmk	8 955	6 304	5 914	7 109	7 108
Korollinen vieras pääoma, Mmk	3 690	2 107	1 815	2 812	2 290
Nettovelka, Mmk	610	-706	-1 171	2 120	1 543
Taseen loppusumma, Mmk	15 589	13 312	13 260	14 809	15 369
Tunnusluvut					
Sijoitetun pääoman tuotto-%	5,9	7,7	8,7	9,0	8,2
Oman pääoman tuotto-%	4,0	5,0	7,1	7,3	6,7
Kassavirta, Mmk	662	749	921	1 260	1 110
Omavaraisuusaste, %	42,9	52,8	55,6	51,9	53,2
Korollinen nettovelka/oma pääoma, %	8,6	-4,4	-12,9	28,2	12,8
Investoinnit, Mmk					
Investoinnit liikevaihdosta, %	640	654	519	1 067	923
	2,5	2,4	2,0	3,6	2,7
Henkilökunta (keskimäärin)					
	6 227	5 701	5 833	6 503	10 672
Emoyhtiö (Kesko Oy)					
Liikevaihto, Mmk	23 595	24 382	22 551	22 250	23 471
Myyntikate-%	5,27	5,61	6,39	6,86	8,32
Käyttökate-%	1,27	1,58	1,75	1,88	2,38
Voitto ennen satunnaiseriä, Mmk	254	247	402	316	463
Henkilökunta (keskimäärin)	3 229	3 119	3 088	2 908	3 289
Osakepääoma ja osakkeet					
Osakepääoma, Mmk	902	902	902	902	902
Osakkeiden lukumäärä 31.12., milj. kpl	90	90	90	90	90
Osakkeiden oikaistu lukumäärä 31.12., milj. kpl	90	90	90	90	90
Keskimääräinen oikaistu lukumäärä vuoden aikana, milj. kpl	90	90	90	90	90
Osakkeenomistajien lukumäärä 31.12.	28 285	28 486	27 479	25 890	24 292
Osakekannan markkina-arvo, Mmk	4 438	4 962	4 881	5 851	7 793
Pörssivaihto, Mmk	1 130	1 284	1 111	2 709	2 467
Pörssivaihdon kehitys, milj. kpl	28	24	22	42	34
Pörssivaihdon kehitys, %	85,5	-14,5	-7,0	87,4	-18,8
Osakkeista perusosakkeita, %	36	34	38	35	35
Osakkeista vaihto-osakkeita, %	64	66	62	65	65
Nimellinen osinko/osake, mk	1,10	1,40	1,90	2,00	*3,00
Oikaistu osinko/osake, mk	1,10	1,40	1,90	2,00	*3,00
Osinko tuloksesta, %	39,0	37,3	33,9	33,1	51,1
Osakkeen nimellisarvo, mk	10	10	10	10	10

	1993	1994	1995	1996	1997
Osakkeen kurssi 31.12., mk	49,20	55,00	54,10	64,90	86,20
Osakkeen oikaistu kurssi 31.12., mk	49,20	55,00	54,10	64,90	86,20
Osakkeen keskikurssi 31.12., mk	-	-	-	64,86	86,39
Vuoden ylin kurssi, mk	49,20	60,00	59,00	75,40	88,00
Vuoden alin kurssi, mk	33,50	45,00	41,20	53,00	63,50
Oikaistu tulos/osake, mk	2,82	3,75	5,61	6,05	5,87
Kassavirta/osake, mk	7,34	8,30	10,20	13,97	12,31
Hinta/voitto-suhde (P/E)	17,4	14,7	9,7	10,7	14,7
Efektiiivinen osinkotuotto, %	2,2	2,5	3,5	3,1	3,5
Oma pääoma/osake, oikaistu, mk	73,18	77,10	80,70	84,26	88,18
Osakkeen tuotto (osakekannan sisäinen korko %)					
Viideltä viimeiseltä tilikaudelta	4,5	1,9	6,9	15,2	21,7
Kymmeneltä viimeiseltä tilikaudelta	18,7	18,0	16,4	13,8	12,3

* ehdotus yhtiökokoukselle

Laskentakaavat

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	=	$\frac{\text{voitto ennen satunnaiseriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma} \cdot / \cdot \text{korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$	x 100
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	=	$\frac{\text{voitto ennen satunnaiseriä} \cdot / \cdot \text{verot}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana)}}$	x 100
Sidotun pääoman tuotto-% (RONA)	=	$\frac{\text{liikevoitto}}{\text{sidottu pääoma}}$	x 100
Omavaraisuusaste %	=	$\frac{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma} \cdot / \cdot \text{saadut ennakot}}$	x 100
Nettovelka	=	vieras pääoma \cdot / \cdot rahoitusomaisuus	
Korollinen nettovelka/oma pääoma %	=	$\frac{\text{korollinen vieras pääoma} \cdot / \cdot \text{rahoitusomaisuusarvopaperit} \cdot / \cdot \text{rahat ja pankkisaamiset}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$	x 100
Kassavirta	=	liikevoitto + suunnitelman mukaiset poistot + rahoitustuotot (netto) + satunnaiset tuotot ja kulut \cdot / \cdot verot	
Osinko/osake	=	$\frac{\text{tilikauden osinko}}{\text{osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä 31.12.}}$	
Osinko tuloksesta %	=	$\frac{\text{tilikauden osinko}}{\text{voitto ennen satunnaiseriä} \cdot / \cdot \text{tilikauden verot} \cdot / \cdot \text{vähemmistöosuus}}$	x 100
Tulos/osake	=	$\frac{\text{voitto ennen satunnaiseriä} \cdot / \cdot \text{tilikauden verot} \cdot / \cdot \text{vähemmistöosuus}}{\text{keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$	
Hinta/voitto-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{tilinpäätöspäivän keskikurssi}}{\text{tulos/osake}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{oma pääoma}}{\text{osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä 31.12.}}$	
Efektiiivinen osinkotuotto-%	=	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{tilinpäätöspäivän keskikurssi}}$	x 100
Kassavirta/osake	=	$\frac{\text{kassavirta}}{\text{osakkeiden keskimääräinen lukumäärä}}$	
Osakekannan markkina-arvo	=	tilinpäätöspäivän keskikurssi x osakkeiden lukumäärä	

Tuloslaskelma

Mmk	Konserni				Kesko Oy			
	1.1.-31.12.1997		1.1.-31.12.1996		1.1.-31.12.1997		1.1.-31.12.1996	
		%		%		%		%
(1) Liikevaihto	34 824,1	100,0	29 278,6	100,0	23 470,5	100,0	22 249,9	100,0
(2) Liiketoiminnan muut tuotot	480,7	1,4	330,1	1,1	525,7	2,2	273,3	1,2
Muuttuvat kulut								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat								
Ostot tilikauden aikana	30 618,4		26 838,3		22 174,0		20 961,9	
Varastojen lisäys/vähennys (-/+)	214,1		-80,7		-137,0		27,8	
(4) Henkilöstökulut	20,8		20,7		7,2		7,5	
Muut muuttuvat kulut	29,4		49,7					
	-30 882,7	88,7	-26 828,0	91,6	-22 044,2	93,9	-20 997,2	94,4
Myyntikate	4 422,1	12,7	2 780,7	9,5	1 952,0	8,3	1 526,0	6,8
(3) Palvelukorvaukset	896,3	2,6	906,2	3,1	1 040,6	4,4	1 042,2	4,7
Kiinteät kulut								
(4) Henkilöstökulut	1 768,4		1 129,3		665,2		594,1	
Vuokrat	862,5		647,7		684,8		600,4	
Muut kiinteät kulut	1 456,1		1 046,3		1 085,0		956,4	
	-4 087,0	11,7	-2 823,3	9,6	-2 435,0	10,4	-2 150,9	9,7
Käyttökate	1 231,4	3,5	863,6	2,9	557,6	2,4	417,3	1,9
(5) Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-587,0	1,7	-378,8	1,3	-216,8	0,9	-215,5	1,0
Liikevoitto	644,4	1,8	484,8	1,6	340,8	1,5	201,8	0,9
(6) Rahoitustuotot ja -kulut								
Osinkotuotot	16,5		8,8		120,7		13,5	
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	4,9		6,1		4,9		6,1	
Muut korkotuotot	143,0		166,2		134,5		147,4	
Muut rahoitustuotot	21,6		82,5		20,0		82,5	
Kurssierot	-1,0		-1,7		0,0		0,0	
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	35,1		133,6					
Korkokulut	-114,3		-115,9		-103,4		-112,8	
Muut rahoituskulut	-60,4		-24,1		-54,3		-22,7	
	45,4	0,1	255,5	0,9	122,4	0,5	114,0	0,5
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	689,8	2,0	740,3	2,5	463,2	2,0	315,8	1,4
(7) Satunnaiset tuotot ja kulut								
Satunnaiset tuotot	7,0		321,7		111,5		496,6	
Satunnaiset kulut	-12,2		-410,7		-95,0		-453,4	
	-5,2	0,0	-89,0	0,3	16,5	0,0	43,2	0,2
Voitto ennen varauksia ja veroja	684,6	2,0	651,3	2,2	479,7	2,0	359,0	1,6
Poistoeron lisäys/vähennys (-/+)					-11,2	0,0	-158,2	0,7
(9) Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys (-/+)					495,0	2,1	214,8	1,0
Välittömät verot								
Tilikaudelta	-341,4		-180,5		-268,1		-115,5	
Aikaisemmilta tilikausilta	19,9		-10,0		20,7		-10,1	
Laskennallisen verovelan muutos	160,5		19,1					
	-161,0	0,5	-171,4	0,6	-247,4	1,1	-125,6	0,6
Vähemmistöosuus	2,5	0,0	1,4	0,0				
Tilikauden voitto	526,1	1,5	481,3	1,6	716,1	3,0	290,0	1,3

Rahoituslaskelma

Mmk	Konserni		Kesko Oy	
	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996
Liiketoiminta				
Tulorahoitus				
Käyttökate	1 231,3	863,6	557,6	417,4
Rahoitustuotot ja -kulut	45,4	255,5	122,4	114,0
Satunnaiset erät	-5,2	38,5	16,5	96,6
Verot	-161,0	-171,4	-247,4	-125,6
	1 110,5	986,2	449,1	502,4
Käyttöpääoman muutos				
Vaihto-omaisuus, lisäys/vähennys (-/+)	-336,1	-676,0	-137,0	27,8
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys/vähennys (-/+)	9,3	-2,6	86,5	210,2
Koroton lyhytaikainen velka, lisäys/vähennys (+/-)	675,1	203,4	407,9	-155,8
	348,3	-475,2	357,4	82,2
Liiketoiminnan kassavirta	1 458,8	511,0	806,5	584,6
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-922,9	-3 977,6	-442,0	-3 690,1
Käyttöomaisuuden myyntituotot	898,5	536,4	163,0	625,5
	-24,4	-3 441,2	-279,0	-3 064,6
Kassavirta ennen rahoitusta	1 434,4	-2 930,2	527,5	-2 480,0
Rahoitus				
Pitkäaikaiset lainat, lisäys (+)	-	159,1	-	159,4
Pitkäaikaiset lainat, vähennys (-)	-339,0	-	-385,1	-
Lyhytaikaiset lainat, lisäys/vähennys (+/-)	-337,1	832,7	546,9	468,7
Osingot, lahjoitukset	-181,9	-172,9	-181,9	-172,9
Osakeanti	0	0	0	0
Muut rahoituserät	9,2	12,5	-	-
	-848,8	831,4	-20,1	455,2
Laskelman ja taseen mukainen likvidien varojen lisäys (+), vähennys (-)	585,6	-2 098,8	507,4	-2 024,8

Tase

Mmk	Konserni				Kesko Oy			
	31.12.1997		31.12.1996		31.12.1997		31.12.1996	
	%		%	%		%	%	
Vastaavaa								
(10) Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset								
(11) Aineettomat hyödykkeet								
Konserniliikearvo	426,4		197,6				211,4	
Muut pitkävaikutteiset menot	471,1		305,8		181,7	1,4	211,4	1,7
	897,5	5,9	503,4	3,4	181,7		211,4	
Aineelliset hyödykkeet								
(12) Maa- ja vesialueet	887,1		645,5		471,1		439,9	
(13) Rakennukset ja rakennelmat	3 429,8		2 603,2		1 745,3		1 771,5	
(14) Koneet ja kalusto	1 018,3		814,9		303,3		298,8	
(15) Muut aineelliset hyödykkeet	21,1		22,2		9,5		11,7	
(16) Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	101,3		22,4		80,6		15,0	
	5 457,6	35,5	4 108,2	27,7	2 609,8	19,7	2 536,9	20,1
(17) Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset								
Osakkeet ja osuudet	703,2		2 805,0		3 692,3		3 685,1	
Lainasaamiset	6,6				8,6			
	709,8	4,6	2 805,0	19,0	3 700,9	27,9	3 685,1	29,2
Vaihto- ja rahoitusomaisuus								
Vaihto-omaisuus								
Valmiit tuotteet/tavarat	2 739,1	17,8	2 403,0	16,2	1 085,6	8,2	948,6	7,5
Saamiset								
Myyntisaamiset	2 786,1		2 461,8		2 277,4		2 125,7	
Lainasaamiset	1 157,5		1 514,1		2 027,0		2 237,3	
Siirtosaamiset	340,9		238,5		209,5		140,3	
Muut saamiset	35,7		115,2		18,4		115,5	
	4 320,2	28,1	4 329,6	29,2	4 532,3	34,2	4 618,8	36,6
Rahoitusomaisuusarvopaperit								
Muut arvopaperit	0,0		104,1				100,0	
Rahamarkkinasijoitukset	1 069,3		281,6		1 068,8		281,6	
	1 069,3	7,0	385,7	2,6	1 068,8	8,1	381,6	3,0
Rahat ja pankkisaamiset								
	175,8	1,1	273,9	1,9	68,3	0,5	248,1	1,9
Vastaavaa								
	15 369,3	100,0	14 808,8	100,0	13 247,4	100,0	12 630,5	100,0

Mmk	Konserni				Kesko Oy			
	31.12.1997		31.12.1996		31.12.1997		31.12.1996	
	%		%		%		%	
Vastattavaa								
(20) Oma pääoma								
Sidottu oma pääoma								
Osakepääoma	902,4		902,4		902,4		902,4	
Vararahasto	1 020,5		1 020,7		1 019,0		1 019,0	
Arvonkorotusrahasto	10,8		9,6		8,5		11,0	
Muut sidotut rahastot	11,9		11,8					
	1 945,6	12,7	1 944,5	13,1	1 929,9	14,6	1 932,4	15,3
Vapaa oma pääoma								
Muu vapaa oma pääoma	1 792,3		1 794,4		1 447,3		1 447,3	
Edellisten tilikausien voitto	2 224,8		1 507,3		1 232,3		1 124,2	
Siirto varauksista	1 466,1		1 874,0					
Tilikauden voitto	526,1		481,3		716,1		290,0	
	6 009,3	39,1	5 657,0	38,2	3 395,7	25,6	2 861,5	22,7
(21) Varaukset								
Kertynyt poistoero					1 524,1	11,5	1 512,9	12,0
Vapaaehtoiset varaukset								
Muut varaukset					1,1		496,1	3,9
Pakolliset varaukset	126,8	0,8	53,2	0,4	4,1	0,0	4,8	0,0
Vieras pääoma								
(22) Pitkäaikainen								
Joukkovelkakirjalainat	100,0		100,0		100,0		100,0	
Optiolainat	3,0		1,3		1,3		1,3	
Lainat rahoituslaitoksilta	94,6		435,4		77,5		416,2	
Eläkelainat	0,1		5,1					
Laskennallinen verovelka	589,6		743,8					
Muut pitkäaikaiset velat	477,6		318,4		272,6		319,0	
	1 264,9	8,3	1 604,0	10,8	451,4	3,4	836,5	6,6
(23) Lyhytaikainen								
Lainat rahoituslaitoksilta	338,7		378,8		238,7		244,1	
Saadut ennakot	87,9		86,7		82,2		28,7	
Ostovelat	2 990,2		2 817,7		2 543,8		2 343,6	
Siirtovelat	843,0		522,5		484,8		286,4	
Muut lyhytaikaiset velat	1 583,4		1 699,6		2 591,6		2 083,5	
	5 843,2	38,0	5 505,3	37,2	5 941,1	44,9	4 986,3	39,5
Vähemmistöosuus	179,5	1,1	44,8	0,3				
Vastattavaa	15 369,3	100,0	14 808,8	100,0	13 247,4	100,0	12 630,5	100,0

Liitetiedot

Laatimisperiaatteet

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on sisällytetty Kesko Oy:n lisäksi kaikki tytäryhtiöt, mukaan lukien 52 kiinteistöyhtiötä. Hämeenkyllän Kauppa Oy (ent. Tuko Oy), Anttila Oy ja Rautia Oy on käsitelty tilinpäätöksessä tytäryhtiöinä 1.1.1997 alkaen, kun ne vuoden 1996 tilinpäätöksessä käsiteltiin osakkuusyhtiöinä EU-selvityksestä johtuen.

Konsernin sisäiset omistussuhteet on eliminoitu hankintamenomenetelmän mukaan. Vähemmistöosuudet on erotettu tytäryhtiöiden oikaisemattomien erillistilinpäätösten tilikauden tuloksesta ja muista oman pääoman eristä vähemmistöosuuksien mukaisesti.

Konsernin varaukset on purettu verovelaksi ja vapaan oman pääoman lisäykseksi.

Osakkuusyhtiöt, joissa omistusosuus on 20-50 %, on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä.

Konsernisuhteissa tapahtuneet muutokset

Tilikauden aikana perustettiin Carrols Oy, K-Plus Oy ja Sincera Oy. Kaukomarkkinat-konserniin perustettiin Ulko Baltic AS, Femex Baltic AS, OOO Leipuriin Tukku ja Metex CZ s.r.o. Hämeenkyllän Kauppa -konserniin perustettiin 3 kiinteistöyhtiötä. Kesko Export Oy:lle perustettiin tytäryhtiö ZAO Kesfood. Tilikauden aikana ostettiin Academia Oy sekä 3 kiinteistöyhtiötä. Carrols Oy osti Sentra Eesti AS:n. K-yhtiöt Oy osti Kauppiaiten Kustannus Oy:n. Kesko Oy hankki myös Kesthom Oy:n vähemmistöosuuden. K-yhtiöt Oy:n tytäryhtiöksi tuli Kauppiaiden Komedia Oy ja sen tytäryhtiö Proidea Oy. Kiinteistö Oy Vantaanportin Liikekeskus tuli Keskon osakkuusyhtiöksi. Tytäryhtiöistä myytiin Pekka Kalmi Oy, Leena Turunen Oy ja 3 liikekiinteistö Oy:tä. Hämeenkyllän Kauppa Oy:n tytäryhtiöistä myytiin Suomen Spar Oy, TukoSpar Oy ja 36 kiinteistöosakeyhtiötä sekä 44 liikekiinteistöosakkuusyhtiötä. Osakkuusyhtiöistä myytiin Suomen Osakaskiinteistöt Oy ja Vesni Italia S.R.L. Keskon fuusioitiin 3 kiinteistöyhtiötä ja 1 yhtiö purettiin. Kaukomarkkinat Oy:öön purettiin 4 yhtiötä. Tuko Oy muutti nimensä Hämeenkyllän Kauppa Oy:ksi, Finland Rich Coffee Ab Suomen Rich Coffee Oy:ksi, K-rahoitus Oy Valluga-sijoitus Oy:ksi ja V.F.E. Co. Ltd Kesko Shoes (Asia) Co., Limited:ksi.

Ulkoalanrahan määräiset erät

Suomen markoiksi ulkoalanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskikurssin mukaan. Jos saaminen tai velka on sidottu tiettyyn kurssiin, sitä on käytetty muuntamisessa. Vuonna 1997 syntynyt kurssierot on kirjattu tilinpäätökseen tulosvaikutteisesti.

Rahoitusriskien hallinta

Konsernin kannalta merkittävimmät rahoitusriskit ovat korkoriski ja valuuttariski. Näiden riskien hallinnassa käytetään termiinisopimuksia, optioita, koron- ja valuuttavaihtoso-

pimuksia sekä futuureja. Valuutta- ja korkojohdannaissopimuksia tehdään vain hyvän luottokelpoisuuden omaavien koti- ja ulkomaisten pankkien ja rahoituslaitosten kanssa. Johdannaissopimuksia käytetään vain olemassaolevien positioiden suojaamiseen. Kesko ei sijoita aktiivisesti pörssi-osakkeisiin.

Korkoriski

Korkoriskin hallitsemiseksi konsernin lainanotto ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisin instrumentteihin käyttäen apuna johdannaissopimuksia. Tavoitteena on suojautua korkotason muutosten aiheuttamalta negatiivisilta vaikutuksilta.

Termiineistä aiheutuneet kassavirrat kirjataan tilikauden aikana korkotuotoiksi tai -kuluiksi sulkeuspäivän mukaan. Tilinpäätöksessä avoimet korkoterminnit, -futuurit ja -optiot on arvostettu markkinahintoihin. Realisoitumattomia arvonnousuja ei ole tuloutettu. Mahdolliset arvostustappiot on kirjattu korkokuluiksi. Optioiden osalta laskennalliset preemiot on kirjattu maksettujen preemioiden oikaisuksi.

Valuuttariski

Konsernin valuuttariskit aiheutuvat pääosin kaupallisista ostoveloista, joiden suojaamisesta päättävät asianomaiset kaupalliset yksiköt ja tytäryhtiöt. Näiden erien suojaamiseen käytetään valuuttatermiineitä ja -optioita. Konsernin rahoitukseen liittyvät valuuttamääräiset erät suojataan kokonaan.

Termiinisopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivänä Suomen Pankin keskikurssiin. Termiinien kurssierot on kirjattu tuloslaskelmassa kurssieroihin, lukuun ottamatta rahoituksen korollisten erien suojaamiseen käytettyjen termiinien korkoeroa, joka on jaksotettu korkokuluiksi tai -tuotoiksi sopimuksen juoksuajan mukaisesti.

Avoimet optiosopimukset arvostetaan tilinpäätöksessä markkina-arvoon. Optiosopimusten arvostuserät samoin kuin erääntyneiden optioiden preemiot ja tulokset sisältyvät tuloslaskelmassa kurssieroihin.

Valuuttavaihtosopimuksia käytetään valuuttamääräisten velkojen ja saatavien muuttamiseen markkamääräisiksi.

Valuuttavaihtosopimukseen sisältyvä korkoero jaksotetaan sopimuksen voimassaoloaikana korkokuluiksi tai korkotuotoiksi kuten vastaavan lainan korko.

Eläkevakuutusmaksut

Vuotuiset vakuutusmaksut kirjataan tuloslaskelmaan henkilöstökuluihin. Vuonna 1996 tuloslaskelmassa on Kesko Oy:n osalta TEL- ja lisäeläkevakuutusmaksut Keskon Eläkekassalle kirjattu 17 %:na palkoista. Maksettujen vakuutusmaksujen jäätyä sitä pienemmäksi erotus kirjattiin satunnaisiin eriin. Tytäryhtiöiden työntekijöiden eläketurva on järjestetty tilikaudella pääosin Kaupan Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on purettu 31.12.1997, jonka jälkeen eläkkeiden maksatus ja eläkevastuu on siirretty eläkevakuutusyhtiöille. Konsernissa johtajiston eläkeiksi on sovittu 60 tai 62 vuotta.

Käyttöomaisuus

Käyttöomaisuus on aktivoitu välittömään hankintamenoon.

Poistot

Suunnitelman mukaiset käyttöomaisuuden poistot on laskettu todennäköisen käyttöiän perusteella alkuperäisestä hankintahinnasta.

Vuotuisina poistoprosenteina on käytetty

Rakennukset	3 %	33 vuotta
Rakennusten ainesosat	12,5 %	8 vuotta
Koneet ja kalusto	12,5 - 33 %	3-8 vuotta
Kuljetuskalusto	20 %	5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja muut pitkävaikutteiset menot	7-20 %	5-14 vuotta

Vuokrattavien autojen poistot on laskettu käyttöiän ja todennäköisen luovutushinnan perusteella. Maa-alueista ei ole tehty poistoja.

Kaukomarkkinat-konsernista ja Anttila Oy:stä syntynyt liikearvo poistetaan viidessätoista vuodessa tasapoistoin. Carrols Oy:n liikearvo poistetaan seitsemässä vuodessa ja Kauppiaiten Kustannus Oy:n liikearvo viidessä vuodessa.

Suunnitelman mukaiset poistot ja poistotero vastaavat EVL:n poistoja. Poistoterot on käsitelty emoyhtiössä tilinpäätössiirtoina. Konsernissa poistoterot on jaettu laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on esitetty muuttuvien menojen mukaisen hankintameno tai sitä alemman todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1. Liikevaihto

Tuloslaskelman liikevaihtoon sisältyi myynnistä annettuja alennuksia konsernissa 483,4 Mmk, edellisenä vuonna 468,4 Mmk. Emoyhtiössä vastaavat summat olivat 414,2 Mmk ja 392,2 Mmk. Luottotappiot olivat konsernissa 0,3 Mmk, edellisenä vuonna 11,4 Mmk. Emoyhtiössä luottotappiot olivat 0,9 Mmk, edellisenä vuonna 15,4 Mmk.

Muita myynnin oikaisu-eriä, jakelukuljettuja, provisioita sekä valmisteveroja sisältyi liikevaihtoon 452,2 Mmk, edellisenä vuonna 226,0 Mmk.

2. Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät kiinteistöjen vuokratuottoja, mainosrahatuottoja ja muita toistuvia tuottoja, sekä kiinteistöjen ja osakkeiden myyntivoittoja 122 Mmk.

3. Palvelukorvaukset

Palvelukorvaukset sisältävät K-kauppiailta ja tytäryhtiöiltä kauppapaikkojen hankinnasta, rahoituksesta ja hoidosta, yhteismarkkinoinnista, tili- ja neuvontapalveluista sekä kauppiiaan ja hänen henkilökuntansa koulutuksesta perityt korvaukset. Palveluista aiheutuneet kulut sisältyvät kiinteisiin kuluihin, korkoihin ja poistoihin.

Mmk	Konserni		Kesko Oy	
	1997	1996	1997	1996
(4) Henkilöstökulut, muuttuvat ja kiinteät yhteensä				
Palkat	1 440,6	906,4	536,1	465,2
Eläkekulut	208,9	137,1	74,5	77,4
Muut henkilösivukulut	139,8	106,5	61,8	59,0
Yhteensä	1 789,3	1 150,0	672,4	601,6
Luontoisedut	25,2	19,4	10,9	11,0
Yhteensä	1 814,5	1 169,4	683,3	612,6
Henkilöstökulut liikevaihdosta, %	5,2	4,0	2,9	2,8
Hallintoneuvoston palkat	0,4	0,6	0,4	0,6
Hallitusten ja toimitusjohtajien palkat	28,2	21,7	10,3	9,5
(5) Suunnitelman mukaiset poistot				
Muut pitkävaikuttaiset menot	89,1	64,4	45,2	43,1
Rakennukset ja rakennelmat	158,3	98,0	76,1	71,3
Koneet ja kalusto	302,7	203,4	93,4	98,8
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	3,1	2,1	2,3
Konserniliikearvo	36,9	9,9	-	-
Yhteensä	587,0	378,8	216,8	215,5
Poistoeron muutos				
Muut pitkävaikuttaiset menot	-	-	-0,3	-12,5
Rakennukset ja rakennelmat	-	-	30,8	-162,2
Koneet ja kalusto	-	-	-32,3	16,1
Muut aineelliset hyödykkeet	-	-	0,6	0,4
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	-	-	-10,0	-
Osakkeet	-	-	-	50,0
Osakepoistoeron peruutus	-	-	-	-50,0
Yhteensä	-	-	-11,2	-158,2
Elinkeinoverolain mukaiset enimmäispoistot	452,1	312,7	150,2	168,0
(6) Konsernin sisäiset rahoitustuotot ja -kulut				
Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot				
Osinkotuotot	-	-	106,7	0,3
Muut rahoitustuotot	-	-	33,4	37,4
Korkokulut	-	-	-21,2	-11,9
(7) Satunnaiset tuotot ja kulut				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-	283,2	-	354,0
Kirjanpidollisten ja laskennallisten eläkevakuutusmaksujen erotus	-	38,5	-	38,1
Konserniavustukset, saadut	-	-	111,5	104,5
Palautuneet takaustappiot	2,6	-	-	-
Lopetettujen liiketoimintojen erät	4,4	-	-	-
Yhteensä	7,0	321,7	111,5	496,6
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	-	-10,7	-	-1,4
Liikearvon poisto	-	-400,0	-	-400,0
Konserniavustukset	-	-	-95,0	-52,0
Eläkevastuiden muutos	-9,3	-	-	-
Lopetettujen liiketoimintojen erät	-2,9	-	-	-
Yhteensä	-12,2	-410,7	-95,0	-453,4
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	-5,2	-89,0	16,5	43,2
(8) Pakollisten varausten muutos				
Tyhjien toimitilojen vastaiset vuokramenot	21,5	-0,5	-0,4	-0,4
Takaustappiot	4,8	-0,2	-	-
Takuuvaraukset	0,7	6,7	-0,3	1,0
Lisäeläkevastuut	-7,8	11,4	-	-
Lopetettujen liiketoimintojen vastaiset menot	54,4	-	-	-
Oikeuskäsittelykulut	0,0	9,0	-	-
Yhteensä	73,6	26,4	-0,7	0,6

Mmk	Konserni		Kesko Oy	
	1997	1996	1997	1996
(9) Vapaaehtoisten varausten muutos				
Jälleenhankintavaraus	-	-	1,2	-0,8
Siirtymävaraus	-	-	493,9	215,6
Yhteensä	-	-	495,1	214,8
(10) Käyttöomaisuuden arvonorotukset ja verotusarvot				
Arvonorotukset				
Maa-alueet	3,6	5,0	3,6	5,0
Rakennukset	2,3	-	-	-
Osakkeet	4,5	4,6	4,8	6,0
Yhteensä	10,4	9,6	8,4	11,0
Verotusarvot				
Maa-alueet	443,7	316,2	246,0	220,7
Rakennukset ja rakennelmat	1 816,9	1 278,7	930,9	828,4
Osakkeet ja osuudet	608,1	767,4	388,1	707,2
Tytäryhtiöosakkeet	-	-	1 673,1	1 050,8
(11) Konserniliikearvo				
Liikearvo 1.1.	229,7	-	-	-
Lisäykset 1.1. - 31.12.	261,9	229,7	-	-
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-3,3	-	-	-
Liikearvo 31.12.	488,3	229,7	-	-
Kertyneet poistot 31.12.	-61,9	-32,1	-	-
Liikearvo 31.12.	426,4	197,6	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	570,0	470,6	405,4	354,9
Lisäykset 1.1. - 31.12.	522,3	119,5	31,9	51,6
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-77,2	-20,1	-16,5	-1,1
Hankintameno 31.12.	1 015,1	570,0	420,8	405,4
Kertyneet poistot 31.12.	-544,1	-264,2	-239,1	-194,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	471,0	305,8	181,7	211,4
(12) Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	645,5	556,5	439,9	379,7
Lisäykset 1.1. - 31.12.	396,9	105,8	46,6	74,2
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-155,3	-16,8	-15,4	-14,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	887,1	645,5	471,1	439,9
(13) Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	3 382,1	2 818,1	2 283,9	2 014,0
Lisäykset 1.1. - 31.12.	2 331,8	639,8	78,0	306,2
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-1 049,6	-75,8	-46,7	-36,3
Hankintameno 31.12.	4 664,3	3 382,1	2 315,2	2 283,9
Kertyneet poistot 31.12.	-1 234,5	-778,9	-569,9	-511,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 429,8	2 603,2	1 745,3	1 771,9
Rakennuksien palovakuutusarvot	4 307	4 131	3 078	3 051
(14) Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	2 206,0	1 792,2	1 140,0	1 036,0
Lisäykset 1.1. - 31.12.	1 209,2	526,6	98,0	104,0
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-196,2	-112,8	-	-
Hankintameno 31.12.	3 219,0	2 206,0	1 238,0	1 140,0
Kertyneet poistot 31.12.	-2 200,7	-1 391,1	-934,7	-841,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 018,3	814,9	303,3	298,7
(15) Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	43,5	37,7	25,5	23,6
Lisäykset 1.1. - 31.12.	2,9	6,5	0,1	2,3
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-2,0	-0,7	-0,3	-0,4
Hankintameno 31.12.	44,4	43,5	25,3	25,5
Kertyneet poistot 31.12.	-23,2	-21,3	-15,8	-13,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	21,2	22,2	9,5	11,8

Mmk	Konserni		Kesko Oy	
	1997	1996	1997	1996
(16) Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	22,4	50,6	15,0	32,0
Lisäykset 1.1. - 31.12.	158,9	188,1	137,9	180,7
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-80,0	-216,3	-72,3	-197,7
Hankintameno 31.12.	101,3	22,4	80,6	15,0
(17) Käyttöomaisuusarvopaperit				
Osakkeet	703,2	2 805,0	3 692,3	3 685,1
Lainasaamiset	6,6	-	8,6	-
Yhteensä	709,8	2 805,0	3 700,9	3 685,1

Osakeyhtiölain 11,8 §:n ja kirjanpitolain tarkoittamat osakeluettelot sisältyvät yhtiön virallisiin tilinpäätösasiakirjoihin. Pörssiyhtiöiden osakkeita oli v. 1997 65 Mmk (v. 1996 102 Mmk), markkina-arvoltaan 81 Mmk. Suurimmat omistukset pörssiyhtiöissä olivat Kiinteistö-sijoitus Oy Citycon, Helsingin Puhelin Oyj E ja Merita Oyj A. Kauppapaikkaosakkeet asunto- ja kiinteistöyhtiöissä (95 liikehuoneistoa) olivat kirjanpitoarvoltaan 545 Mmk.

Konsernin ja emoyhtiön omistamat yhtiöt

	Konsernin omistus-osuus	Konsernin äänivalta-osuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Emoyhtiön omistus-osuus	Emoyhtiön omistamien osakkeiden nimellisarvo		Emoyhtiön omistamien osakkeiden kirjanpitoarvo	Viimeksi laad. tilinpäätöksen voitto/tappio
	%	%	Mmk	%	Kpl	Mmk	Mmk	Mmk
Konserniyhtiöt								
S.J. Aalto Oy	90,0	90,0	2,2	90,0	90	0,9	0,9	0,5
Academica Oy	100,0	100,0	1,8	100,0	700	0,7	5,1	0,4
Aleksi 13 Oy	100,0	100,0	12,0	100,0	10 000	10,0	17,6	1,0
Anttila Oy (kons.)	100,0	100,0	195,0	100,0	20 324 844	101,6	433,3	21,5
Carrols Oy (kons.)	100,0	100,0	8,7	100,0	1 000	10,0	10,0	-1,3
Golf Talma Oy	76,8	76,8	33,0	16,6	806	4,0	33,6	-1,0
Hämeenkyliän Kauppa Oy (kons.)	99,7	99,7	1 638,4	99,7	81 746 054	408,7	1 646,3	693,1
Kaukomarkkinat Oy (kons.)	100,0	100,0	372,7	100,0	2 085 320	208,5	499,0	49,2
Kauppiainien Komedia Oy (kons.)	69,6	68,8	18,5	-	274	0,3	6,3	2,3
Kauppiainien Kustannus Oy	91,0	91,0	44,5	-	3 640	0,4	134,9	16,7
Kesko Eesti A/S	100,0	100,0	1,1	100,0	145	1,4 EEK	4,6	0,5
Kesko Export Oy (kons.)	100,0	100,0	5,7	100,0	300	3,0	3,0	1,5
Kesko Shoes (Asia) Co., Limited	98,0	98,0	-0,1	-	49	0,0 HKD	0,2	-0,1
Kesko Svenska AB	100,0	100,0	5,7	100,0	800	8,0 SEK	5,2	0,3
Kesped Oy	100,0	100,0	11,3	100,0	300	3,0	3,0	2,7
Kesthom Oy (kons.)	100,0	100,0	1,6	100,0	10 500	10,5	10,5	-3,6
Kestra Kiinteistöpalvelut Oy	100,0	100,0	1,4	100,0	100	1,0	1,0	0,1
K-instituutti Oy	90,0	90,0	11,6	90,0	990	9,9	9,9	-0,6
K-konerahoitus Oy	99,9	99,9	62,9	-	2 121 386	21,2	35,6	7,4
K-linkki Oy	100,0	100,0	21,5	100,0	2 000	20,0	20,0	0,1
K-Luotto Oy	98,3	98,3	23,4	98,3	11 800	11,8	11,8	4,0
K-maatalousyhtiöt Oy	100,0	100,0	19,9	-	500	5,0	5,0	9,9
K-noutotukku Oy	100,0	100,0	152,9	100,0	10 000	100,0	100,0	23,2
K-Plus Oy	100,0	100,0	2,4	100,0	200	2,0	2,0	0,4
K-yhtiöt Oy	100,0	100,0	879,1	100,0	2 200	44,0	44,0	133,6
MK-mainos Oy	90,0	90,0	7,1	-	216	2,2	2,5	2,1
Motorfeet Oy	100,0	100,0	1,0	100,0	100	0,0	1,2	-0,6
Antti Pehkonen Oy	90,0	90,0	2,2	90,0	900	0,9	0,9	0,5
Sincera Oy	100,0	100,0	20,1	100,0	2 000	20,0	20,0	0,1
Suneva Oy	99,8	99,8	0,2	99,8	1 796	0,2	0,1	0,0
Suomen Rich Coffee Oy	100,0	100,0	1,8	100,0	1 000	1,0	1,0	0,1
SV-Tietopalvelu Oy	100,0	100,0	2,6	-	50	0,0	12,7	0,5
Tietokesko Oy	100,0	100,0	16,1	100,0	1 000	10,0	10,0	0,9
Viking Coffee Oy	100,0	100,0	36,8	100,0	3 000	30,0	39,5	6,5
VV-Auto Oy (kons.)	99,9	99,9	193,5	-	8 395 628	42,0	43,3	20,2
Osakkuusyhtiöt								
Center-yhtiöt Oy (kons.)	48,5	38,0	41,2	-	99 450	9,9	43,5	28,6
Kiinteistö-sijoitus Oy Citycon	26,4	26,4	73,9	26,4	7 946 000	79,5	55,6	5,1
Kivinokka Oy	48,0	48,0	7,2	47,0	18 847	2,8	11,8	5,8
Valluga-sijoitus Oy	39,0	39,0	8,7	-	2 574	2,6	2,6	0,7
Vaajakosken Tulitikkutehdas Oy, selvitystilassa	33,3	33,3	0,7	-	5	0,5	1,2	0,0
Viking Fruit AB (kons.)	33,3	33,3	5,3	33,3	13 333	1,3 SEK	1,3	1,4
Vähittäiskaupan Takaus Oy	30,0	30,0	28,6	30,0	120 088	1,2	3,4	37,7

Mmk	Konserni		Kesko Oy	
	31.12.1997	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1996
(18) Muut pitkäaikaiset sijoitukset/konserni- ja osakkuusyhtiöt				
Konserniyhtiöt				
Osakkeet	-	-	3 070,0	971,6
Lainasaamiset	-	-	8,6	-
Osakkuusyhtiöt				
Osakkeet	-	-	454,8	2 476,2
(19) Saamiset ja velat/konserni- ja osakkuusyhtiöt				
Myyntisaamiset/konserniyhtiöt	-	-	266,4	269,4
Myyntisaamiset/osakkuusyhtiöt	-	-	19,1	0,3
Lainasaamiset/konserniyhtiöt	-	-	896,6	734,3
Lainasaamiset/osakkuusyhtiöt	-	-	732,2	1 089,8
Siirtosaamiset/konserniyhtiöt	-	-	18,7	11,1
Muut saamiset/konserniyhtiöt	-	-	0,3	72,2
Muut pitkäaikaiset velat/konserniyhtiöt	-	-	1,6	4,4
Saadut ennakot/konserniyhtiöt	-	-	61,6	13,1
Saadut ennakot/osakkuusyhtiöt	-	-	1,5	1,9
Ostovelat/konserniyhtiöt	-	-	105,1	108,7
Ostovelat/osakkuusyhtiöt	-	-	11,9	5,5
Siirtovelat/konserniyhtiöt	-	-	36,8	18,0
Muut lyhytaikaiset velat/konserniyhtiöt	-	-	1 226,0	463,4
Muut lyhytaikaiset velat/osakkuusyhtiöt	-	-	62,7	245,4
(20) Oma pääoma				
Osakepääoma 1.1.	902,4	902,4	902,4	902,4
Osakepääoma 31.12.	902,4	902,4	902,4	902,4
Vararahasto 1.1.	1 020,7	1 020,9	1 019,0	1 019,0
Vararahaston muutos	-0,2	-0,2	-	-
Vararahasto 31.12.	1 020,5	1 020,7	1 019,0	1 019,0
Arvonkorotusrahasto 1.1.	9,6	10,3	11,0	11,7
Arvonkorotusrahaston muutos	1,2	-0,7	-2,5	-0,7
Arvonkorotusrahasto 31.12.	10,8	9,6	8,5	11,0
Muut rahastot 1.1.	11,8	11,8	-	-
Muiden rahastojen muutos	0,1	0,0	-	-
Muut rahastot 31.12.	11,9	11,8	-	-
Sidottu oma pääoma 31.12.	1 945,6	1 944,5	1 929,9	1 932,4
Vapaa oma pääoma 1.1.	5 657,0	5 335,0	2 861,5	2 744,4
Osingonjako	-180,4	-171,4	-180,4	-171,4
Siirto lahjoitusvaroihin	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Edellisten tilikausien verot	-	0,0	-	-
Konserniaktiivan muutos	-	-17,7	-	-
Osakkuusyhtiöoikaisu	4,7	5,3	-	-
Muut muutokset	0,0	0,4	-	-
Siirto varauksista	3,4	25,6	-	-
Tilikauden voitto	526,1	481,3	716,1	290,0
Vapaa oma pääoma 31.12.	6 009,3	5 657,0	3 395,7	2 861,5
Vapaasta omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	4 543,2	3 783,0	3 395,7	2 861,5
(21) Varaukset				
Kertynyt poistoero	-	-	1 524,1	1 512,9
Vapaaehtoiset varaukset				
Jälleenhankintavaraukset	-	-	1,1	2,3
Siirtymävaraus	-	-	-	493,8
Yhteensä	-	-	1 525,2	496,1
Varauksia vastaava verovelka	589,6	743,8	427,0	562,5

Mmk	Konserni		Kesko Oy	
	31.12.1997	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1996
Pakolliset varaukset				
Tyhjien toimitilojen vastaiset vuokramenot	21,9	0,4	0,0	0,4
Takaustappiot	6,3	1,5	-	-
Takuuvaraukset	31,6	30,9	4,1	4,4
Lisäeläkevastuut	3,6	11,4	-	-
Lopetettujen liiketoimintojen vastaiset menot	54,4	-	-	-
Oikeuskäsittely	9,0	9,0	-	-
Yhteensä	126,8	53,2	4,1	4,8
(22) Pitkäaikainen vieras pääoma				
Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden kuluttua				
Rahalaitoslainat	1,2	304,3	-	300,0
Eläkelainat	-	5,1	-	-
Muut pitkäaikaiset	100,0	-	100,0	-
Yhteensä	101,2	309,4	100,0	300,0
K-hyvitysvelat, josta lyhytaikaista 40,9 Mmk (v. 1996 61,5 Mmk)	311,9	361,0	313,6	365,4
Markkinointialennusvelat, josta lyhytaikaista 6,0 Mmk (v. 1996 27,0 Mmk)	6,0	42,1	6,1	43,0
Joukkovelkakirjalainat				
	Laina	Korko		
Debentuurilaina				
1985-1995	250 Mmk	12 %	-	-
joista lyhytaikaista 0,4 Mmk (v. 1996 0,6 Mmk)				
Joukkovelkakirjalaina				
1993-2003	100 Mmk	6,25 %	100,0	100,0
Optiolainat				
1996-2002	1,3 Mmk	4 %	1,3	1,3
Lainaan liittyy 1 325 000 kpl optioita, joista jokainen oikeuttaa merkitsemään yhden Keskon vaihto-osakkeen ajalla 1.12.1999 - 30.4.2002.				
1994-	1,7 Mmk	8 %	1,7	-
Tuko Oy:n liikkeellä oleva pääomalainamuotoinen optiolaina. Merkintäaika 3.6.1994 - 3.6.2001. Merkittävässä yhteensä osakkeita 37 644 kpl.				
Vaihtovelkakirjalaina				
1989-1994	125 Mmk	5 %	-	-
joista lyhytaikaista 0,1 Mmk (v. 1996 0,2 Mmk)				
Ulkomaanrahan määräiset velat, joista lyhytaikaista 419,4 Mmk (v. 1996 527,4 Mmk)	419,4	533,0	305,7	386,6
(23) Lyhytaikainen vieras pääoma				
Korottomat velat	4 817,9	4 297,1	3 581,4	3 309,5
(24) Annetut pantit ja vastuusitoumukset				
Annetut pantit				
Omasta puolesta	488	598	484	594
Osakkuusyhtiöiden puolesta	-	-	-	-
Konserniyhtiöiden puolesta	-	-	-	20
Osakkeenomistajien puolesta	-	-	-	-
Johdon puolesta	-	-	-	-
Muiden puolesta	-	-	-	-

Mmk	Konserni		Kesko Oy	
	31.12.1997	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1996
Velan vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Omasta puolesta	453	472	58	354
Osakkuusyhtiöiden puolesta	-	-	-	-
Konserniyhtiöiden puolesta	-	-	120	30
Osakkeenomistajien puolesta	-	-	-	-
Johdon puolesta	-	-	-	-
Muiden puolesta	-	-	-	-
Takaukset				
Omasta puolesta	-	-	-	-
Osakkuusyhtiöiden puolesta	-	-	-	-
Konserniyhtiöiden puolesta	-	-	122	282
Osakkeenomistajien puolesta	5	2	5	2
Johdon puolesta	-	-	-	-
Muiden puolesta	32	14	13	6
Muut vastuut ja vastuusitoumukset				
Omasta puolesta	25	2	1	-
Osakkuusyhtiöiden puolesta	-	-	-	-
Konserniyhtiöiden puolesta	-	-	220	-
Osakkeenomistajien puolesta	-	-	-	-
Muiden puolesta	-	-	-	-
Leasingvastuut	7	3	2	2

Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut

	Konserni				Kesko Oy			
	Käypä arvo		Käypä arvo		Käypä arvo		Käypä arvo	
	1997	1997	1996	1996	1997	1997	1996	1996
Kohde-etuuksien arvot 31.12.								
Korkojohdannaiset								
Terminisopimukset	560	-7,4	1 900	-1	560	-7,4	1 900	-1
Optiosopimukset								
Ostetut	150	0,1	-	-	100	0,1	-	-
Asetetut	-	-	-	-	-	-	240	0
Koronvaihtosopimukset	50	-0,3	-	-	50	-0,3	-	-
Valuuttajohdannaiset								
Terminisopimukset	550	7,2	405	0,0	234	0,9	254	0
Optiosopimukset								
Ostetut	57	1,2	47	0,0	26	0,6	23	0
Asetetut	8	-0,2	13	0,0	-	-	-	-
Valuutanvaihtosopimukset	-	-	-	-	-	-	-	-

Käyvät arvot kuvaavat toiminnan tulosta ja ne on kirjattu tuloslaskelmaan. Nimellisarvot kuvaavat kaupankäynnin volyyymiä.

(25) Kiinteistöjen myyntiin liittyvät varaukset

Tukon päivittäistavarakauppaan kuuluneiden kiinteistöjen myyntiin 7.2.1997 liittyvä hinnantarkistusmekanismeja vuonna 2007. Näillä ei arvioida tulevan olemaan olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

(26) Eläkekassa ja -säätiö sekä sairauskassa

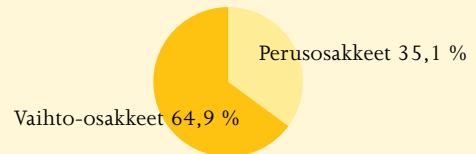
Keskon henkilökunnan TEL- ja lisäeläkkeistä vastaa Keskon Eläkekassa. Keskon Eläkekassan maksamat TEL-eläkkeet olivat 134,6 Mmk, jossa oli lisäystä edelliseen vuoteen 5,1 %. Eläkekassan osasto A mukaisia eläkkeitä maksettiin 56,1 Mmk, jossa oli lisäystä edelliseen vuoteen 2,0 %. Eläkerahaston määrä oli 31.12.1997 2 000,5 Mmk, josta pakollisen vastuuvajauksen osuus oli 7,8 Mmk. Eläkevastuut, lakisääteistä pakollista vastuuvajausta lukuun ottamatta, ovat täysin katetut. Eläkkeensaajia oli vuoden 1997 lopussa 2 645.

Keskon tytäryhtiöiden TEL-eläkkeistä on vuoden 1997 loppuun saakka vastannut Kaupan Eläkesäätiö. Kaupan Eläkesäätiö maksoi eläkkeitä 14,4 Mmk sekä eläkelaitosten yhteisesti kustannettavia kuluja 91,9 Mmk. Eläkerahaston määrä oli 31.12.1997 202,6 Mmk, josta pakollisen vastuuvajauksen osuus oli 0,4 Mmk. Eläkevastuut, lakisääteistä pakollista vastuuvajausta lukuun ottamatta, olivat täysin katetut. Kaupan Eläkesäätiö purettiin 31.12.1997. Tytäryhtiöiden eläkevakuutusten hoito 1.1.1998 alkaen sekä kertynyt eläkevastuurahasto 31.12.1997 siirrettiin Eläke-Varmaan (174,1 Mmk) ja Eläke-Sampoon (28,2 Mmk).

Keskon ja Keskon tytäryhtiöiden palveluksessa olevien henkilöiden sairausvakuutuslain mukaisista korvauksista vastaa työpaikkakassana toimiva Keskon Sairauskassa. Se maksoi sairausvakuutuslain mukaisia korvauksia 20,8 Mmk, mikä oli 4,7 % enemmän kuin edellisvuonna.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakekannan jakauma

Yhtiön osakepääoma 31.12.1997 oli 902 434 000 mk. Osakkeen nimellisarvo on 10 mk. Osakkeista 30 000 kpl on lunastettu yhtiölle ja mitätöity. Osinkoon oikeuttavia osakkeita oli siten vuoden lopussa 90 213 400 kappaletta. Kesko Oy:n hallitus on päättänyt alentaa yhtiön osakepääomaa lunastettujen osakkeiden nimellisarvoa vastaavalla määrällä eli 300 000 markalla 902 134 000 markkaan.

Kesko Oy:n osakkeet on jaettu perus- ja vaihto-osakkeisiin, jotka eroavat toisistaan niiden yhtiökokouksessa antaman äänimäärän perusteella. Perusosakkeista saa ensimmäiseltä täydeltä 100 osakkeelta 6 ääntä ja kultakin seuraavalta täydeltä sadalta osakkeelta yhden lisä-ään. Vaihto-osakkeet antavat 1-10 000 osakkeelta yhden äänen ja kultakin seuraavalta täydeltä 10 000 osakkeelta yhden lisä-ään. Osake voidaan muuntaa toisenlaisiksi yhtiöjärjestyksessä mainituilla edellytyksillä.¹

Perusosakkeita koskee suostumuslauseke. Perusosakkeet merkitään osakasluetteloon vähittäiskauppioiden ja vähittäiskauppaliikkeiden nimiin. Muille osakkeenomistajille osakkeet merkitään osakasluetteloon vaihto-osakkeina. Vuoden 1997 lopussa perusosakkeita oli 31 652 790 kappaletta ja vaihto-osakkeita 58 560 610 kappaletta. Vaihto-osakkeet noteerataan Helsingin Arvopaperipörssissä.¹

Yhtiön johtajistolta otettuun 1 325 000 markan määräiseen optiolainaan liittyvillä optiotodistuksilla voidaan merkitä enintään 1 325 000 Kesko Oy:n vaihto-osaketta 59,50 markan kappalehinnalla. Osakkeiden merkintäaika on 1.12.1999-30.4.2002 ja ne oikeuttavat osinkoon siltä tilikaudelta, jonka kuluessa ne on merkitty ja maksettu. Merkittävien osakkeiden yhteenlaskettu nimellisarvo on enintään 13 250 000 markkaa ja niillä voidaan saada 0,04 %:n ääniosuus.

Yhtiöllä ei ole muita liikkeeseen laskettuja vaihtovelkakirja- eikä optiolainoja eikä hallituksella ole valtuutusta tällaisten lainojen eikä optiotodistusten liikkeeseenlaskuun eikä osakeantiin.

Osakkeenomistajat

Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämän Keskon omistajaluettelon mukaan osakkeenomistajia oli vuoden 1997 lopussa 24 292. Hallintarekisteröityjen osakkeiden kokonaislukumäärä oli 13 568 515 ja osuus osakepääomasta 15,04 %. Näiden osakkeiden tuottama laskennallinen äänimäärä oli 1 354 eli 0,37 % koko äänimäärästä.

Keskon hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet sekä hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat 31.12.1997 yhteensä 314 470 osaketta, jotka edustivat 0,35 % yhtiön koko osakekannasta ja 0,71 % äänistä. Keskon hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet sekä hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat 31.12.1997 yhteensä 20,75 % yhtiön liikkeeseen laskemista optiotodistuksista, joiden nojalla he voivat saada yhteensä 275 000 osaketta eli 0,28 %:n osuuden yhtiön koko osakekannasta ja 0,01 %:n osuuden äänistä.

Tilikauden aikana yhtiölle ei ole tehty arvopaperimarkkinalain 2:9 §:n mukaisia ilmoituksia.

¹ Yhtiöjärjestyksen osakelajeja koskevat määräykset:

4 § Yhtiön osakkeet on jaettu perusosakkeisiin ja vaihto-osakkeisiin. Perusosakkeita on enintään 250 miljoonaa kappaletta ja vaihto-osakkeita enintään 250 miljoonaa kappaletta, kuitenkin niin, että kummankin osakelajin osakkeita on yhteensä enintään 360 miljoonaa kappaletta.

Perusosakkeiden ja vaihto-osakkeiden omistajilla on oikeus käyttää yhtiökokouksessa äänioikeuttaan tämän yhtiöjärjestyksen 15 §:ssä mainitulla tavalla.

Osakepääomaa korotettaessa perusosakkeiden omistajilla on etuoikeus merkitä annettavia uusia perusosakkeita ja vaihto-osakkeiden omistajilla vastaavasti etuoikeus merkitä annettavia uusia vaihto-osakkeita.

Korotettaessa osakepääomaa uusmerkinnällä siten, että merkintäoikeus annetaan muulla kuin osakeomistuksen perusteella, voidaan merkittäväksi antaa joko perusosakkeita tai vaihto-osakkeita taikka molempilajisia osakkeita. Tällainen yhtiökokouksen päätös on pätevä vain, jos sitä on kannattanut vähintään 2/3 annetuista äänistä ja 2/3 kokouksessa edustetuista osakkeista.

5 § Yhtiön perusosakkeen hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan yhtiön hallituksen suostumus. Suostumus on annettava, jos osakkeen saaja on toimiva vähittäiskauppias tai vähittäiskauppaliike taikka jos osakkeen saaja ennestään omistaa osakasluetteloon nimiinsä merkityn perusosakkeen.

Suostumusta ei vaadita, jos osake on siirtynyt perinnön, testamentin tai avio-oikeuden nojalla taikka jos osake on hankittu pakkohuutokaupasta tai konkurssipesästä.

Jos suostumusta ei anneta, yhtiön hallituksen tulee muuntaa luovutettu perusosake vaihto-osakkeeksi, ellei osakkeenomistaja suostumusta hakiessaan ole kirjallisesti toisin pyytänyt.

Yhtiön hallitus voi hakemuksesta muuntaa perusosakkeen vaihto-osakkeeksi. Yhtiön hallitus voi muuntaa vaihto-osakkeen perusosakkeeksi, jos osake on toimivan vähittäiskauppiaan tai vähittäiskauppaliikkeen omistuksessa.

15 § Yhtiökokouksessa on jokaisella osakeluetteloon merkityllä osakkaalla oikeus äänestää osakeluetteloon merkittyjen perusosakkeittensa luvun mukaan siten, että

1 - 5	osakkeesta on	1 ääni
6 - 10	"	2 ääntä
11 - 20	"	3 ääntä
21 - 40	"	4 ääntä
41 - 65	"	5 ääntä
66 - 100	"	6 ääntä sekä jokaisesta seuraavasta sadasta osakkeesta yksi lisä-ääni.

Osakkaalla on oikeus äänestää osakeluetteloon merkittyjen vaihto-osakkeittensa luvun mukaan siten, että 1-10 000 osakkeesta on 1 ääni sekä jokaisesta seuraavasta 10 000 osakkeesta 1 lisä-ääni.

Viimeisimmät osakepääoman korotukset

Vuosi	Merkintäaika	Merkintä-/vaihto- suhde ja -hint	Korotus Tmk	Uusi osake- pääoma Tmk	Osinko
1985	1.3.-15.4.85	U 3:2 á 12,50 mk	200 000	500 000	1/1 1985
1988	11.4.-27.5.88	U 2:1 á 26 mk	250 000	750 000	1/1 1988
1989	22.5.-30.6.89	U 5:1 á 45 mk	150 000	900 000	1/1 1989
1990	15.1.-20.2.90	V 5000:200 á 68 mk	2 434	902 434	1/1 1990

U=uusmerkintä, V=vaihtovelkakirjojen vaihto

20 suurinta osakkeenomistajaa osakelukumäärän perusteella 31.12.1997

	Osakkeiden määrä kpl	Osuus osakkeista %	Osuus äänimäärästä %
1 Keskon Eläkekassa	3 520 705	3,90	9,32
2 Eläkevakuutus Oy Ilmarinen	3 035 000	3,36	0,08
3 Vähittäiskaupan Takaus Oy	2 378 533	2,64	6,51
4 K-kauppiasliitto ry	2 191 239	2,43	5,97
5 Kuntien Eläkevakuutus	2 059 600	2,28	0,06
6 Valluga-sijoitus Oy	1 669 510	1,85	4,57
7 Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	1 450 000	1,61	0,04
8 Vakuutusosakeyhtiö Pohjola	1 428 500	1,58	0,04
9 Paulig Oy	1 063 320	1,18	0,03
10 A. Ahlström Oy	925 000	1,03	0,03
11 Eläke-Varma Keskinäinen Vakuutusyhtiö	752 820	0,83	0,02
12 Henkivakuutusosakeyhtiö Pohjola	705 400	0,78	0,02
13 Vähittäiskaupan Ammattikasvatussäätiö	646 105	0,72	1,36
14 Eläkesäätiö Polaris Pensionsstiftelse Sr.	630 000	0,70	0,02
15 Oy Stockmann Ab	617 000	0,68	0,02
16 Vakuutusosakeyhtiö Eläke-Sampo	568 800	0,63	0,02
17 Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	485 000	0,54	0,01
18 Vakuutusosakeyhtiö Sampo	450 000	0,50	0,01
19 Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo	450 000	0,50	0,01
20 Henkivakuutusosakeyhtiö Nova	394 400	0,44	0,01

20 suurinta osakkeenomistajaa äänimäärän perusteella 31.12.1997

	Äänimäärä kpl	Osuus äänimäärästä %	Osakkeiden määrä	Osuus osakkeista %
1 Keskon Eläkekassa	34 060	9,32	3 520 705	3,90
2 Vähittäiskaupan Takaus Oy	23 790	6,51	2 378 533	2,64
3 K-kauppiasliitto ry	21 799	5,97	2 191 239	2,43
4 Valluga-sijoitus Oy	16 700	4,57	1 669 510	1,85
5 Vähittäiskaupan Ammattikasvatussäätiö	4 951	1,36	646 105	0,72
6 Kivinokka Oy	2 852	0,78	284 780	0,32
7 Lasse Aaltonen Oy	2 800	0,77	311 770	0,35
8 Penttinen Veli Ky	2 596	0,71	267 420	0,30
9 A Toivakka Oy	1 921	0,53	211 450	0,23
10 Hannu Aaltonen Oy	1 641	0,45	217 130	0,24
11 Ruokajätti Kalevi Sivonen Oy	1 386	0,38	197 500	0,22
12 Vesa Laakso Oy	1 261	0,35	125 600	0,14
13 Sundman & Co - Holding Oy Ab	1 113	0,30	110 802	0,12
14 Pekka Huovila Oy	1 059	0,29	105 430	0,12
15 Lammela Oy	1 052	0,29	104 780	0,12
16 Järvenpään K-Tavaratalo Kauppamies Oy	1 021	0,28	101 650	0,11
17 Kotihalli Oy	967	0,26	116 000	0,13
18 Jutor Oy	967	0,26	118 000	0,13
19 K-Tavaratalo Länsitori Simo Lignell Oy	926	0,25	92 120	0,10
20 Veikko Still Oy	924	0,25	91 985	0,10

Osakeomistuksen jakautuminen omistajaryhmittäin 31.12.1997

Kaikki osakkeet	Osakkeiden määrä kpl	Osuus kaikista osakkeista %
Yksityiset yritykset	23 945 323	26,54
Julkiset yritykset	415 731	0,46
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	14 021 565	15,54
Julkisyhteisöt	9 573 580	10,61
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4 753 684	5,27
Kotitaloudet	22 859 143	25,34
Ulkomaiset (sisältää hallintarekisteröidyt)	13 786 057	15,28
Odotusluettelolla olevat	700 061	0,78
Vaihtamatta arvo-osuusjärjestelmään	158 256	0,18
	90 213 400	100,00

Perusosakkeet	Osakkeiden määrä kpl	Osuus perusosakkeista %	Osuus kaikista osakkeista %
Yksityiset yritykset	16 546 139	52,28	18,34
Julkiset yritykset	0	0	0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 669 510	5,28	1,85
Julkisyhteisöt	3 406 275	10,76	3,78
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	766 313	2,42	0,85
Kotitaloudet	8 427 570	26,63	9,34
Ulkomaiset (sisältää hallintarekisteröidyt)	72 350	0,23	0,08
Odotusluettelolla olevat	692 841	2,19	0,77
Vaihtamatta arvo-osuusjärjestelmään	68 112	0,22	0,08
	31 649 110	100,00	35,09

Vaihto-osakkeet	Osakkeiden määrä kpl	Osuus vaihto-osakkeista %	Osuus vaihto-osakkeista %
Yksityiset yritykset	7 399 184	12,63	8,20
Julkiset yritykset	415 731	0,71	0,46
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	12 352 055	21,09	13,69
Julkisyhteisöt	6 167 305	10,53	6,84
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3 987 371	6,81	4,42
Kotitaloudet	14 431 573	24,64	16,00
Ulkomaiset (sisältää hallintarekisteröidyt)	13 713 707	23,42	15,20
Odotusluettelolla olevat	7 220	0,01	0,01
Vaihtamatta arvo-osuusjärjestelmään	90 144	0,15	0,10
	58 564 290	100,00	64,92

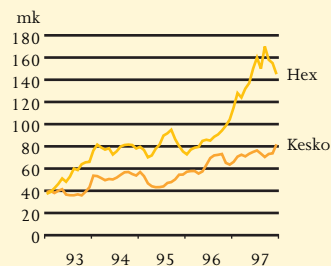
Osakeomistuksen jakautuminen suuruusluokittain 31.12.1997

Kaikki osakkeet	Osakkaiden määrä kpl	Osuus osakkaista %	Osakkeita yhteensä	Osuus osakkeista %
1 - 100	5 171	21,29	265 745	0,29
101 - 500	8 438	34,75	2 281 432	2,53
501 - 1 000	3 915	16,12	2 987 517	3,31
1 001 - 5 000	5 119	21,08	11 387 719	12,62
5 001 - 50 000	1 495	6,16	19 390 001	21,49
50 001 -	147	0,61	53 042 669	58,8
Yhteensä	24 285	100,00	89 355 083	99,05
Odotusluettelolla olevat			700 061	0,78
Vaihtamatta arvo-osuusjärjestelmään			158 256	0,18
Kaikki yhteensä			90 213 400	100,00

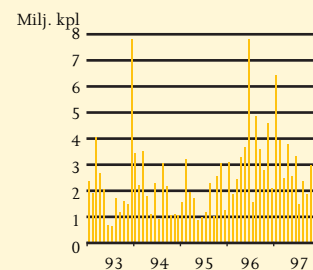
Perusosakkeet	Osakkaiden määrä kpl	Osuus perusosakkaista %	Perusosakkeita yhteensä	Osuus perusosakkeista %
1 - 100	494	10,55	25 633	0,08
101 - 500	803	17,15	228 610	0,72
501 - 1 000	638	13,63	515 044	1,63
1 001 - 5 000	1 837	39,24	4 533 836	14,33
5 001 - 50 000	853	18,22	10 780 050	34,06
50 001 -	57	1,22	14 804 984	46,78
Yhteensä	46 821	100,00	30 888 157	97,6
Odotusluettelolla olevat			692 841	2,19
Vaihtamatta arvo-osuusjärjestelmään			68 112	0,22
Kaikki yhteensä			31 649 110	100,00

Vaihto-osakkeet	Osakkaiden määrä kpl	Osuus vaihto-osakkaista %	Vaihto-osakkeita yhteensä	Osuus vaihto-osakkeista %
1 - 100	5 319	24,85	272 808	0,47
101 - 500	8 285	38,71	2 215 980	3,78
501 - 1 000	3 538	16,53	2 672 861	4,56
1 001 - 5 000	3 520	16,45	7 273 993	12,42
5 001 - 50 000	649	3,03	8 420 709	14,38
50 001 -	92	0,43	37 610 575	64,22
Yhteensä	21 4031	100,00	58 466 926	99,83
Odotusluettelolla olevat			7 220	0,01
Vaihtamatta arvo-osuusjärjestelmään			90 144	0,15
Kaikki yhteensä			58 564 290	100,00

Keskon osakkeen kurssikehitys

Osakkeiden vaihtomäärät kuukausittain

Voitonjakoehdotus

Tuloslaskelman osoittama voitto	mk	716 125 018,30
Voittovarojen tili 31.12.1997	mk	1 232 269 678,16
	mk	<u>1 948 394 696,46</u>

Tämän hallitus ehdottaa käytettäväksi seuraavasti:

osakkeille jaetaan osinkoa 3,00 markkaa osakkeelta	mk	270 640 200,00
hallituksen käyttöön lahjoituksina jaettavaksi varataan	mk	1 500 000,00
voittovarojen tilille jätetään	mk	1 676 254 496,46
	mk	<u>1 948 394 696,46</u>

Helsingissä helmikuun 17. päivänä 1998

Eero Kinnunen

Matti Honkala

Timo Karake

Jouko Tuunainen

Matti Halmesmäki

Tilintarkastuskertomus

Kesko Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Kesko Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on olennaisilta osin oikein laadittu. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilikauden aikana julkistettuihin osavuosikatsauksiin. Käsityksemme mukaan ne on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Helsingissä 5. päivänä maaliskuuta 1998

SVH Coopers & Lybrand Oy
KHT-yhteisö
Antti Helenius, KHT

Mauno Tervo, KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvosto on tutustunut Kesko Oy:n vuoden 1997 tilinpäätökseen sekä siihen sisältyvään konsernitilinpäätökseen ja esittää yhtiökokoukselle tilinpäätöksen vahvistamista.

Hallintoneuvosto on tutustunut tilintarkastuskertomukseen ja todennut, ettei se edellytä toimenpiteitä hallintoneuvoston taholta.

Helsingissä 5. päivänä maaliskuuta 1998

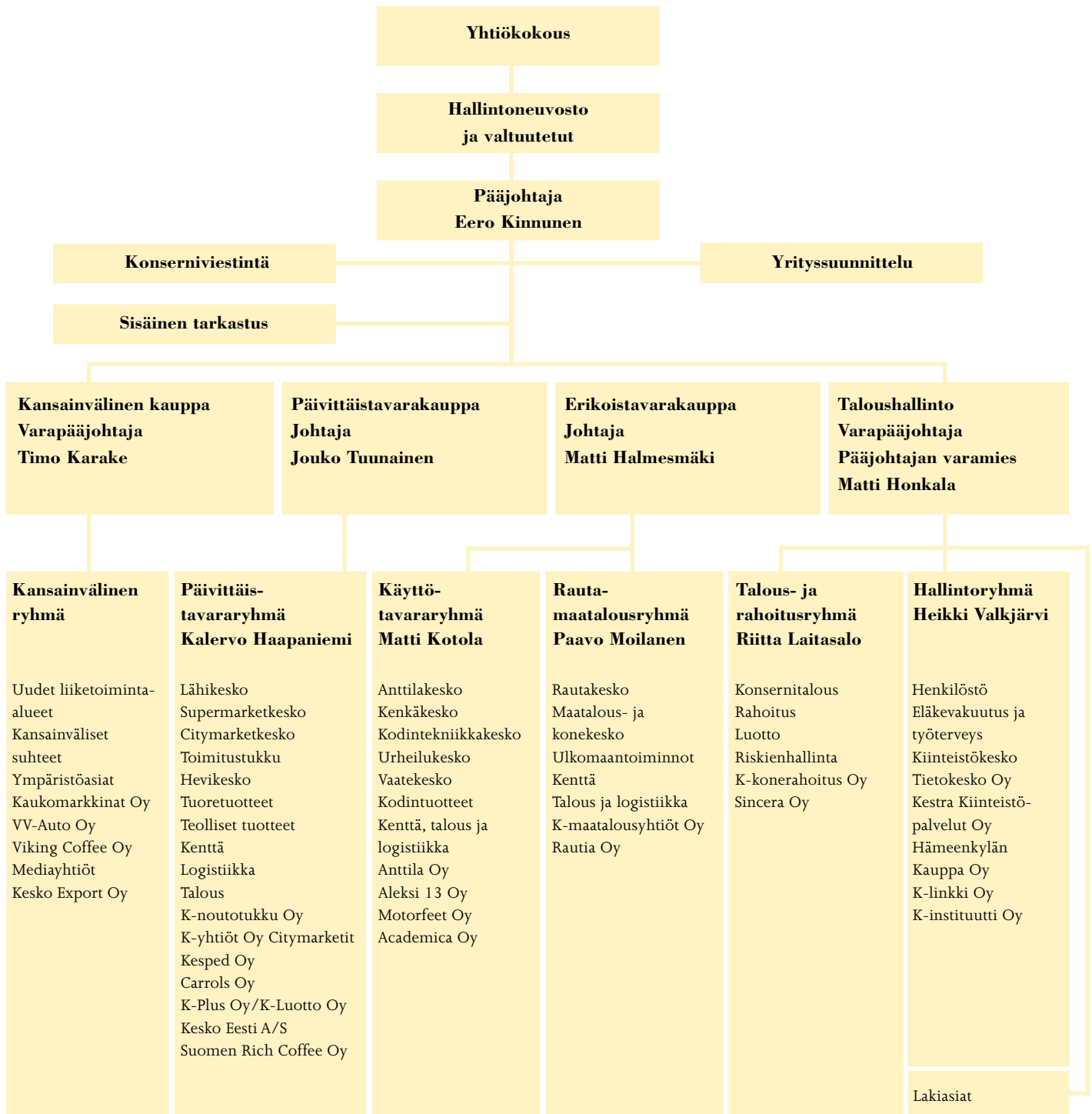
Hallintoneuvoston puolesta

Matti Kallio
Puheenjohtaja

Heikki Takamäki
Varapuheenjohtaja

Organisaatio

1.1.1998

Hallitus

Kesko Oy:n hallitus koostuu yhtiön ylimmästä toimivasta johdosta. Hallitus johtaa ja valvoo Kesko-konsernin toimintaa pörssiyhtiön hallituksena ja tekee konsernia koskevat periaatteelliset ja taloudellisesti merkittävät päätökset.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä. Toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet neljäksi tilikaudeksi kerrallaan ja siten, että kaikkien jäsenten toimikausi päättyy saman tilikauden lopussa. Nykyiset jäsenet on valittu tehtäviinsä 12.6.1995. Heidän toimikautensa päättyy 31.12.1999 lukuun ottamatta pääjohtaja Eero Kinnusta, joka jää eläkkeelle 30.4.1998.

Hallituksen jäsenet eivät saa hallituksen jäsenyydestään erillistä korvausta, vaan korvaus sisältyy heidän työsuhhteensa perusteella Kesko Oy:ltä saamaan palkkaan. Hallituksen jäsenet saavat lisäksi Kesko Oy:n käytännön mukaiset johtajiston luontoisedut. Hallituksen jäsenten palkkaus on kytketty yhtiön menestymiseen tulospalkkiojärjestelmän ja keväällä 1996 toteutetun optiolainajärjestelyn avulla. Hallituksen jäsenten eroamisikä on 60 vuotta.

Hallitus kuvassa vasemmalta Matti Halmesmäki, Timo Karake, Matti Honkala, Eero Kinnunen ja Jouko Tuunainen.

Eero Kinnunen, pääjohtaja (s. 1937), merkonomi. Keskoon vuonna 1958, johtajaksi vuonna 1974, hallitukseen vuonna 1989 ja pääjohtajaksi, toimitusjohtajaksi ja hallituksen puheenjohtajaksi vuonna 1993. Vastuualueena osakeyhtiölain mukaiset toimitusjohtajan tehtävät sekä hallituksen työskentelyn johtaminen sen puheenjohtajana. Pääjohtajalle suoraan raportoivat yksiköt ovat konserniviestintä, sisäinen tarkastus ja yrityssuunnittelu.

Matti Honkala, varapääjohtaja, toimitusjohtajan ensimmäinen sijainen (s. 1945), ekonomi. Keskoon vuonna 1966, johtajaksi vuonna 1978, hallitukseen vuonna 1986. Nykyiseen tehtävään ja varapääjohtajaksi 1997 sekä pääjohtajaksi 1.5.1998 alkaen. Vastuualueena taloushallinto ja ydinpätevyysalueena henkilöstön osaaminen.

Timo Karake, varapääjohtaja (s. 1941), ekonomi. Keskoon 1964, johtajaksi 1969, hallitukseen 1977 ja varapääjohtajaksi 1990. Nykyiseen tehtävään 1997. Vastuualueena kansainvälinen kauppa ja ydinpätevyysalueena johtamismalli.

Jouko Tuunainen (s. 1945), ekonomi. Keskoon 1966, johtajaksi 1976, hallitukseen 1983 ja nykyiseen tehtävään 1997. Vastuualueena päivittäistavara-kauppa ja ydinpätevyysalueena logistiikka ja kauppapaikat.

Matti Halmesmäki (s. 1952), kauppätieteiden maisteri, varatuomari. Keskoon 1980, johtajaksi 1985, hallitukseen 1989 ja nykyiseen tehtävään 1997. Vastuualueena erikoistavara-kauppa ja ydinpätevyysalueena yritysmyynti ja ketju-toiminta.

Hallintoneuvosto

Keskcon hallintoneuvosto vuonna 1997. Istumassa vasemmalta hallintoneuvoston valtuutetut Risto Peltokangas, Eero Ahonen, Matti Kallio (pj), Heikki Takamäki ja Kalevi Sivonen.

Hallintoneuvosto vuonna 1997

Hallintoneuvoston päätehtäviä yhtiön hallinnon valvonnan ohella ovat toimitusjohtajan ja muiden hallituksen jäsenten valitseminen ja heidän palkkaeduistaan päättäminen sekä päättäminen asioista, jotka koskevat yhtiön toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista taikka yhtiön organisaation olennaisia muuttamista.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan vuosittain työryhmän - valtuutetut - jonka tehtävänä on valmistella yhdessä hallituksen kanssa merkittävimmät hallintoneuvoston päätettäväksi tulevat asiat.

Hallintoneuvostoon kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään 15 ja enintään 24 varsinaista ja varajäsentä. Hallintoneuvoston jäsenen toimikausi on 3 tilikautta. Yhtiökokous valitsee vuosittain jäsenet niiden tilalle, joiden toimikausi päättyy kyseisen tilikauden lopussa. Hallintoneuvoston jäsenen tulee olla toimiva vähittäiskauppias tai vähittäiskauppaliikkeen johtaja. Hallintoneuvoston jäsen on velvollinen eroamaan sen tilikauden lopussa, jonka aikana hän täyttää 65 vuotta.

Varsinaiset jäsenet:

Nimi ja ikä	Toimikauden päättymisvuosi ja kauppa
Ahonen Eero, 55	1998 Vaatehuone ja K-kenkä Veljekset Ahonen, Pudasjärvi
Aura Tarmo, 57	1997 K-market Linkki, Ylöjärvi
Hiltunen Leena, 42	1998 K-extra, Suomussalmi
Hämäläinen Kari, 45	1999 Citymarket, Kuopio
Hämäläinen Veikko, 49	1999 Maatalous-Rauta Hämäläinen, Jämsä
Kalliala Pentti, 49	1998 K-supermarket Kaarina Center, Kaarina
Kallio Matti, 52	2000 K-supermarket Jättijako, Vantaa
Karppinen Eija, 44	1999 K-market Karppinen, Kittilä
Karvinen Matti, 45	1999 K-supermarket Aslakkii, Espoo
Keskinen Simo, 51	1999 K-supermarket Manhattan, Turku
Kuivalainen Antti, 53	1998 K-supermarket KollisCity, Kuusamo
Kuusiniemi Hannu, 38	1998 K-supermarket Kahveri, Kerava
Martikainen Jukka, 46	1999 Super Kesport-Intersport, Kuopio
Miettinen Pentti, 63	1997 K-market Mesikka, Joensuu
Mörk Christer, 49	1999 Citymarket, Kokkola
Peltokangas Risto, 49	2000 Vaatehuone, Seinäjoki
Peltola Reijo, 49	1998 K-lähikauppa Ruokamies, Lahti
Pesälä Pertti, 52	1999 K-rauta, Espoo
Puhakka Matti, 53	1999 K-lähikauppa Puhakka, Turku
Rinne Jyrki, 48	1999 K-lähikauppa Hiidenpirtti, Lohja
Sivonen Kalevi, 48	1997 Citymarket Itäkeskus, Helsinki
Takamäki Heikki, 50	2000 K-rauta Rauta-Otra, Tampere
Virkkala Hannu, 50	1997 K-market Piffi, Mustasaari
Vuorenmaa Simo, 49	1999 K-maatalouskeskus, Ilmajoki

Varajäsenet:

Nimi ja ikä	Toimikauden päättymisvuosi ja kauppa
Aaltonen Hannu, 35	1999 Citymarket Laune, Lahti
Hakala Jari, 42	1999 K-market Jarintori, Orivesi
Heinola Pekka, 49	1999 K-market Onnipokka, Nakkila
Heiskanen Urpo, 51	1997 K-lähikauppa Vehmer, Vehmersalmi
Hägglom Dan, 39	1999 Citymarket Vaasa, Vaasa
Joensuu Harri, 37	1997 K-market, Alajärvi
Kauhanen Tuomo, 55	eronnut 1997 K-supermarket Kahveri, Kerava
Kolehmainen Paavo, 55	1997 Citymarket Joensuu, Joensuu
Korpisaari Olavi, 58	1999 K-maatalous Korpisaari, Riihimäki
Laine Olli, 47	1998 K-lähikauppa Laine, Luopioinen
Lappalainen Matti, 48	1997 Kesport Rinkka, Kajaani
Lehtinen Pekka, 52	1998 K-market Turenki, Janakkala
Leppälä Timo, 53	1997 K-lähikauppa Timppa, Rovaniemi
Maarala Eero, 45	1999 K-lähikauppa, Parainen
Mämmelä Arja, 49	1999 K-supermarket Ykkösetu, Raahe
Nieminen Hannu, 52	1997 Citymarket, Kouvola
Nieminen Väinö, 54	1998 K-lähikauppa Ruokakivelä, Keuruu
Ojakumpu Ilmo, 56	1997 Kesport-Intersport, Kemi
Reijonen Kalle, 51	1999 K-rauta Rauta-Kalle, Joensuu
Storberg Tua, 49	1997 K-närbutik, Västanfjärd
Särkilähti Tapio, 42	1999 K-rauta, Oulu
Särvä Olavi, 61	1997 K-market Lietori, Lieto
Tolonen Pekka, 45	1997 Andiamo, Tampere
Wallin Timo, 38	1998 K-supermarket Ostopörssi, Mäntsälä

Tilintarkastajat

Varsinaiset tilintarkastajat:

SVH Coopers & Lybrand Oy,
KHT-yhteisö, ilmoittamana
päävastuullisena tilintarkastajana
Antti Helenius, KTM, KHT
Mauno Tervo, ekonomi, KHT

Kesko Oy:n johtajisto 1.1.1998

Päivittäistavararyhmä

Tulosryhmäjohtaja	Kalervo Haapaniemi
Lähikesko	Harri Sivula
Supermarketkesko	Jaakko-Pekka Vehmas
Citymarketkesko	Matti Kautto
Toimitustukku	Reima Oinaanoja
Hevikesko	Antti Palomäki
Tuoretuotteet	Esko Pihlström
Teolliset tuotteet	Aila Hirvoila
Logistiikka	Timo Lehtinen
Talous	Aatos Kivelä
Kentä	Jukka Sipilä

Käyttötavararyhmä

Tulosryhmäjohtaja	Matti Kotola
Anttilakesko	Jouko Björkman
Kenkäkesko	Pekka Pietilä
Kodintekniikkakesko	Veijo Grönroos
Vaatekesko	Juha Ahtinen
Urheilukesko	Matti Leminen
Kodintuotteet	Antti Puhakka
Kenttä, talous ja logistiikka	Pasi Mäkinen

Rauta-maatalousryhmä

Tulosryhmäjohtaja	Paavo Moilanen
Maatalous- ja konekesko	Kimmo Vilppula
Rautakesko	Simo Manner
Ulkomaan toiminnot	Matti Vatanen
Talous ja logistiikka	Olli Rannisto

Kansainvälinen ryhmä

Mediayksikkö	Matti Laamanen
--------------	----------------

Talous- ja rahoitusryhmä

Tulosryhmäjohtaja	Riitta Laitasalo
Konsernitalous	Paavo Rönkkö
Rahoitus	Taisto Hautajärvi
Luotto-osasto	Seppo Kettunen

Hallintoryhmä

Tulosryhmäjohtaja	Heikki Valkjärvi
Henkilöstöhallinto	Kyösti Pärssinen
Kiinteistökesko	Risto Lassila

Konsernihallinto

Sisäinen tarkastus	Asko Ihalainen
Konserniviestintä	Erkki Heikkinen
Lakiasiat	Tapio Erme
Yrityssuunnittelu	Lasse Mitronen

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat

Academica Oy	Juha Mäntylä
Aleksi 13 Oy	Risto Volmanen
Anttila Oy	Jouko Björkman
Carrols Oy	Kari Kivikoski
Hämeenkyllän Kauppa Oy	Erkki Heikonen
K-instituutti Oy	Timo Karkola
K-konerahoitus Oy	Seppo Kettunen
K-linkki Oy	Eero Vesterinen
K-Luotto Oy/K-Plus Oy	Eija Jantunen
K-maatalousyhtiöt Oy	Jouni Oksanen
K-noutotukku Oy	Matti Hukka
K-yhtiöt Oy	Matti Honkala
Kaukomarkkinat Oy	Kari Ansio
Kauppiaiden Komedia Oy	Ari Laitinen
Kauppiaitten Kustannus Oy	Matti Laamanen
Kesko Festi A/S	Timo Hämälä
Kesko Export Oy	Ari Svensk
Kesko Svenska AB	Matti Vatanen
Kesped Oy	Timo Kortelainen
Kesthom Oy	Matti Vatanen
Kestra Kiinteistöpalvelut Oy	Risto Lassila
MK-mainos Oy	Kari Soininen
Motorfeet Oy	Jukka Pietarila
Rautia Oy	Raimo Jaakkola
Sincera Oy	Heikki Ala-Seppälä
Suomen Rich Coffee Oy	Aila Hirvoila
SV-Tietopalvelu Oy	Lasse Mitronen
Tietokesko Oy	Osmo Kimmo
Viking Coffee Oy	Raimo Ilveskero
VV-Auto Oy	Erkki Sillantaka

K-kaupat

K-kauppiat ovat itsenäisiä yrittäjiä, jotka ovat oikeutettuja käyttämään K-tunnusta tai muita K-ryhmän markkinointitunnuksia. K-kauppiat vastaavat yrittäjinä asiakastytyväisyydestä ja kauppansa tuloksellisesta toiminnasta. K-kauppiat ovat Keskon osakkaita ja K-kauppiasliiton jäseniä.

K-kauppiaita oli kertomusvuoden lopussa 1 860, edellisenä vuonna 1 911. K-kaupoissa työskenteli kauppiat mukaan lukien 24 199 henkilöä, joista osajäseniä oli 10 530.

K-kauppiasliitto vastaa K-kauppiaiden yhteistoiminnasta ja toimintaedellytysten parantamisesta yhteistyössä Keskon kanssa.

K-ryhmään kuului vuoden 1997 lopussa 2 159 kiinteää myymälää. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 2 194. Kauppa-autoja oli 78 ja edellisenä vuonna 95.

Yhteistoimintasopimuksella kauppiaiden käytössä oli 731 Keskon hallitsemaa kauppapaikkaa, joista 409 oli Keskon omistamia ja 322 sen vuokraamia.

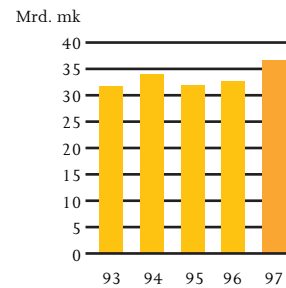
K-kauppojen myynti oli yhteensä 36,7 mrd. mk. Myynti nousi edellisestä vuodesta 12,2 %.

Yhteistoimintasopimuksella Keskon liikepaikoissa toimivien kauppojen myynti oli 25,1 mrd. mk.

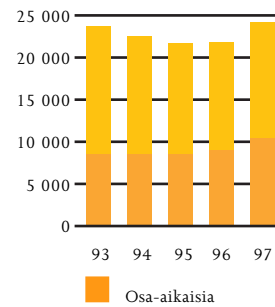
K-kauppojen ostot Keskosta olivat 16,9 mrd. mk ilman arvonlisäveroa. Se kasvoi 1,9 % edellisestä vuodesta.

K-kaupat	lukumäärä	%-osuus lkm:stä	%-osuus myynnistä
Citymarketit	38	1,7	16,7
K-supermarketit	82	3,7	13,0
K-marketit	218	9,8	13,6
K-lähikaupat	360	16,0	8,9
K-extrat	435	19,5	4,9
K-kauppa-autot	78	3,5	0,5
Rimit	21	0,9	0,5
Muut pt-kaupat	174	7,8	2,3
Päivittäistavara-kaupat yhteensä	1 406	62,9	60,4
K-raudat	103	4,6	7,2
K-maatalous-rautakaupat	84	3,8	5,7
K-maatalouskaupat	69	3,1	6,3
Fixa-myymälät	4	0,2	0,1
Rautia-myymälät	18	0,8	0,9
Muut rauta-maatalouskaupat	30	1,3	0,7
Rauta-maatalouskaupat yhteensä	308	13,8	20,9
Anttilat	31	1,4	10,2
Kesport-Intersport-liikkeet	91	4,1	2,7
Musta Pörssi -liikkeet	76	3,4	2,2
Vaatehuone-myymälät	66	3,0	1,1
K-kenkä -kaupat	83	3,7	0,7
Andiamo-liikkeet	30	1,3	0,5
Aleksi 13 -liikkeet	21	0,9	0,6
Nicky&Nelly-liikkeet	23	1,0	0,1
Online Superstore -myymälät	1	0,1	0,1
Muut käyttötavara-kaupat	101	4,4	0,5
Käyttötavara-kaupat yhteensä	523	23,3	18,7
K-kaupat yhteensä	2 237	100,0	100,0

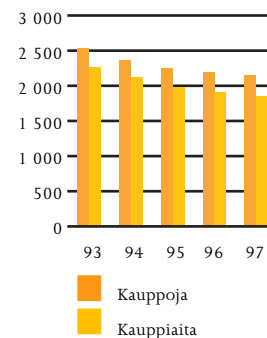
K-kauppojen myynti

K-kauppojen henkilömäärä

K-kauppojen ja K-kauppioiden lukumäärä

Osoitteet

KESKO OY **www.kesko.fi**

Konsernihallinto

Satamakatu 3, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 657 465
Konserniviestintä
Lakiasiat
Yrityssuunnittelu

Aluekeskukset

Helsingin aluekeskus

Jokiniementie 31
PL 152, 01301 Vantaa
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 834 486

Kuopion aluekeskus

Päivärannantie 18
PL 46, 70701 Kuopio
Puhelin 010 5311
Telekopio 01053 29318

Oulun aluekeskus

Äimäkuja 2
PL 16, 90401 Oulu
Puhelin 010 5311
Telekopio 01053 30572

Tampereen aluekeskus

Jokipohjantie 28
PL 330, 33101 Tampere
Puhelin 010 5311
Telekopio 01053 25443

Turun jakelukeskus
Rydönnotko 1
PL 116, 20101 Turku
Puhelin 010 5311
Telekopio 01053 21664

Kansainvälinen ryhmä

Satamakatu 3, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 657 465
Uudet liiketoiminta-alueet
Kansainväliset suhteet
Ympäristöasiat
Media-yhtiöt

Tytäryhtiöt

Kaukomarkkinat Oy
Kutojantie 4
PL 40, 02631 Espoo
Puhelin (09) 5211
Telekopio (09) 521 6641

Kauppiaiden Komedia Oy/Proidea Oy
Hiomotie 10
00380 Helsinki
Puhelin (09) 5492 8520
Telekopio (09) 553 061

Kauppiaitten Kustannus Oy
Kanavakatu 3
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 530 10
Telekopio 010 533 6235

Kesko Export Oy
Kanavakatu 3 A
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 3411

MK-mainos Oy
Kruunuvuorencatu 4
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 532 3100
Telekopio (09) 657 243

SV-Tietopalvelu Oy
Kanavakatu 3 B
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 530 10
Telekopio 010 533 6296

Viking Coffee Oy
Tikkurilantie 5
PL 269, 01301 Vantaa
Puhelin 010 532 8901
Telekopio (09) 873 4034

VV-Auto Oy/Auto-Span Oy
Hitsaajankatu 7 B
PL 80, 00811 Helsinki
Puhelin (09) 758 31
Telekopio (09) 758 3267 (VV-Auto)
Telekopio (09) 758 3356 (Auto-Span)

Päivittäistavararyhmä

Satamakatu 3, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 3471
Lähikesko
Supermarketkesko
Citymarketkesko
Toimitustukku
Tuoretuotteet
Teolliset tuotteet

Jokiniementie 31
PL 152, 01301 Vantaa
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 873 5544
Hevi-tuotteet

Keskusvarasto 2
Päivittäistavarat
Jokiniementie 31
PL 47, 01301 Vantaa
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 7350

Tytäryhtiöt

Carrols Oy
Isonniitynkuja 2 E
02270 Espoo
Puhelin 010 530 60
Telekopio 010 532 4471

Kesko Eesti A/S
Peterburi mnt 63 A
PL 3074
EE0090 Tallinn, Eesti Vabariik
Puhelin +372 6 380 063
Telekopio +372 6 380 066

Kesped Oy
Jokiniementie 31
PL 47, 01301 Vantaa
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 7021

K-noutotukku Oy
Kruunuvuorencatu 5
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 634 169

K-Plus Oy/K-Luotto Oy
Satamakatu 3
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 530 20
Telekopio (09) 622 3125

K-yhtiöt Oy
Citymarketit
Satamakatu 3
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 175 571

Suomen Rich Coffee Oy
Tikkurilantie 5
PL 269, 01301 Vantaa
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 8919

Käyttötavararyhmä

Satamakatu 3, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio 01053 23482
Kenkäkesko
Anttilakesko

Ankkurikatu 5, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 176 780
Urheilukesko

Valimotie 17, Helsinki
00016 Kesko
Puhelin 010 5343
Telekopio (09) 175 331
Vaatekesko
Kodintuotteet

Tikkurilantie 5
PL 145, 01301 Vantaa
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 857 3237
Kodintekniikkakesko

Keskusvarasto 1
Käyttö- ja rautatavarat
Tikkurilantie 5
PL 47, 01301 Vantaa
Puhelin 010 5311
Telekopio 01053 27505

Tytäryhtiöt

Academica Oy
Lauttasaarentie 54 A
00200 Helsinki
Puhelin (09) 348 455
Telekopio (09) 3484 5414

Aleksi 13 Oy
Aleksanterinkatu 13
00100 Helsinki
Puhelin (09) 131 441
Telekopio (09) 174 640

Anttila Oy
Valimotie 17, Helsinki
PL 1060, 00016 Kesko
Puhelin 010 5343
Telekopio 010 534 0109

Motorfeet Oy
Fabianinkatu 7
00130 Helsinki
Puhelin (09) 668 9180
Telekopio (09) 628 188

Rauta-maatalousryhmä

Tikkurilantie 10
PL 54, 01301 Vantaa
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 873 5975
Rautakesko
Maatalous- ja konekesko

Kanavakatu 3, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 3411
Ulkomaantoiminnot

K-ryhmän opetus- ja koetila
Hahkialantie 30
14700 Hauho
Puhelin (03) 61501
Telekopio (03) 615 0230

Tytäryhtiöt

K-maatalousyhtiöt Oy
Virkatie 12-14 B
01510 Vantaa
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 0557

Rautia Oy
Ainontie 5 A
01630 Vantaa
Puhelin 010 5343
Telekopio 010 533 9543

Talous- ja rahoitusryhmä

Satamakatu 3, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 3481

Tytäryhtiöt

K-konerahoitus Oy
Satamakatu 3, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 0556

Sincera Oy
Satamakatu 3, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 666 131

Hallintoryhmä

Satamakatu 3, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 3481

Tytäryhtiöt

Hämeenkylässä kauppa Oy
Satamakatu 3, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 534 0049

Kestra Kiinteistöpalvelut Oy
Satamakatu 3, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 3466

K-instituutti Oy
Siikajärventie 88-90
02860 Espoo
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 863 8571

K-linkki Oy
Ylä-malmintori 6 A
00700 Helsinki
Puhelin 010 5311
Telekopio 010 532 3443

Tietokesko Oy
Kruunuvuorenkatu 4, Helsinki
PL 135, 00016 Kesko
Puhelin 010 5311
Telekopio (09) 665 628

Taloudelliset julkaisut

Kesko julkaisee vuosikertomuksensa maaliskuussa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Saksaksi ja ranskaksi vuosikertomuksesta julkaistaan lyhennelmä toukokuussa. Osavuosikatsaukset Kesko julkaisee kesäkuussa viikolla 24 ja lokakuussa viikolla 42 suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Julkaisuja voi tilata osoitteesta:

Kesko Oy

Konserniviestintä

PL 135

00016 Kesko

Puhelin 01053 22404

Telekopio (09) 174 398

Internet <http://www.kesko.fi>

Yhtiökokous 1998

Kesko Oy:n yhtiökokous pidetään maanantaina 6.4.1998 klo 13.00 Helsingin Messukeskuksen kongressisiivessä, Rautatieläisenkatu 3. Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua kokoukseen, on ilmoittauduttava viimeistään 1.4.1998 klo 16.00 joko kirjallisesti osoitteella Kesko Oy, Lakiasianosasto, PL 135, 00016 KESKO, faxilla 01053 23480 taikka puhelimitse numeroon 01053 23211.

Osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset pyydämme ystävällisesti ilmoittamaan siihen pankkiin, jossa osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

